

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

สาขาวิชานิติศาสตร์เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำวารสารทางวิชาการ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพของคณาจารย์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ โดยศึกษา ค้นคว้า จากเอกสารงานวิชาการ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คณาจารย์ได้มีผลงานทางวิชาการในการเสนอขอ กำหนดตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น อีกทั้งเพื่อให้มีงานวิชาการที่มีคุณภาพหลากหลายประเภทในวงวิชาการ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นแก่สังคม เป็นแหล่งรวบรวมความรู้บริการการศึกษาให้แก่สังคม โดยการเขียนบทความทางด้านกฎหมาย รวบรวมคำพิพากษาฎีกาต่าง ๆ ที่ศาลฎีกาได้พิจารณาไว้แล้วมาให้นักศึกษาวิเคราะห์ถึงคำพิพากษาต่าง ๆ รวมทั้งการเขียนแนะนำกฎหมายใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา และนักศึกษายังสามารถใช้เนื้อหาต่าง ๆ ที่คณาจารย์เขียน หรือจากคำพิพากษาต่าง ๆ ไปเป็นแนวทางในการศึกษากฎหมายได้ และอีกแนวทางหนึ่งสาขาวิชานิติศาสตร์เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งในการเรียนสาขาวิชานิติศาสตร์นั้นนักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าความรู้จากตำราที่สาขาวิชานิติศาสตร์ได้ผลิตขึ้นเพื่อประกอบการเรียนในแต่ละชุดวิชา การศึกษาของสาขาวิชานิติศาสตร์นักศึกษาจะศึกษาจากตำราอย่างเดียวไม่เพียงพอ นักศึกษาจะต้องมีตำราเพิ่มเติมเพื่อประกอบการเรียน คือ หนังสือประมวลกฎหมาย ซึ่งมีหลายเล่ม ลักษณะของกฎหมายต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ที่นักศึกษาจะต้องมีประกอบการเรียนคือหนังสือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งหนังสือในแต่ละเล่มจะกล่าวถึงมาตราที่เกี่ยวข้องกับตำราเรียนที่สาขาวิชานิติศาสตร์ได้ผลิตขึ้น ในการทำข้อสอบของสาขาวิชานิติศาสตร์จะแบ่งข้อสอบออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งคือ ข้อสอบปรนัย ส่วนที่สองเป็นข้อสอบอัตนัย ซึ่งนักศึกษาจะต้องทำทั้งสองส่วนให้ผ่านตามเกณฑ์กำหนดของมหาวิทยาลัยถึงจะสอบผ่าน ซึ่งในการสอบที่ผ่านๆ มานักศึกษาเป็นจำนวนมากจะทำข้อสอบอัตนัยไม่ค่อยได้เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการทำข้อสอบ ไม่เข้าใจประเด็นที่ตั้งเป็นคำถามหรือข้อสอบ ตอบไม่ตรงคำถามโดยไปตอบในสิ่งที่ไม่ได้ถามบ้าง ไม่ครบตามที่ถามโดยขาดไปบ้างเอาไปปะปนกับเรื่องอื่น ๆ ซึ่งทำให้นักศึกษาสอบไม่ผ่าน สาขาวิชานิติศาสตร์มีความตระหนักในข้อนี้ จึงหาแนวทางหรือวิธีการที่เหมาะสมที่จะช่วยเหลือแนะนำให้นักศึกษาได้รู้และเข้าใจตลอดจนการปฏิบัติตนในการสอบแต่ละครั้งอันจะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาเอง

สาขาวิชาจึงได้จัดทำวารสารกฎหมายกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา ซึ่งสาขาวิชานิติศาสตร์ได้จัดทำวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 จนถึงปัจจุบัน เป็นการแนะนำการเรียนให้กับนักศึกษสาขาวิชานิติศาสตร์จัดทำคำตอบวิชากฎหมายในการสอบครั้งต่อไปให้ถูกต้อง เพื่อให้การทำวารสารวิชาการทางกฎหมายมีมาตรฐาน สาขาวิชานิติศาสตร์จึงได้จัดทำระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ว่าด้วย การจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534 เพื่อใช้ถือปฏิบัติในสาขาวิชานิติศาสตร์ต่อไป

สาขาวิชานิติศาสตร์ มีการกำหนดปณิธาน ปรัชญา วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ ของสาขาวิชา ดังนี้

ปณิธาน

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ยึดหลักการศึกษาลดชีวิต ขยายโอกาสในการศึกษาวิชานิติศาสตร์แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง พัฒนาคุณภาพของประชาชน เพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ผู้ประกอบการอาชีพ เพื่อให้ประชาชนโดยทั่วไปรู้กฎหมาย รู้จักและเคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น สามารถให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่บุคคลอื่นในสังคม เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ทั้งทางกฎหมายและทางนิติศาสตร์ มีคุณธรรมและจริยธรรมประจำใจ เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมกฎหมาย

ปรัชญา

การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชานิติศาสตร์อย่างกว้างขวาง เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสมความก้าวหน้า ความแข็งแกร่ง ความสันติสงบสุข และความยุติธรรมของสังคมไทย

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำทางกฎหมายในระบบการศึกษาทางไกล และมีบทบาทชั้นนำสังคมให้ตระหนักถึงคุณธรรมในทางวิชาการและวิชาชีพทางกฎหมาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตบัณฑิตวิชานิติศาสตร์ ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสมตามความต้องการของสังคม
2. เพื่อพัฒนาบุคลากรที่อยู่ในวงวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับลักษณะงานและสภาพแวดล้อม
3. เพื่อส่งเสริมการวิจัยค้นคว้าทางด้านกฎหมาย ให้กว้างขวางต่อเหตุการณ์มากขึ้น
4. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ในรูปแบบการเผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมาย และให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นต่อการดำรงชีพและหน้าที่การงาน ตลอดจนให้การศึกษาคู่เนื่องในระดับต่างๆ

5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องกับวิชาชีพกฎหมาย ตลอดจนประชาชนทั่วไป มีความสำนึกในความยุติธรรมและคุณธรรมอันสูง

สาขาวิชานิติศาสตร์จัดการเรียนการสอนตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2556) ในหลายระดับ ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ในหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้นำชุมชน (1 ปี) และหลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายที่ดินและทรัพย์สิน (2 ปี) เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง มสธ. กับกรมที่ดิน เพื่อพัฒนาบุคลากรของกรมที่ดิน

2. จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ซึ่งสาขาวิชานิติศาสตร์ได้ปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต โดยการควบรวมหลักสูตรนิติศาสตร์ 3 ปี และหลักสูตรนิติศาสตร์ 4 ปี เป็นหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ในปีการศึกษา 2553 เพื่อให้หลักสูตรระดับปริญญาตรีสอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยสาขาวิชาปรับคุณสมบัติของผู้ที่สนใจจะเรียนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ในหลักสูตรนิติศาสตร์ (3 ปี) และ (4 ปี) เข้าด้วยกัน และจัดกลุ่มชุดวิชาในหมวดวิชาเฉพาะสำหรับชุดวิชาเลือก เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาสำหรับการศึกษาในระดับนิติศาสตรมหาบัณฑิต นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรอนุปริญญานิติศาสตร์ไปคู่ขนานด้วย โดยมีการลดชุดวิชาในหมวดวิชาแกนและเพิ่มชุดวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ แต่จำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรเท่าเดิม

3. จัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ประกอบด้วย 3 วิชาเอก คือ วิชาเอกกฎหมายธุรกิจ วิชาเอกกฎหมายมหาชน และวิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม และยังอยู่ในระหว่างจัดทำหลักสูตรระดับปริญญาเอกเพื่อเปิดรับนักศึกษาในปี พ.ศ. 2562

การจัดการเรียนการสอนในระดับต่างๆ ของสาขาวิชานิติศาสตร์ สามารถผลิตบัณฑิต นิติศาสตรออกไปปรับใช้สังคมจำนวนมาก โดยเฉพาะหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ที่มีผู้สนใจในการสมัครเป็นนักศึกษาเป็นจำนวนมาก จากการที่มีผู้สนใจสมัครเรียนมาก จึงทำให้นักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์มีพื้นฐานการศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้การเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายมีความแตกต่างกัน เนื่องจากการเรียนวิชากฎหมายเป็นการเรียนที่ต้องใช้ทั้งความจำ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้หลักกฎหมายกับข้อเท็จจริงต่าง ๆ การมีปัญหาดังกล่าวทำให้นักศึกษากลุ่มหนึ่งสอบไม่ผ่านในการเรียนชุดวิชากฎหมาย ส่งผลให้นักศึกษาส่วนหนึ่งหมดกำลังใจ และท้อแท้ในการเรียนสาขาวิชานิติศาสตร์ จนทำให้ต้องเปลี่ยนสาขาวิชาเรียนใหม่หรือลาออกกลางคัน เพื่อเป็นการแก้ปัญหาของนักศึกษาที่ลาออกกลางคัน สาขาวิชาได้จัดทำวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราชขึ้นตั้งแต่ปี 2534 โดยจัดทำปีละ 2 ฉบับ ซึ่งจะออกในเดือนมิถุนายน และเดือนธันวาคม ของทุกปี โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาวิชากฎหมายและตอบปัญหาข้อสอบ พร้อมแนวการตอบและการ

วิเคราะห์ชุดวิชาที่มีข้อสอบอัตนัยของภาคการศึกษาที่ผ่านมา เพื่อให้ให้นักศึกษานำไปใช้อ่านประกอบการเรียนและศึกษาเป็นแนวทางในการตอบข้อสอบอัตนัยด้วยตนเองจนจบการศึกษา

การจัดทำวารสารวิชาการกฎหมายที่ผ่านมาพบว่า การไม่มีคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ ทำให้การทำงานด้านวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชที่ออกปีละ 2 ฉบับ แต่ละฉบับไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น จึงเห็นควรจัดทำคู่มือการจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้อง สำเร็จในเวลาที่รวดเร็ว ตลอดจนทำให้การทำงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งลดระยะเวลาในการสอนงานให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้คู่มือปฏิบัติงานงานประสานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจ มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประสานงานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมายได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน
3. เพื่อให้การประสานงานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย ดำเนินการได้อย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานงานประสานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย สาขาวิชานิติศาสตร์เล่มนี้ เป็นการรวมระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของสาขาวิชานิติศาสตร์ เพื่อให้การดำเนินงานประสานงานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมายเป็นไปในแนวเดียวกันและมีความเป็นระบบในการทำงานมากขึ้น รวมทั้งมีความถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ ประกาศของสาขาวิชานิติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เริ่มจัดทำดังนี้

1. การเสนอแต่งตั้งกองบรรณาธิการ
2. การจัดประชุมกองบรรณาธิการ
3. ขั้นตอนการขอรับบทความ
4. การประสานงานการจัดพิมพ์วารสาร
5. การเบิกจ่ายค่าจัดพิมพ์
6. การเบิกจ่ายเงินสมนาคุณ
7. การเผยแพร่และจัดจำหน่ายตำรา

1.4 นิยามศัพท์

ในการจัดทำคู่มือจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย มีนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มหาวิทยาลัย	หมายถึง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- คณะกรรมการประจำหน่วยงาน	หมายถึง	คณะกรรมการประจำ สาขาวิชานิติศาสตร์
- สาขาวิชา	หมายถึง	สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประธานคณะทำงาน	หมายถึง	ประธานคณะทำงานจัด ทำวารสารกฎหมาย สุโขทัยธรรมาธิราช
- ผู้ทำงาน	หมายถึง	อาจารย์ในคณะทำงาน จัดทำวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช
- ผู้จัดการ	หมายถึง	อาจารย์ในสาขาวิชานิติศาสตร์ ทำหน้าที่ผู้จัดการวารสารกฎหมาย สุโขทัยธรรมาธิราช
- อาจารย์	หมายถึง	อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์
- เจ้าหน้าที่สาขาวิชา/ งานเลขานุการกิจ	หมายถึง	เจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์
- ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.	หมายถึง	ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. ที่ตั้งอยู่ตามจังหวัด ต่าง ๆ 10 ศูนย์
- บัญชี มสธ.	หมายถึง	บัญชีออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วารสารวิชาการทางกฎหมาย	หมายถึง	หนังสือวารสารกฎหมาย สุโขทัยธรรมาธิราช
- วารสารกฎหมาย	หมายถึง	หนังสือวารสารกฎหมาย สุโขทัยธรรมาธิราช

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ประสานงานจัดทำวารสารวิชาการกฎหมายสาขาวิชานิติศาสตร์
2. ให้บุคลากรสาขาวิชานิติศาสตร์รับทราบระเบียบ แนวปฏิบัติในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง หากได้รับมอบหมายจากสาขาวิชาให้ปฏิบัติงานจัดทำวารสาร
3. ให้การทำงานมีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันและสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องรวดเร็ว และสามารถติดตามงานได้ทันต่อเวลา
4. ให้ทราบปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่

บทที่ 2

การวิเคราะห์งาน

2.1 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ

2.1.1 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีการแบ่งส่วนราชการ¹ ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1.1.1 สำนัก/สถาบัน/กอง/ศูนย์/และหน่วยงานเทียบเท่า ประกอบด้วย

1) สำนักงานอธิการบดี ได้แก่ กองกลาง กองคลัง กองแผนงาน กองการเจ้าหน้าที่ กองพัสดุ งานวิเทศสัมพันธ์ งานอาคารสถานที่ หน่วยเลขานุการกิจ ศูนย์ประสานงานการประกันคุณภาพการศึกษา ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์วิทยุสื่อสาร ศูนย์สัมพันธ์และฝึกอบรม ศูนย์วิทย์พัฒนา 10 ศูนย์ งานประสานศูนย์วิทย์พัฒนา ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีการพิมพ์แห่งชาติ สำนักงานสภามหาวิทยาลัย และกองกฎหมาย

มหาวิทยาลัยจัดให้ศูนย์สัมพันธ์และศูนย์ฝึกอบรม และศูนย์ฝึกเทคโนโลยีการพิมพ์แห่งชาติ เป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ²

- 2) สำนักทะเบียนและวัดผล
- 3) สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
- 4) สำนักบริการการศึกษา
- 5) สำนักวิชาการ
- 6) สำนักบรรณสารสนเทศ
- 7) สำนักพิมพ์³
- 8) สำนักการศึกษาต่อเนื่อง⁴
- 9) สำนักคอมพิวเตอร์

¹ คู่มือนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2557 และ www.stou.ac.th

² หน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit) หมายถึง หน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยเห็นควรให้ดำเนินการเป็นแบบหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ในช่วงที่ยังไม่สามารถแยกออกจากมหาวิทยาลัย ให้มหาวิทยาลัยจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากรายรับที่หน่วยบริการรูปแบบพิเศษประมาณการว่าจะได้รับไม่เกินร้อยละ 90

³ มหาวิทยาลัยจัดให้เป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit)

⁴ มหาวิทยาลัยจัดให้เป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit)

10) สถาบันวิจัยและพัฒนา

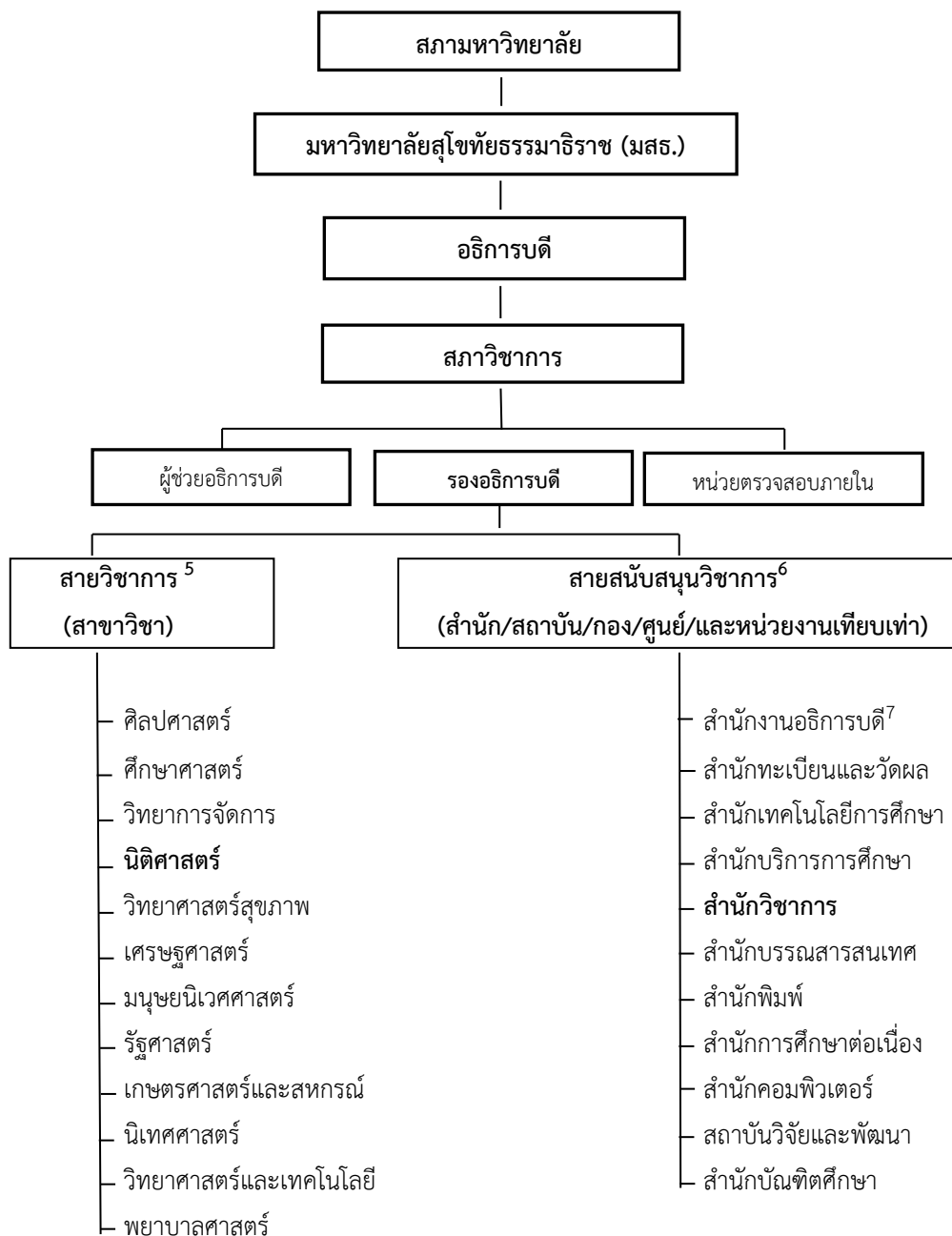
11) สำนักบัณฑิตศึกษา

2.1.1.2 สาขาวิชา ประกอบด้วย

1) สาขาวิชาศิลปศาสตร์	2) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
3) สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	4) สาขาวิชานิติศาสตร์
5) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	6) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
7) สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์	8) สาขาวิชารัฐศาสตร์
9) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์	10) สาขาวิชานิติศาสตร์
11) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	12) สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช แสดงในรูปแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

⁵ ที่มา : www.stou.ac.th

⁶ ที่มา : www.stou.ac.th

⁷ หน่วยงานในสังกัดประกอบด้วย กองกลาง กองคลัง กองแผนงาน กองการเจ้าหน้าที่ กองพัสดุ งานวิเทศสัมพันธ์ งานอาคารสถานที่ หน่วยเลขานุการกิจ ศูนย์ประสานงานการประกันคุณภาพการศึกษา ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์วิทยุสื่อสาร ศูนย์สัมมนาและฝึกอบรม ศูนย์วิทยุพัฒนา 10 ศูนย์ งานประสานศูนย์วิทยุพัฒนา ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีการพิมพ์แห่งชาติ สำนักงานสภามหาวิทยาลัยและกองกฎหมาย

2.2 การวิเคราะห์งานของงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์

การวิเคราะห์งานในคู่มือการปฏิบัติงานงานประสานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย กระบวนการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของงานส่งเสริมและพัฒนางาน เลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ สังกัดสำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อย่างเป็นระบบตาม โครงสร้างพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะแบ่งได้ ดังนี้

2.2.1 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักวิชาการ

สำนักวิชาการเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่จัดตั้งขึ้นพร้อมกับมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2521 เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและบริการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกลของมหาวิทยาลัย ตามประกาศ ณ วันที่ 13 มิถุนายน 2522 มหาวิทยาลัยได้มีการแบ่งส่วนราชการตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่อง การแบ่งส่วนราชการใน สำนักต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีสำนักที่จัดตั้งขึ้นพร้อมกัน 4 สำนัก คือ 1) สำนักทะเบียนและวัดผล 2) สำนักเทคโนโลยีการศึกษา 3) สำนักบริการการศึกษา และ 4) สำนัก วิชาการ โดยให้สำนักวิชาการมีการแบ่งส่วนราชการเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย สำนักงานเลขานุการ ฝ่ายตำรา ฝ่ายพัฒนาคุณภาพ ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและการสอน และฝ่ายวิจัย

ในระหว่างปี พ.ศ. 2526 - 2546 มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงส่วนราชการในสำนัก วิชาการหลายครั้ง เช่น รับโอนงานอบรมเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิตจากสำนักบริการ การศึกษา จัดตั้งงานฝึกอบรมเพื่อให้บริการแก่ชุมชนและต่อมามหาวิทยาลัยโอนไปจัดตั้งเป็นสำนัก การศึกษาต่อเนื่อง โอนงานฝ่ายวิจัยไปจัดตั้งเป็นสถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2547 ได้แบ่งส่วนราชการในสำนักงานเลขานุการในสำนักหรือสถาบันใหม่ และเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในสำนักหรือสถาบัน ตามประกาศ ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2547 มีผลตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2547 โดยให้ยกเลิกหน่วยงานภายในสำนักวิชาการ ประกอบด้วย หน่วยเลขานุการกิจคณะกรรมการประจำสาขาวิชา สำนักงานเลขานุการ หน่วยเลขานุการกิจสภา วิชาการ สำนักงานเลขานุการ หน่วยเลขานุการกิจสำนักวิชาการ สำนักงานเลขานุการ งานธุรการ ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพ และแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขานุการ สำนักวิชาการใหม่ ดังนี้

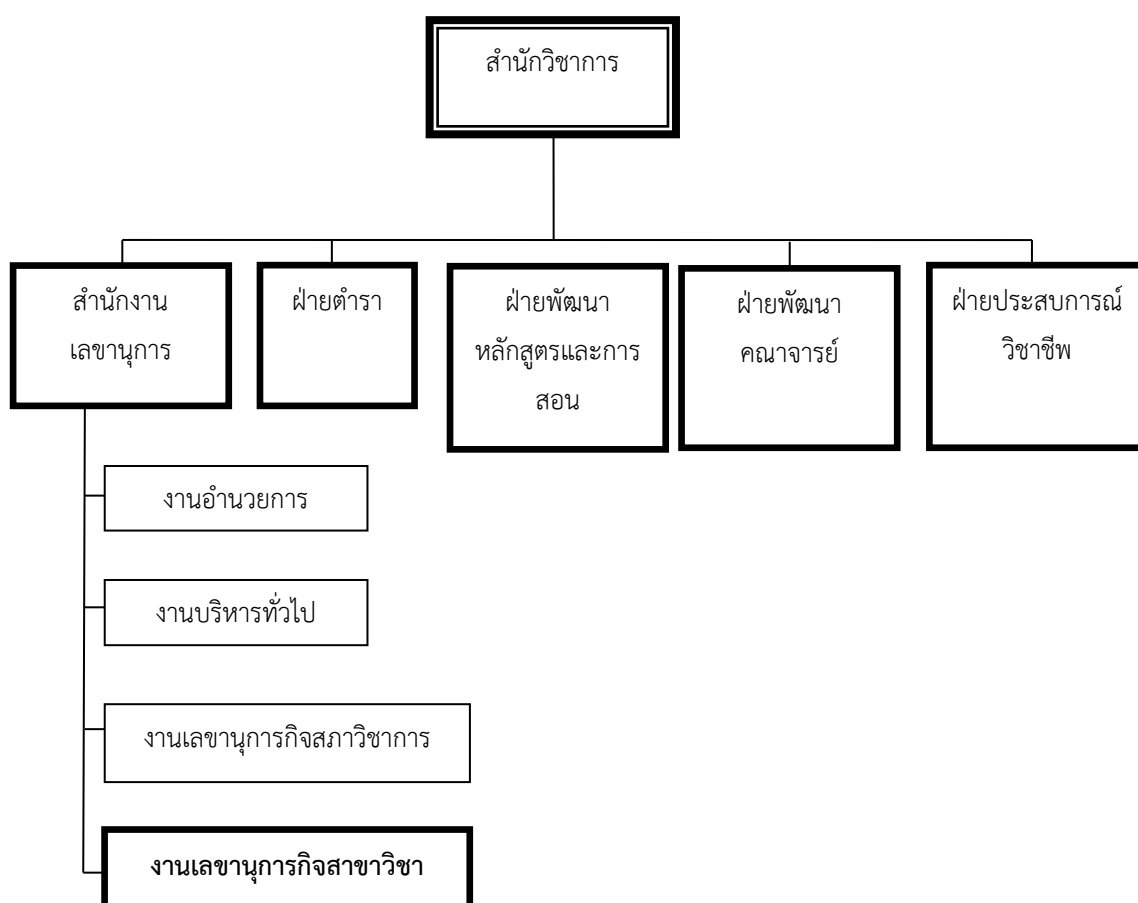
1. งานอำนวยการ
2. งานบริหารทั่วไป
3. งานเลขานุการสภาวิชาการ
4. งานเลขานุการกิจสาขาวิชา

ปัจจุบัน สำนักวิชาการมีการแบ่งส่วนราชการภายใน ประกอบด้วย 5 ฝ่าย ดังนี้

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ฝ่ายตำรา
3. ฝ่ายพัฒนาคณาจารย์
4. ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและการสอน
5. ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพ

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักวิชาการ แสดงในรูปแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขานุการมีงานในความรับผิดชอบคือ งานอำนวยการ งานบริหารทั่วไป งานเลขานุการกิจสภาวิชาการ **งานเลขานุการกิจสาขาวิชา** ซึ่งงานเลขานุการกิจสาขาวิชาต่างๆ จะถูกจัดตั้งขึ้นพร้อมกับการจัดตั้งสาขาวิชาต่างๆ สำหรับงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ได้จัดตั้งขึ้น

พร้อมกับการจัดตั้งสาขาวิชานิติศาสตร์ในปี พ.ศ. 2523 ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องการจัดตั้งสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประกาศ ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และสนับสนุนงานด้านวิชาการต่างๆ แก่สาขาวิชานิติศาสตร์

2.2.2 โครงสร้างการแบ่งงานราชการของงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์

การแบ่งส่วนราชการในงานเลขานุการกิจสาขาวิชา ไม่มีการประกาศการแบ่งราชการที่ชัดเจนจากมหาวิทยาลัย พบแต่เพียงจากการกล่าวถึงของท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา เวสารัชช์) ซึ่งเป็นประธานและวิทยากรบรรยายในการสัมมนาการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสำนักวิชาการ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2547 ซึ่งท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้บรรยายให้ผู้เข้าสัมมนาฟังว่าท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มาตั้งแต่ยุคบุกเบิกของการตั้งมหาวิทยาลัยฯ ในตอนหนึ่งท่านกล่าวว่าวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยเลขานุการกิจคณะกรรมการประจำวิชานั้น (งานเลขานุการกิจสาขาวิชาในปัจจุบัน) เพื่อให้เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นในขณะนั้น มีหน้าที่รับผิดชอบการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้แก่สาขาวิชาในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการ ส่วนงานด้านวิชาการให้เลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชาแต่ละสาขาวิชาเป็นผู้ประสานงาน แต่เนื่องจากความไม่สะดวกในการติดต่อประสานงาน การสื่อสารต่าง ๆ สถานที่ตั้งที่ทำงานของสาขาวิชาและสำนักวิชาการอยู่ห่างไกลกัน ไม่เอื้อต่อการประสานงาน สาขาวิชาจึงขอให้สำนักวิชาการส่งเจ้าหน้าที่ในหน่วยเลขานุการกิจคณะกรรมการประจำสาขาวิชาขณะนั้นไปประจำอยู่ในแต่ละสาขาวิชา ต่อมาได้มีการตั้งสาขาวิชาเพิ่มขึ้น ส่วนสาขาวิชาที่มีอยู่เดิมมีการกิจในการจัดการเรียนการสอนโดยเพิ่มให้มีหลักสูตรมากขึ้น จำนวนคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งนักศึกษามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ตามการเจริญเติบโตของมหาวิทยาลัย สำนักวิชาการจึงต้องเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ในงานเลขานุการกิจที่ประจำอยู่ในแต่ละสาขาวิชาเพิ่มมากขึ้นตามภารกิจของสาขาวิชาที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่างานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ได้เติบโตคู่มากับสาขาวิชาฯ แม้ผู้เขียนเองตั้งแต่เริ่มมาปฏิบัติงานเลขานุการกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2536 ในตำแหน่งพนักงานธุรการ ก็ได้รับทราบจากเลขานุการสำนักวิชาการในขณะนั้นแต่เพียงว่ามีหน้าที่รับผิดชอบอำนวยความสะดวกให้กับคณาจารย์ในด้านธุรการ รับ-ส่ง หนังสือ จัดเก็บ ทำลายเอกสาร ดูแลแฟ้มงานประชุมของประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ดูแลพัสดุ- ครุภัณฑ์ในสาขาวิชานิติศาสตร์ ทำวารสารทางวิชาการ เพื่อเป็นการสนับสนุนงานด้านวิชาการให้แก่สาขาวิชา และปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชาฯ มอบหมาย

⁸ สุนันทา โปตะวนิช คู่มือการปฏิบัติงานของงานเลขานุการกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ (2550)

และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งจากพนักงานธุรการเป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551 ก็ได้รับมอบหมายงานเพิ่มขึ้นตามภาระงานของสาขาวิชาฯ ที่เพิ่มขึ้นอยู่ตลอด รวมทั้งงานที่ปฏิบัติอยู่เดิมที่มีอยู่มีปริมาณงานเพิ่มขึ้นตามจำนวนอาจารย์ในสาขาวิชาฯ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในงานเลขานุการกิจสาขาวิชาฯ มีการหมุนเวียนโยกย้าย เข้า-ออก บ่อย

สำหรับงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ แต่เดิมมีการมอบหมายการปฏิบัติงานเพื่อประสานงานอำนวยความสะดวกในการกิจต่างๆ ของสาขาวิชาและอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย แต่จากความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติงานต่างๆ ในงานเลขานุการกิจสาขาวิชาและการหมุนเวียน โยกย้าย ลาออกของเจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจ ทำให้การบริหารงานของสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานเลขานุการกิจมีปัญหา และยังไม่เป็นระบบ สาขาวิชานิติศาสตร์ได้มีการปรับปรุงระบบการทำงานของงานเลขานุการกิจให้มีความชัดเจนในการทำงานมากขึ้น โดยคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ 20/2536 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2536 ได้ประกาศใช้ระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วยงานธุรการของสาขาวิชานิติศาสตร์ ประกาศ ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2536 ในระเบียบสาขาวิชาดังกล่าวจะมีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในงานเลขานุการกิจ ประกอบด้วย หัวหน้างานเลขานุการกิจ ผู้ช่วยงานหัวหน้างานเลขานุการกิจ พนักงานธุรการ ผู้ช่วยพนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด และนักการ โดยแบ่งออกเป็น 4 หมวดประกอบด้วย

หมวดที่ 1 กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในงานเลขานุการกิจ ประกอบด้วย หัวหน้างานเลขานุการกิจ ผู้ช่วยงานหัวหน้างานเลขานุการกิจ พนักงานธุรการ ผู้ช่วยพนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด และนักการ

หมวดที่ 2 กำหนดหมวดการพิมพ์ ในหมวดดังกล่าวจะกล่าวถึงหน้าที่และการพิมพ์งานของสาขาวิชา

หมวดที่ 3 งานวารสารกฎหมาย ในหมวดดังกล่าวมอบหมายให้งานเลขานุการกิจเป็นกองจัดการในการจัดทำวารสารกฎหมายของสาขาวิชาทุกฉบับ รวมทั้งงานหนังสือวิชาการต่างๆ

หมวดที่ 4 งานอื่น ในหมวดดังกล่าวจะกำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจในส่วนของการกำกับดูแลและการวินิจฉัยชี้ขาดกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระเบียบ

ระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ว่าด้วยงานธุรการของสาขาวิชานิติศาสตร์ที่กำหนดภาระงานและตำแหน่งเจ้าหน้าที่ในงานเลขานุการกิจ เป็นระเบียบที่ใช้จนถึงปัจจุบันและมีการกำหนดภาระงานเพิ่มเติมโดยผู้บริหารของสาขาวิชา ตามภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นของสาขาวิชา

2.2.3 โครงสร้างการบังคับบัญชาและอัตรากำลัง

ในทางปฏิบัติ การมอบหมายงาน การบังคับบัญชา การกำกับ ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของงานเลขานุการกิจวิชานิติศาสตร์ ขึ้นอยู่กับประธานกรรมการประจำสาขาวิชา ซึ่งการดำเนินงานจะเบ็ดเสร็จอยู่ภายในสาขาวิชา เพียงแต่สำนักวิชาการ

เป็นผู้ประสานรวบรวมภาระงานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในบางงาน เช่น ส่งผลการประเมินการปฏิบัติงานไปกองการเจ้าหน้าที่ การรับสมัครบุคลากรใหม่งานเลขานุการกิจสาขาวิชา การต่อสัญญาจ้างพนักงาน การต่อสัญญาจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบางงานที่งานเลขานุการกิจสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องผ่านสำนักวิชาการ เช่น การไปอบรม สัมมนาของมหาวิทยาลัยที่จัดโดยสำนักงานที่เกี่ยวข้อง การขออนุมัติเดินทางไปราชการต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานของงานเลขานุการกิจ สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจของสาขาวิชาได้ทันทั่วทั้งที่

สำหรับอัตรากำลังในงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ ประกอบด้วย บุคลากรในสังกัดสำนักวิชาการ และบุคลากรในสังกัดงานอาคารสถานที่ คือ นักการภารโรง สำนักงานอธิการบดี หน่วยงานพาหนะ คือพนักงานขับรถยนต์ ร่วมปฏิบัติงานอยู่ด้วย

ปัจจุบันงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ จึงมีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น 12 คน โดยแบ่งการปฏิบัติงานเป็น ดังนี้

1. หัวหน้างานเลขานุการกิจ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
ระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน
2. งานบริหารและธุรการ มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รวมจำนวน 4 คน คือ
 - ข้าราชการ ตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานบริหาร ระดับชำนาญงาน จำนวน 1 คน
 - ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน จำนวน 1 คน
 - พนักงานขับรถยนต์ จำนวน 1 คน
 - นักการภารโรง จำนวน 1 คน
3. งานส่งเสริมและพัฒนา มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รวมจำนวน 5 คน คือ
 - ข้าราชการ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับชำนาญการ จำนวน 1 คน
 - ลูกจ้างประจำเงินรายได้ วุฒิปริญญาตรี ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานทั่วไป
จำนวน 4 คน
 - ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน วุฒิปริญญาตรี จำนวน 1 คน
4. งานบัณฑิตศึกษา มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รวมจำนวน 2 คน คือ
 - ลูกจ้างประจำเงินรายได้ วุฒิปริญญาตรี ปฏิบัติหน้าที่บริหารงานทั่วไป
จำนวน 1 คน
 - ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน วุฒิปริญญาตรี จำนวน 1 คน

สำหรับรายชื่อเจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2560 ในกลุ่มงานต่าง ๆ มีรายชื่อ ดังนี้

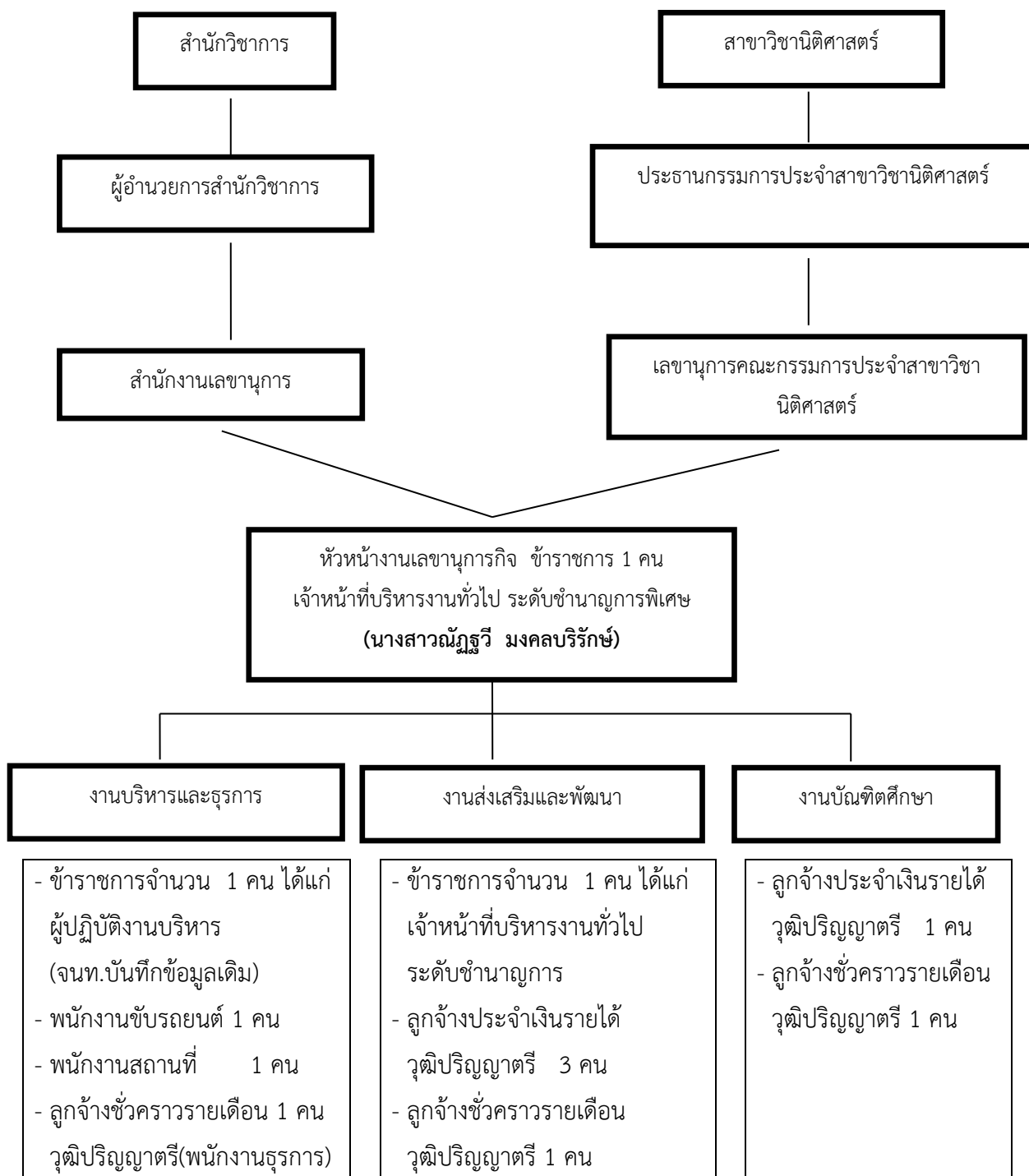
ตารางที่ 1 การแบ่งกลุ่มงานและผู้ปฏิบัติงานในงานเลขานุการกิจ

กลุ่มงาน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1. งานบริหารและธุรการ	ข้าราชการ 1. นางสาวณัฏฐวี มงคลบริรักษ์ 2. นางสาวทิพรัตน์ วงษ์พรหม	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ชำนาญการพิเศษ ผู้ปฏิบัติงานบริหาร ระดับชำนาญงาน
	ลูกจ้างประจำบนแผ่นดิน 1. นายสมชาย รอดคำ 2. นางสาวสมศรี ชมดี	พนักงานขับรถยนต์ นักการภารโรง
	ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน 1. นางสาวทิพย์วรรณ สมสมัย	ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน
2. งานส่งเสริมและพัฒนา	ข้าราชการ 1. นางนงนุช จันทรวง	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับชำนาญการ
	ลูกจ้างประจำบนเงินรายได้ 1. นายสมพงษ์ อุ่นประเสริฐสุข 2. นางทิพวรรณ ประเสริฐทรัพย์ 3. นางสาวสุจิตรา พุ่มไส	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
	ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน 1. นางสาวอนัญญา จำปาเกษนันท	ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน
3. งานบัณฑิตศึกษา	ข้าราชการ	ไม่มี
	ลูกจ้างประจำ 1. นางสาวลลิตา วุฒิก	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
	ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน 1. นางสาวรัชญาพร รุ่งเรือง	ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน

ทั้ง 3 กลุ่มงานจะมีหัวหน้างานเลขานุการกิจ คือ นางสาวณัฏฐวี มงคลบริรักษ์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ระดับชำนาญการพิเศษ เป็นผู้กำกับ ดูแล ประสานงาน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมทำงานในทั้ง 3 กลุ่ม โดยหัวหน้างานเลขานุการกิจจะมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้นอยู่กับภาระงานนั้นสาขาวิชาได้มอบหมายให้ผู้ใดในงานเลขานุการกิจรับผิดชอบเป็นงานหลัก ส่วนของผู้เขียนจะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายในงานส่งเสริมและพัฒนา ปฏิบัติการงานบริหารทั่วไป งานประชุม งานแผนและงบประมาณ งานบุคคล งานอาคารสถานที่ ด้านการประสานงาน และด้านการบริการ

โครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังที่ปฏิบัติงานในงานเลขานุการกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

**แผนภาพที่ 3 โครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลัง
งานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์**

2.2.4 โครงสร้างงานของงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์

งานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ มีหน้าที่รับผิดชอบอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนงานด้านบริหารและด้านวิชาการให้แก่สาขาวิชา และปฏิบัติงานตามที่ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา และคณะกรรมการประจำสาขาวิชากำหนด การทำงานที่มีความเหมือนและต่างกันระหว่างสาขาวิชาเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้นักวิชาการได้กำหนดให้มีการประชุมระหว่างสำนักวิชาการและหัวหน้างานเลขานุการกิจ⁹ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานรายบุคคลของงานเลขานุการกิจสาขาวิชา จึงมีการกำหนดแบ่งงานในงานเลขานุการกิจใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวและเอื้อต่อการกำกับ ติดตาม ควบคุม แก้ไขปัญหา และบรรลุวัตถุประสงค์ตามการดำเนินงานของสาขาวิชา ตลอดจนสอดคล้องกับภารกิจของสาขาวิชา รวมทั้งเป็นกลุ่มงานเหมือนกันทุกสาขาวิชา โดยแบ่งงานออกเป็น 3 งานใหญ่ๆ ดังนี้

1. งานบริหารและธุรการ รับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับ งานบริหารและการอำนวยความสะดวกโดยทั่วไปของสาขาวิชา เพื่อสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ได้แก่ งานเลขานุการผู้บริหาร งานสารบรรณกลางของสาขาวิชา งานจัดประชุม คณะกรรมการ/คณะทำงานต่างๆ งานประสานคณะทำงาน/คณาจารย์ในการประชุมต่าง ๆ งานยานพาหนะ งานอาคารสถานที่ งานพัสดุ งานบุคคล งานพิมพ์เอกสาร งานจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายต่างๆ และงานประสานบริการและอำนวยความสะดวกต่างๆ และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2. งานส่งเสริมและพัฒนา รับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับ งานจัดทำเป้าหมายการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการและงบประมาณประจำปี งานกองทุนพัฒนาศักดิ์ การจัดทำการประกันคุณภาพการศึกษา งานประสานการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ งานประสานงานบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน งานประสานการจัดการความรู้ และงานสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี อาทิ งานประสานการผลิต/ปรับปรุงชุดวิชา งานประสานการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ งานประสานการจัดสอนเสริม งานประสานงานข้อสอบ งานประสานการจัดการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ งานประชาสัมพันธ์ งานตอบปัญหานักศึกษา งานประสานการจัดทำวารสารวิชาการ งานประสานงานหลักสูตรและเทียบงานรายวิชา งานประสานการจัดทำโครงการที่ขอรับทุนจากกองทุน มสธ. 12 ปี งานประสานการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาชุดวิชา กฎหมาย และงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3. งานบัณฑิตศึกษา รับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับงานสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาของสาขาวิชานิติศาสตร์ โดยการประสานงานและอำนวยความสะดวก

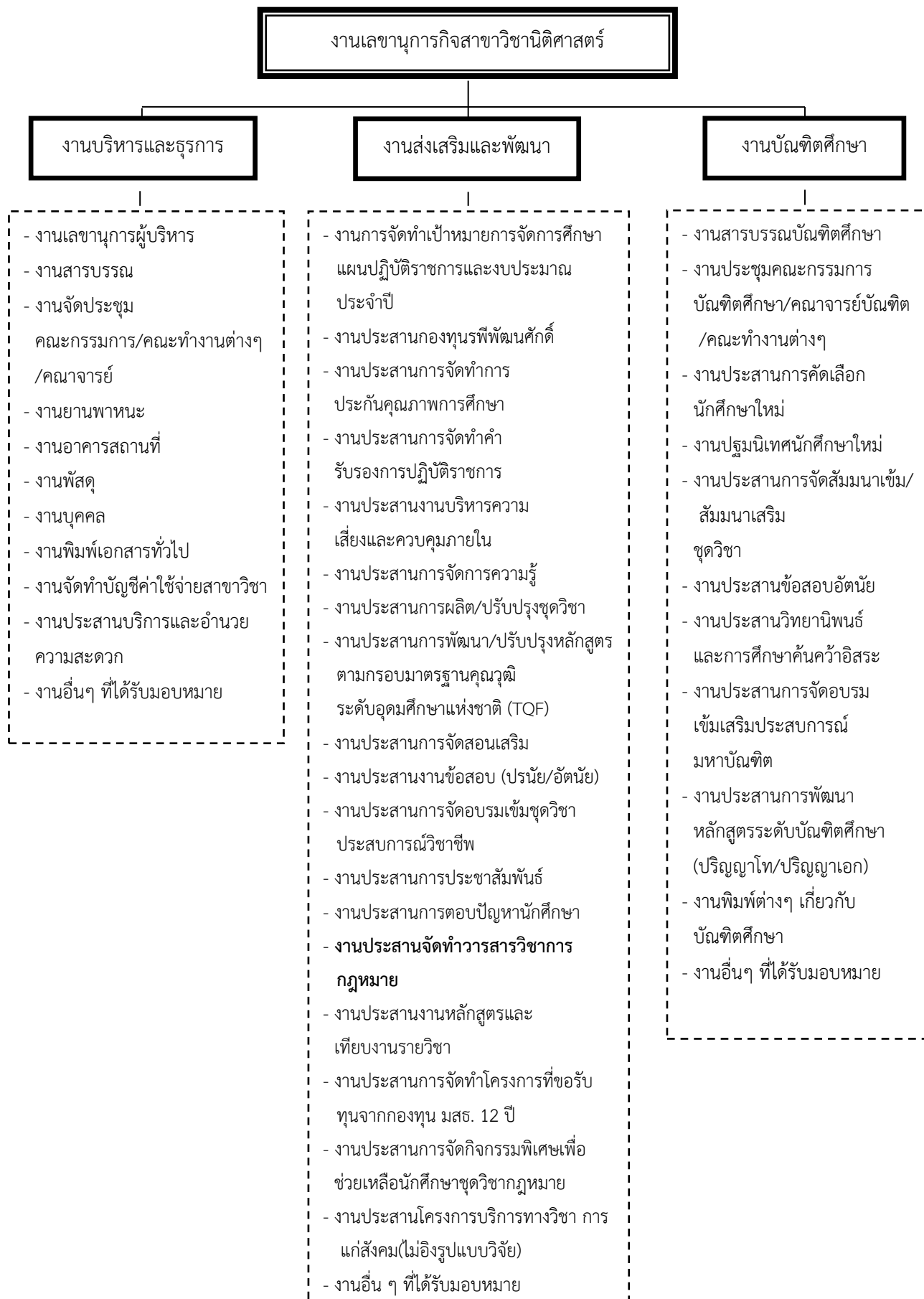
⁹ คู่มือการปฏิบัติงานประสานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ปี 2554

ความสะดวกรด้านต่างๆ เกี่ยวกับงานบัณฑิตศึกษา คือ งานสารบรรณบัณฑิตศึกษา งานการประชุม คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาสาขาวิชา/คณาจารย์บัณฑิตศึกษา/คณะทำงานต่าง ๆ งานประสานการ คัดเลือกนักศึกษาใหม่ งานปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ งานการประสานการจัดสัมมนาเข้ม/สัมมนาเสริม ชูติวิชา งานประสานงานข้อสอบ งานประสานวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ งานประสาน การจัดอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต งานประสานการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท/ปริญญาเอก) งานพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับงานบัณฑิตศึกษา และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

โดยโครงสร้างงานของงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ แสดงในรูปแผนภาพ

ดังนี้

แผนภาพที่ 4 โครงสร้างงานของงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์

2.3 บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์

งานเลขานุการกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ มีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสาขาวิชาเพื่อเป็นการสนับสนุนงานด้านวิชาการให้แก่สาขาวิชา โดยมีบทบาทหน้าที่ของงานแต่ละงาน ดังนี้

2.3.1 งานบริหารและธุรการ

1) งานเลขานุการผู้บริหาร ทำหน้าที่ในฐานะเป็นเลขานุการให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกี่ยวกับการนัดหมายการประชุม การเข้าพบของบุคคลต่าง ๆ การจัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุม จัดเก็บเอกสารในห้องประธานให้เป็นระเบียบ และงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2) งานสารบรรณ ดำเนินงานเกี่ยวกับการรับ-ส่งเอกสาร การโต้ตอบหนังสือราชการ การจัดเก็บ การค้นหา การเวียนแจ้ง การให้ยืมเอกสาร การทำลายเอกสาร การประสานการติดต่อหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

3) งานจัดประชุมคณะกรรมการต่างๆ ดำเนินงานในฐานะผู้ช่วยเลขานุการที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชา และเลขานุการ/ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ/คณะทำงานชุดต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีหน้าที่การนัดหมายการประชุม จัดทำวาระการประชุม จัดเตรียมเอกสารวาระการประชุม จัดหาห้องประชุม เชิญประชุม บันทึกการประชุม จัดทำรายงานการประชุม แจกมติที่ประชุม การติดตามและประสานการดำเนินงานตามมติที่ประชุม ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ตามที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชาฯ หรือคณะทำงานมอบหมาย หรือประสานงานให้คณะทำงาน/คณาจารย์ที่มอบหมายในการประชุมต่าง ๆ

4) งานยานพาหนะ ดำเนินงานเกี่ยวกับการให้บริการใช้รถยนต์ของสาขาวิชาและรถยนต์ส่วนกลางของมหาวิทยาลัย การควบคุมและรายงานการใช้รถยนต์ประจำสาขาวิชา การดูแลจัดทำแบบฟอร์มการขอใช้รถยนต์ประจำสาขาวิชา การบำรุงรักษารถยนต์ให้พร้อมการใช้งาน และจัดทำและการประสานขอเบิกค่าทางด่วน

5) งานอาคารสถานที่ ดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้ห้องประชุม ดูแลความสะอาดเรียบร้อยพื้นที่ปฏิบัติงานของสาขาวิชา การประสานการซ่อมบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และอำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่

6) งานพัสดุ ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุทุกประเภท สำหรับการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชา โดยจัดหา ดูแล ตรวจสอบให้บริการ/เบิกจ่าย จัดทำบัญชีควบคุมเก็บรักษา และซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ตรวจสอบพัสดุเมื่อสิ้นปี ประสานการจำหน่ายพัสดุ การประสานส่งคืนพัสดุและการจำหน่ายพัสดุ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้โอนงานจัดซื้อจัดจ้างของสาขาวิชาคืนไปที่กองพัสดุ เพื่อดำเนินการพัสดุ เพียงแต่สาขาวิชายังมีหน้าที่แจ้งความประสงค์ในการจัดซื้อ/จัดจ้างและรายชื่อกรรมการตรวจรับไปกองพัสดุเพื่อดำเนินการต่อไป

7) งานบุคคล ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำคำขออัตรากำลังบุคลากรสาขาวิชา การสอบคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลาประเภทต่างๆ การเบิกสิทธิประโยชน์ต่างๆ การประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรทุกประเภท การขอทุนต่าง ๆ

8) งานพิมพ์เอกสาร ดำเนินงานเกี่ยวกับการพิมพ์งานต่างๆ ของสาขาฯ อาทิ บันทึกรับตอบหน่วยงานต่างๆ รายงานผลการประเมินตนเอง โจทย์และเฉลยข้อสอบอัตนัย การประเมินผลการปฏิบัติราชการรายบุคคล เป็นต้น

9) งานประสานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย สาขาใช้ชื่อว่า วารสารกฎหมาย สุขุขทัยธรรมาธิราช ซึ่งจัดทำปีละ 2 ฉบับ

10) งานจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายโครงการต่างๆ ดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของสาขาวิชา

11) งานประสานบริการและอำนวยความสะดวก

12) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2.3.2 งานส่งเสริมและพัฒนา

1) งานการจัดทำเป้าหมายการศึกษาแผนปฏิบัติการและงบประมาณประจำปี ดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล ประสานงานและวิเคราะห์เบื้องต้นแผนปฏิบัติงานประจำปี แผนการจัดการศึกษาเพื่อเสนอคณะกรรมการประจำสาขาวิชา การจัดทำคำของบประมาณ ตรวจสอบและควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ จัดทำสรุปรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำเดือน

2) งานการจัดทำแผนปฏิบัติการและงบประมาณประจำปี กองทุนที่พัฒนาคดี ดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลประสานงาน ตรวจสอบวิเคราะห์แผนปฏิบัติการและงบประมาณ ประจำปีในเบื้องต้น เพื่อเสนอคณะทำงานจัดกิจกรรมกองทุนและคณะกรรมการประจำสาขาวิชา และควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ จัดทำสรุปรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำเดือน การจัดกิจกรรมวันรพีและกิจกรรมบริการทางวิชาการ

3) งานประสานงานการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของสาขาวิชา จัดหาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องตัวชี้วัดต่างๆ

4) งานประสานการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปี ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำคำรับรอง การประสานการลงนามคำรับรองของการปฏิบัติราชการ ค้นหาเอกสารหลักฐาน การรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองประกอบรอบ 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือน

5) งานประสานบริหารงานความเสี่ยงและควบคุมภายใน ดำเนินการเกี่ยวกับประสานคณะทำงานควบคุมภายในของสาขาฯ เพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและจัดหาข้อมูลตามตัวชี้วัดที่คณะทำงานต้องการ

6) งานประสานงานการจัดการความรู้ ดำเนินงานเกี่ยวกับประสานการจัดทำแผนการจัดการความรู้ของสาขาวิชา จัดทำคำของบประมาณค้นหาหลักฐานประกอบ และรายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือน

7) งานประสานการผลิต/ปรับปรุงชุดวิชา ดำเนินการเกี่ยวกับจัดเตรียมข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิภายใน/ภายนอก เสนอแต่งตั้งเป็นกรรมการผลิต/ปรับปรุงชุดวิชา รายงานข้อมูลต่อที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชาและสภาวิชาการ จัดทำสรุปภาระงานเพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

8) งานประสานการติดตามการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานระดับอุดมศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับจัดเตรียมข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิภายใน/ภายนอก เสนอแต่งตั้งเป็นกรรมการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร การประสานงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การติดตามงาน รายงานความก้าวหน้าต่อที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาฯ และสำนักวิชาการ

9) งานประสานการจัดสอนเสริม ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงานการกำหนด ชุดวิชาที่จัดสอนเสริม กำหนดศูนย์สอนเสริม การจัดอาจารย์สอนเสริม การเปลี่ยนแปลงอาจารย์สอนเสริม การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับการสอนเสริมต่อคณะทำงาน/คณะกรรมการประจำสาขาวิชาและคณะกรรมการสอนเสริม ทั้งการสอนเสริมปกติ การสอนเสริมโดยนิตหมาย การสอนเสริมผ่านดาวเทียม การประสานงานการเบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

10) งานประสานงานข้อสอบ

10.1 ออกข้อสอบ ดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานงานการเสนอรายنامกรรมการออกข้อสอบ/และปรับปรุงคุณภาพข้อสอบในแต่ละภาคการศึกษา ประสานกับประธานกรรมการออกข้อสอบเพื่อกำหนดผู้ออกข้อสอบ แจกจ่ายชื่อกรรมการออกข้อสอบ/เปลี่ยนแปลงผู้ออกข้อสอบแก่สำนักทะเบียนและวัดผล จัดเตรียมแบบฟอร์มการออกข้อสอบส่งให้กรรมการประสานการรับ-ส่งข้อสอบ การแจ้งคำตอบแทนการออกข้อสอบปรับปรุง/ข้อสอบ

10.2 ตรวจข้อสอบอัตนัย ประสานขอรายชื่อกรรมการตรวจข้อสอบอัตนัย ขออนุมัติจากคณะกรรมการสาขาวิชา แจกจ่ายชื่อแก่สำนักทะเบียนและวัดผล ประสานงานการจัดแบ่งกระดาษคำตอบข้อสอบอัตนัย ประสานการพิมพ์โจทย์ข้อสอบพร้อมเฉลย เตรียมอุปกรณ์การตรวจ ประสานการเบิกเงินคำตอบแทนในการประชุมองค์คำตอบ ประสานงานประชุมองค์คำตอบข้อสอบอัตนัยให้กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง เสนอรายชื่อกรรมการเพิ่มเติม ประสานการส่ง-รับกระดาษคำตอบข้อสอบอัตนัยแก่กรรมการภายนอก-ภายใน เบิกคำตอบแทนในการตรวจและแจ้งการจ่ายคำตอบแทน

11) งานประสานการจัดการอบรมเข้มชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ ดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดกิจกรรมการอบรม จัดวิทยากรการอบรม การเปลี่ยนแปลงวิทยากรอบรม เชิญวิทยากรภายนอกบรรยาย ติดต่อวิทยากรภายนอกตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งประสานงานอบรมในเรือนจำ

12) งานประสานการประชาสัมพันธ์ ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวต่างๆ ให้บุคลากรของสาขาวิชา เผยแพร่ข่าวของสาขาวิชาให้นักศึกษาและหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย

13) งานประสานการตอบปัญหานักศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการตอบปัญหาต่างๆ ของนักศึกษาทางจดหมาย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ทางโทรศัพท์ การมาพบด้วยตนเองที่สาขาวิชา รวมทั้งประสานงานกับประธาน คบ.ช. ชุดวิชาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการดูแลของนักศึกษารายบุคคล

14) งานประสานการจัดทำวารสารวิชาการ ดำเนินการเกี่ยวกับรวบรวมบทความที่อาจารย์เสนอเข้าที่ประชุมเสนอคณะทำงาน การประสานการจัดพิมพ์หนังสือวารสารกฎหมาย การเคลียข้อสอบอัตรีย์ ฎีกาต่าง ๆ การส่งหนังสือวารสารกฎหมายไปห้องสมุดตามโครงการความร่วมมือ การเผยแพร่และจัดจำหน่าย การเบิกค่าตอบแทน การจัดทำบัญชีวารสารวิชาการ

15) งานประสานงานหลักสูตรและเทียบงานรายวิชา ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจร่างหลักสูตร การประชุมคณะทำงานเทียบงานรายวิชา การแจ้งผลการดำเนินการเทียบงานรายวิชา

16) งานประสานการจัดทำโครงการที่ขอรับทุนจากกองทุน มสธ. 12 ปี ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการกองทุน มสธ. 12 ปี การเสนอแผนฯ ต่อคณะกรรมการประจำสาขาวิชา การดำเนินงานตามแผนฯ การรายงานผลการดำเนินงาน

17) งานประสานการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาชุดวิชากฎหมาย ในปีงบประมาณ 2561 ประกอบด้วย 4 ชุดวิชา(ชุดวิชากฎหมายแพ่ง 1 : บุคคล นิติกรรม สัญญา ชุดวิชากฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน ชุดวิชากฎหมายแพ่ง 2 : หนี้ ละเมิด และชุดวิชากฎหมายอาญา 1 : ภาคบัพัญญัติทั่วไป) ประสานงานทั้งหมด เช่น การประสานจัดทำโครงการเสนอเข้าแผนปฏิบัติราชการ การดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ การเบิกค่าตอบแทน/ค่าใช้จ่ายต่างๆ ประสานการตรวจข้อสอบและการส่งคะแนนสอบให้สำนักทะเบียนและวัดผล การแจ้งรายรับจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา การตรวจสอบรายชื่อผู้ไม่มาร่วมกิจกรรมเพื่อส่ง CD ไปศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน เป็นต้น

18) งานประสานโครงการบริการทางวิชาการแก่สังคมที่ไม่อิงรูปแบบวิจัย เช่น เวียนแจ้งการจัดโครงการ จัดเสนอโครงการเพื่อขอรับทุน การดำเนินโครงการ การเบิกเงินยืม การดำเนินโครงการ การขอใช้เงินยืม และการสรุปผลโครงการ เป็นต้น

19) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2.3.3 งานบัณฑิตศึกษา

1) งานสารบรรณบัณฑิตศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับการรับ-ส่งเอกสารของบัณฑิตศึกษา การโต้ตอบหนังสือราชการของบัณฑิตศึกษา การจัดเก็บ ค้นหา เวียนแจ้ง ประสานการติดต่อระหว่างงานต่างๆ ในเรื่องเกี่ยวกับบัณฑิตศึกษา

2) งานจัดประชุมคณะกรรมการต่างๆ ดำเนินงานในฐานะผู้ช่วยที่ประชุมคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชา และเลขานุการ/ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ/คณะทำงานชุดต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีหน้าที่การนัดหมายการประชุม จัดทำวาระการประชุม จัดเตรียมเอกสารวาระการประชุม จัดหาห้องประชุม เชิญประชุม บันทึกการประชุม จัดทำรายงานการประชุม แจกมติที่ประชุม การติดตามและประสานการดำเนินงานตามมติที่ประชุม ดำเนินการในเรื่องต่างๆ ตามที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชาฯ หรือคณะทำงานมอบหมาย

3) งานประสานงานการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ ดำเนินการประสานเกี่ยวกับการประกาศรับนักศึกษา การคัดเลือกใบสมัครนักศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการคัดเลือกใบสมัคร การแจ้งผลการคัดเลือกใบสมัคร

4) งานปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานงานการกำหนดกิจกรรมการปฐมนิเทศนักศึกษา การจัดแบ่งกลุ่มนักศึกษา การจัดวิทยากรกิจกรรมต่างๆ การประสานค่าตอบแทนวิทยากร

5) งานจัดสัมมนาเข้ม/สัมมนาเสริมชุดวิชา ดำเนินการเกี่ยวกับ การประสานการกำหนดวันสัมมนาเข้ม/สัมมนาเสริมในชุดวิชาต่างๆ การกำหนดศูนย์การจัดกลุ่มนักศึกษา การจัดเตรียมสถานที่ ประสานการจัดส่งคะแนนของนักศึกษาในแต่ละศูนย์ให้สำนักบัณฑิตศึกษา

6) งานประสานข้อสอบดำเนินการเกี่ยวกับการประสานเสนอรายนามคณะกรรมการออกข้อสอบ การจัดเตรียมแบบฟอร์มออกข้อสอบ การส่งข้อสอบให้สำนักบัณฑิตศึกษา การประสานการตรวจข้อสอบอัตรณ์

7) งานประสานวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานการเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือหัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การเสนอแต่งตั้งที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ การตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ การกำหนดวันสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

8) งานประสานการจัดการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดวันอบรมเข้มเสริมประสบการณ์มหาบัณฑิต การจัดวิทยากรการอบรม การเชิญวิทยากรภายนอกและประสานการจัดกิจกรรมการอบรม ประสานสถานที่ต่างๆ ที่นักศึกษาจะต้องศึกษาดูงาน ประสานวิทยากรภายนอก การประสานค่าตอบแทนวิทยากร

9) งานประสานการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโทและปริญญาเอก) ดำเนินการเกี่ยวกับการติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร การจัดประชุมคณะกรรมการ การรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาหลักสูตรต่อคณะกรรมการประจำสาขาวิชาและสำนักวิชาการ

10) งานพิมพ์ต่างๆ เกี่ยวกับบัณฑิตศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับงานพิมพ์ต่างๆ ของงานบัณฑิตศึกษา

11) งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ให้ดำเนินการเกี่ยวกับงานบัณฑิตศึกษา

สำหรับคู่มือการปฏิบัติงานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์เล่มนี้จะกล่าวโดยละเอียดเฉพาะงานประสานงานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย โดยภาระงานทั้งหมดของงานดังกล่าวนำไปอธิบายรายละเอียดใน บทที่ 3 ต่อไป

บทที่ 3

องค์ประกอบของระบบงาน

คู่มือประสานงานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย

งานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย เป็นหน้าที่หลักหน้าที่หนึ่งของงานเลขานุการกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งอยู่ในงานบริหารและงานธุรการ ของสาขาวิชานิติศาสตร์ จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานทางด้านจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมายของคณาจารย์ สาขาวิชานิติศาสตร์ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพของคณาจารย์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ โดยศึกษา ค้นคว้า จากเอกสารงานวิชาการ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คณาจารย์ได้มีผลงานทางวิชาการในการเสนอขอดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น อีกทั้งเพื่อให้มีงานวิชาการที่มีคุณภาพหลากหลายประเภทในวงวิชาการ ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นแก่สังคม เป็นแหล่งความรู้บริการการศึกษาให้แก่สังคมได้ โดยไม่คำนึงถึงผลกำไรจากการจัดจำหน่าย แต่คำนึงถึงคุณค่าและคุณภาพของงานวิชาการที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมทั้งวงวิชาการและวิชาชีพ คู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้จะกล่าวถึงในส่วนของการประสานงานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมายเริ่มตั้งแต่กระบวนการจัดตั้งกองบรรณาธิการ การรวบรวมบทความ การจัดพิมพ์ จนกระทั่งการเผยแพร่ และการจัดทำบัญชี ซึ่งในการจัดทำวารสารวิชาการสาขาวิชานิติศาสตร์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สาขาวิชานิติศาสตร์จึงได้จัดทำระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534 ที่สาขาวิชานิติศาสตร์ใช้ถือปฏิบัติในการจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย ของสาขาวิชานิติศาสตร์ ตั้งแต่เริ่มจัดพิมพ์ฉบับแรก ปี พ.ศ. 2532 จนถึงปัจจุบัน

องค์ประกอบของงานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมายที่ผู้เขียนจะอธิบายลักษณะงานเทคนิคและแนวทางในการปฏิบัติงานในคู่มือปฏิบัติงานฉบับนี้ มีประเด็นดังต่อไปนี้

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการกองบรรณาธิการ

ตามระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วย การจัดทำหนังสือวิชาการ พ.ศ. 2534 กำหนดให้ฝ่ายบรรณาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งในการทำงานเป็นกองบรรณาธิการเป็นระยะเวลา 1 ปี การทำงานของฝ่ายบรรณาธิการจะเริ่มทำงานตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคมของทุกปี ประมาณเดือนพฤศจิกายนผู้เขียนจะทำหนังสือเวียนคณาจารย์ในสาขาวิชา เพื่อสอบถามความสมัครใจในการสมัครเป็นฝ่ายบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ลงนามในหนังสือ เวียนสมัครใจในการเข้าร่วมเป็นฝ่ายบรรณาธิการ ซึ่งใน

หนังสือเวียนจะแยกเป็นการสมัครเป็นบรรณาธิการ หรือสมัครเป็นกองบรรณาธิการ ซึ่งในฝ่ายบรรณาธิการจะประกอบด้วย บรรณาธิการ 1 คน และกองบรรณาธิการไม่เกิน 7 คน การเวียนหนังสือจะกำหนดเวลาการส่งใบตอบรับกลับมาที่ผู้เขียน เมื่อผู้เขียนได้รับใบตอบรับกลับมาจะใส่เลขไว้บนหัวหนังสือที่คณาจารย์ส่งใบสมัครตอบรับกลับมา เมื่อครบกำหนดวันที่แจ้งไว้ในหนังสือ ผู้เขียนจะรวบรวมรายชื่อคณาจารย์ที่ส่งใบสมัครทุกคน แล้วทำหนังสือแจ้งประธานกรรมการประจำสาขาวิชา โดยเรียงลำดับรายชื่อจากผู้สมัครคนแรกจนถึงผู้สมัครคนสุดท้าย เมื่อประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ได้รับหนังสือแล้วจะเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เพื่อประชุมคัดเลือกผู้สมัครเป็นบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการตามความเหมาะสม เมื่อประชุมเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีมติจากคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์แต่งตั้งฝ่ายบรรณาธิการ เป็นบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการ โดยจะออกเป็นคำสั่งของสาขาวิชานิติศาสตร์แต่งตั้งฝ่ายบรรณาธิการ และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในเรื่องออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานของสาขาวิชานิติศาสตร์จะทำเรื่องแจ้งมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ให้คณาจารย์ที่สมัครเป็นฝ่ายบรรณาธิการรับทราบและให้คณาจารย์ที่ถูกคัดเลือกปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายบรรณาธิการต่อไป ผู้เขียนถูกมอบหมายให้เป็นเลขานุการคณะทำงานกองบรรณาธิการ เพื่อประสานงานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน

2. การจัดประชุมคณะทำงาน

บรรณาธิการกำหนดให้มีการประชุมคณะทำงานกองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย สุขุขทัยธรรมาธิราชโดยกำหนดวัน เวลาประชุมมาให้ผู้เขียนประสานงาน ในเบื้องต้นผู้เขียนจะประสานงานคณะทำงานกองบรรณาธิการเบื้องต้นสอบถามวันที่กองบรรณาธิการนัดหมาย คณะทำงานสามารถเข้าร่วมประชุมได้จำนวนกี่คน กรณีถ้าคณะทำงานติดราชการอื่นมากกว่าก็จะขอนัดหมายวันต่อไป แต่ถ้าคณะทำงานเกินกว่าครึ่งไม่มีนัดหมายใดก็จะนัดประชุมวันที่กองบรรณาธิการนัดไว้ ดังนี้

1. จองห้องประชุม
2. ทำหนังสือเชิญประชุม
3. จัดทำเอกสารประกอบระเบียบวาระการประชุม
4. จัดเตรียมสถานที่ อาหาร/เครื่องดื่ม
5. เข้าร่วมประชุม
6. จัดบันทึกการประชุม
7. จัดทำรายงานการประชุม
8. แจ้งมติที่ประชุม

3. ขั้นตอนการขอรับบทความ

สาขาวิชานิติศาสตร์มีการขอรับบทความจากผู้เขียน จำนวน 2 ประเภท ดังนี้

3.1 บทความจากคณาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์

การขอบทความจากคณาจารย์ ผู้เขียนจะทำหนังสือเวียนคณาจารย์เพื่อขอ บทความทางวิชาการ คำพิพากษาศาลฎีกา ฎีกาวิเคราะห์ แนะนำกฎหมายใหม่ และเฉลยข้อสอบ อัตนัยของภาคการศึกษาที่ผ่านมาเพื่อวิเคราะห์ข้อสอบในการทำตอบของนักศึกษาจำนวน 11 ชุดวิชา ชุดวิชาละ 1 ข้อ นั้น รายละเอียดการจัดทำดังนี้

- 1) ทำบันทึกเวียนแจ้งขอบทความจากคณาจารย์
- 2) รวบรวมบทความ
- 3) จัดทำบัญชีรายชื่อบทความ
- 2) ประชุมพิจารณาบทความ
- 3) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพบทความ

3.2 บทความจากผู้เขียนจากบุคคลภายนอก

การขอบทความจากผู้เขียนจากบุคคลภายนอก สาขาวิชานิติศาสตร์ได้นำระบบ สารสนเทศเทคโนโลยีเข้ามาโดยให้ผู้เขียนสามารถส่งบทความได้ทาง <http://lawjournal.stou.ac.th> เพียงผู้ส่งบทความสมัครสมาชิกและส่งบทความเข้ามาในระบบ <http://lawjournal.stou.ac.th> ผู้เขียนจะพบข้อมูลบทความที่ผู้เขียนส่งมาและดำเนินการนำบทความที่ผู้เขียนส่งมารวบรวม จัดทำ บัญชีรายชื่อบทความ และนัดประชุมกองบรรณาธิการเพื่อมอบหมายผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพ บทความต่อไป

4. การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความ

การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในการอ่านบทความทางวิชาการทางด้านกฎหมาย กอง บรรณาธิการจะรวบรวมรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกฎหมายต่างๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกใน การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการอ่านบทความให้ตรงกับความเชี่ยวชาญของผู้ทรงคุณวุฒิด้านนั้น ๆ โดยมีรายละเอียดของผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยวุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน และที่อยู่ที่สามารถ ติดต่อได้ พร้อมเบอร์โทรศัพท์

5. การตรวจสอบคุณภาพงานบทความ

บทความที่จะนำมาลงในวารสารกฎหมายทางวิชาการได้นั้นจะต้องผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมกองบรรณาธิการวารสารทางวิชาการก่อน และที่ประชุมกองบรรณาธิการจะพิจารณา มอบผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นคนอ่านบทความ ซึ่งคุณภาพที่ดีของวารสารทุกบทความ ต้องควบคุมคุณภาพจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) โดยกำหนดให้บทความ 1 บทความจะต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 2 คน ซึ่งบทความจะแบ่งเป็นผู้เขียนภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ และ ผู้เขียนบุคคลภายนอก

1. ผู้เขียนที่เป็นบุคคลภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ จะใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ภายนอกจำนวน 2 คน เป็นผู้อ่าน

2. ผู้เขียนที่เป็นบุคคลภายนอก จะใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) ภายนอก อ่าน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายในสาขาวิชานิติศาสตร์อ่าน 1 คน ฝ่ายเลขานุการจะทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพงานบทความ จัดทำแบบกรอกผลการตรวจบทความ และจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ติดตามความก้าวหน้าในการตรวจบทความเมื่อใกล้ครบกำหนดตรวจ (ระยะเวลาตรวจประมาณ 2 อาทิตย์ ต่อบทความ 1 เรื่อง) เมื่อติดตามได้ผลการตรวจมาแล้ว เรียบเรียงและจัดพิมพ์ใหม่และส่งให้ผู้เขียน บทความปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ หากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) มีความประสงค์จะตรวจ บทความรอบสอง ฝ่ายเลขานุการจะต้องประสานงานกับผู้เขียนบทความเพื่อขอตรวจบทความรอบสอง เมื่อบทความผ่านการตรวจและผู้เขียนบทความได้ปรับแก้เรียบร้อยแล้ว ฝ่ายเลขานุการจะต้อง นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกองบรรณาธิการพิจารณาอนุมัติจัดพิมพ์ต่อไป การดำเนินการในส่วนนี้จะต้องดำเนินการเป็นความลับ

6. ประสานการจัดพิมพ์วารสารวิชาการทางกฎหมายกับโรงพิมพ์

ที่ประชุมกองบรรณาธิการได้รับบทความที่สมบูรณ์ผ่านการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ผู้เขียน จะติดต่อโรงพิมพ์เพื่อดำเนินการจัดพิมพ์วารสารวิชาการทางกฎหมาย โดยระบุรายละเอียดของ สิ่งพิมพ์ ลักษณะงานพิมพ์ที่ต้องการ กำหนดงานเสร็จ งบประมาณที่ใช้ และสถานที่จัดส่งของ

7. การจ่ายค่าตอบแทน

สาขาวิชานิติศาสตร์ โดยคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ 17/2539 วันที่ 18 กันยายน 2539 และครั้งที่ 18/2539 วันที่ 18 ตุลาคม 2539 มีมติให้จ่ายค่าตอบแทนบทความ ฎีกาวิเคราะห์ นิตินิติปณิกกะ และวิเคราะห์ข้อสอบ แก่คณาจารย์ หรือบุคคลภายนอกที่ส่งบทความมาลงในวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช และมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ในการประชุม 15/2559 วันที่ 18 สิงหาคม 2560 มีมติให้จ่ายค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่อ่านบทความ บทความละ 1500 บาท และการประชุมครั้งที่ 9/2560 วันที่ 24 พฤษภาคม 2560 มีมติให้จ่ายค่าตอบแทนบุคคลภายในที่อ่านบทความ บทความละ 500 บาท

8. ประสานจ่ายเงินค่าพิมพ์หนังสือให้กับโรงพิมพ์

เมื่อโรงพิมพ์ส่งหนังสือวารสารทางวิชาการทางด้านกฎหมายมาที่สาขาวิชาแล้ว ผู้เขียนจะทำเรื่องเบิกเงินเพื่อจ่ายค่าพิมพ์หนังสือให้โรงพิมพ์

9. มอบวารสารวิชาการให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทางด้านกฎหมาย

สาขาวิชานิติศาสตร์จะมอบหนังสือวิชาการทางด้านกฎหมายให้กับห้องสมุดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ห้องสมุดศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. ห้องสมุดภายนอกของหน่วยงานที่มีโครงการแลกเปลี่ยนวารสารระหว่างหน่วยงาน และห้องสมุดสำนักงานศาลยุติธรรม

10. เผยแพร่และจัดจำหน่าย

วารสารที่พิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้วสาขาวิชานิติศาสตร์จะวางเผยแพร่ที่หน้าสาขาวิชา และส่งหน่วยงานภายนอกจำหน่าย

1. การกำหนดราคาจำหน่ายวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช ฝ่ายเลขานุการจะต้องแจ้งรายละเอียดค่าใช้จ่ายต้นทุนการจัดพิมพ์วารสารฯ อาทิ ค่าสมนาคุณผู้เขียนบทความ ค่าสมนาคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และค่าจัดพิมพ์วารสารฯ เสนอคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เพื่อพิจารณากำหนดราคาจำหน่ายวารสารทางวิชาการ

2. การจัดส่งวารสารทางวิชาการให้ผู้เกี่ยวข้อง ฝ่ายเลขานุการจะต้องเบิกวารสารทางวิชาการที่จัดพิมพ์เสร็จแล้วจัดส่งไปให้ผู้เขียน ผู้ตรวจคุณภาพงานบทความ คณาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ สำนักบรรณสารสนเทศ ศูนย์วิทยพัฒนาทั้ง 10 แห่ง ห้องสมุดศาลยุติธรรม และมหาวิทยาลัยที่มีโครงการแลกเปลี่ยนวารสาร

3. การจัดจำหน่ายวารสารกฎหมายสู่หอสมุดประชาชน ในส่วนนี้จะอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่งานเลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์ทุกคน ซึ่งผู้ซื้อสามารถติดต่อสั่งซื้อวารสารได้ด้วยตนเองที่สาขาวิชานิติศาสตร์ ชั้น 5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หรือสั่งซื้อทางไปรษณีย์ โดยสั่งซื้อธนาคัตสิ่งจ่าย รองศาสตราจารย์วิกรณ์ รักษ์ปวงชน ส่งจ่าย ปทจ.หลักสี่ แล้วส่งธนาคัตพร้อมใบสั่งซื้อมาที่สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

11. ทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

ผู้เขียนจะจัดทำบัญชีรับ-จ่าย จากการขายวารสารทางวิชาการ เพื่อจะได้ทราบว่า การดำเนินการจัดทำวารสารทางวิชาการมีรายรับ และรายจ่ายจากการดำเนินการวารสารทางวิชาการ จำนวนเงินเท่าไร และในการจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมายมีรายจ่ายอะไรเกิดขึ้นบ้างเพื่อจะได้ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ทราบ และพอถึงสิ้นปีก็จะส่งบัญชีรับ-จ่าย ผลการดำเนินงานไปให้สำนักงานผู้ตรวจสอบบัญชี เพื่อตรวจสอบบัญชีประจำปีต่อไป

โดยวิธีการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนจะอธิบายโดยละเอียดในบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4

ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานประสานจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย

4.1 การแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการ

ตามระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วย การจัดทำหนังสือวิชาการ พ.ศ. 2534 กำหนดให้ฝ่ายบรรณาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งในการทำงานเป็นกองบรรณาธิการเป็นระยะเวลา 1 ปี การทำงานของฝ่ายบรรณาธิการจะเริ่มทำงานตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคมของทุกปี ประมาณเดือนพฤศจิกายนผู้เขียนจะทำหนังสือเวียนคณาจารย์เพื่อสอบถามความสมัครใจในการสมัครเป็นฝ่ายบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช โดยให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ลงนามในหนังสือ เวียนสมัครใจในการเข้าร่วมเป็นฝ่ายบรรณาธิการ ซึ่งในหนังสือเวียนจะแยกเป็นการสมัครเป็นบรรณาธิการ หรือสมัครเป็นกองบรรณาธิการ ซึ่งในฝ่ายบรรณาธิการจะประกอบด้วย บรรณาธิการ 1 คน และกองบรรณาธิการไม่เกิน 7 คน การเวียนหนังสือ จะกำหนดเวลาการส่งใบตอบรับกลับมาที่ผู้เขียน เมื่อผู้เขียนได้รับใบตอบรับกลับมาจะใส่เลขไว้บนมุมบนด้านขวาหนังสือที่คณาจารย์ส่งใบสมัครตอบรับกลับมา เมื่อครบกำหนดวันที่แจ้งไว้ในหนังสือ ผู้เขียนจะรวบรวมรายชื่อคณาจารย์ที่ส่งใบสมัครทุกคน แล้วทำหนังสือแจ้งประธานกรรมการประจำสาขาวิชาโดยเรียงลำดับรายชื่อจากผู้สมัครคนแรกจนถึงผู้สมัครคนสุดท้าย เมื่อประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ได้รับหนังสือแล้วจะเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เพื่อประชุมคัดเลือกผู้สมัครเป็นบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการ เมื่อประชุมเสร็จเรียบร้อยแล้วจะมีมติจากคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์แต่งตั้งฝ่ายบรรณาธิการ เป็นกองบรรณาธิการ และบรรณาธิการ โดยจะออกเป็นคำสั่งของสาขาวิชานิติศาสตร์แต่งตั้งฝ่ายบรรณาธิการ มีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 การแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการ มีรายละเอียดของงานที่ปฏิบัติ ดังนี้

1) เมื่อมีการจัดตั้งคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการ วารสารวิชาการทางกฎหมาย ตามระเบียบปฏิบัติภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534 ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 1 ปี และงานเลขานุการก็จะตรวจสอบว่าคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการชุดเดิมใกล้ครบวาระการดำรงตำแหน่ง 1 ปีแล้วก็จะทำหนังสือเวียนคณาจารย์สาขาวิชาโดยให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ลงนาม เพื่อเวียนแจ้งให้คณาจารย์สมัครเป็นคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการ ในหนังสือดังกล่าวจะมีการแจ้งรายละเอียดการรับสมัครซึ่งคณาจารย์จะประสงค์จะสมัครเป็นบรรณาธิการ หรือกองบรรณาธิการ ตามระเบียบปฏิบัติภายในสาขาวิชา ดังตัวอย่างที่ 1 (หน้าที่ 84)

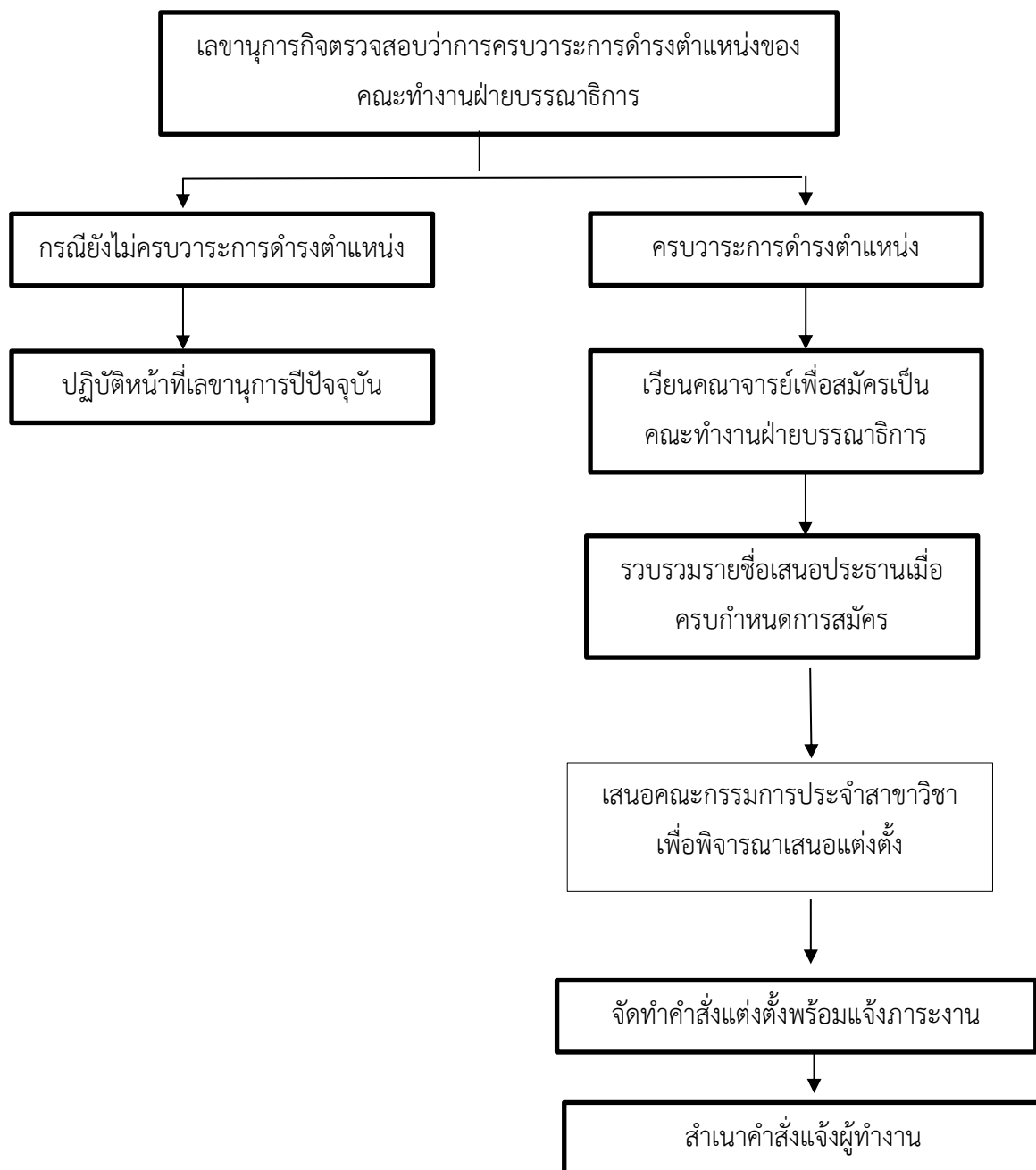
2) เมื่อครบกำหนดเวลาสมัครเป็นคณะทำงาน งานเลขานุการกิจรวบรวมแบบตอบรับทั้งหมดเสนอประธานกรรมการประจำสาขาวิชา ดังตัวอย่างที่ 2 (หน้าที่ 85)

3) ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพิจารณาและเสนอให้จัดทำเป็นวาระในการประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชา เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการ ตามระเบียบว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534 กรณีที่ผู้สมัครไม่ครบตามโครงสร้างทางคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์อาจจะให้กลับไปเวียนคณาจารย์ใหม่ หรือคณะกรรมการประจำสาขาวิชาแต่งตั้งเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนในระเบียบว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534 สำหรับตำแหน่งเลขานุการมอบผู้เขียนเป็นเลขานุการตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน

4) จัดทำคำสั่งสาขาวิชาแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการ พร้อมกำหนดภาระหน้าที่ ดังตัวอย่างที่ 3 (หน้าที่ 86)

5) แจ้งสำเนาคำสั่งเรื่องแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการ ให้คณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการได้รับทราบ

แผนภาพที่ ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายบรรณาธิการ

4.2 การจัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายบรรณาธิการ

เลขานุการคณะกรรมการฝ่ายบรรณาธิการจะปรึกษากับบรรณาธิการ เพื่อขออนัดประชุม คณะทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำวารสารวิชาการทางกฎหมาย บรรณาธิการจะดูวันว่าง ของกองบรรณาธิการและขออนัดประชุมโดยกำหนดวัน เวลา สถานที่จัดประชุม เพื่อให้ผู้เขียนไป ดำเนินการนัดประชุม และทำหน้าที่เป็นเลขานุการกองบรรณาธิการ

4.2.1 การจัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายบรรณาธิการ

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการประชุม

- 1) เตรียม/สำเนาเอกสารที่จะใช้ประกอบการประชุม เช่น บทความคำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ แนะนำกฎหมายใหม่ วิเคราะห์ข้อสอบ
- 2) ประสานงานกับประธานคณะกรรมการเพื่อกำหนดวัน เวลา ที่จะนัดประชุม
- 3) โทรศัพท์ประสานงานผู้ทำงานในเรื่องวันเวลาประชุม (ต้องมีจำนวนผู้เข้าประชุมเกินครึ่งหนึ่งจึงนับเป็นองค์ประชุม)
- 4) จัดเตรียมเอกสารวาระการประชุมและจองห้องประชุม
- 5) จัดทำหนังสือถึงสำนักเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อขอใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์ (ถ้าจำเป็นต้องการใช้)
- 6) จัดทำหนังสือเชิญประชุมคณะกรรมการพร้อมเอกสารประกอบวาระการประชุมสำเนาแจกคณะกรรมการทุกคนล่วงหน้า (ถ้ามี) อย่างน้อย 3 วัน และเก็บทีมงานเลขานุการกิจ 1 ชุด
- 7) เตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ หากจำเป็นต้องใช้ประกอบการพิจารณา
- 8) จัดเตรียมเอกสารแบบฟอร์มการลงลายมือชื่อของการเข้าประชุมของคณะกรรมการ
- 9) โทรศัพท์ยืนยันการประชุมกับคณะกรรมการทุกคน ก่อนถึงการประชุมอย่างน้อย 1 วัน

- 10) ดูแลความเรียบร้อยของห้องประชุม

ขั้นตอนที่ 2 ระหว่างการประชุม

- 1) ประสานงานการจัดเครื่องดื่มให้คณะกรรมการ
- 2) สำเนาเอกสารและแจกเอกสารประกอบวาระการประชุม ถ้ามีเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูล
- 3) อำนวยความสะดวกในระหว่างการประชุมในด้านต่าง ๆ เช่น เครื่องดื่ม การประสานงานข้อมูลเพิ่มเติม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) จัดบันทึกการประชุม มีวาระการประชุมที่สำคัญคือ บทความที่มอบผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความ และการมอบผู้ทำงานไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

6) ประสานงานให้ผู้เข้าประชุมลงลายมือชื่อผู้เข้าประชุมของคณะทำงาน
ขั้นตอนที่ 3 หลังการประชุม

1) จัดทำร่างรายงานการประชุม เสนอประธานคณะทำงานเพื่อพิจารณาตรวจสอบ/แก้ไขให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

3) ดำเนินการแก้ไขและจัดพิมพ์รายงานการประชุม

4) แจกมติที่ประชุมแก่ผู้เขียนบทความ

5) รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งมอบผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความ

6) ประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานตามมติที่ประชุม

4.3 ขั้นตอนการขอรับบทความ

วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชเดิมจะออกปีละ 2 ฉบับ คือฉบับเดือนมิถุนายน และเดือนธันวาคม แต่ปัจจุบันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้เปลี่ยนการเปิดภาคเรียนของนักศึกษาออกไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการเปิดปิดภาคเรียนตามปฏิทินอาเซียน ทำให้วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชมีผลกระทบตามไปด้วย วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช จึงต้องเปลี่ยนจากฉบับแรกออกเดือนมิถุนายน มาเป็นฉบับแรกออกเดือนกันยายน – มีนาคม และฉบับที่สองออกเดือนธันวาคม มาเป็นวารสารฯ ออกเดือนเมษายน – สิงหาคม การรับบทความสาขาวิชานิติศาสตร์เปิดรับบทความตลอดเวลาเพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการลงในฉบับต่อไป ส่วนที่เพิ่มเติมจากบทความ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกา ที่น่าสนใจ ฎีกาวิเคราะห์ แนะนำกฎหมายใหม่ และเฉลยข้อสอบอัตนัย จะขอจากคณาจารย์ที่เป็นประธานชุดของชุดวิชาที่มีการสอบในภาคการศึกษาที่สอบผ่านมาเท่านั้น ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการสอบซ่อมของภาคการศึกษานั้นๆ ได้

วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชนั้น จะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

1. บทความ
2. คำพิพากษาศาลฎีกาที่น่าสนใจ
3. ฎีกาวิเคราะห์
4. แนะนำกฎหมายใหม่
5. เฉลยข้อสอบอัตนัยของภาคการศึกษาที่ผ่านมา

ขั้นตอนการรับบทความของสาขาวิชานิติศาสตร์มีการรับบทความจากคณาจารย์ภายใน และบุคคลภายนอกทั่วไปโดยมีดังนี้

รับจากคณาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์

1. ก่อนที่วารสารกฎหมายจะออกวางเผยแพร่ ประมาณ 3 - 4 เดือน หรือหลังจากการจัดพิมพ์ฉบับแรกเสร็จ เลขานุการคณะทำงานฝ่ายบรรณาธิการจะทำหนังสือเวียนแจ้งคณาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์เพื่อขอรับบทความเพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการลงในวารสารกฎหมาย สุขุขทัยธรรมาธิราชฉบับต่อไป โดยกำหนดระยะเวลาการส่งบทความเพื่อฝ่ายเลขานุการจะได้รวบรวม นำเสนอที่ประชุม ในการขอบทความจะขอต้นฉบับและแผ่นดิสก์
2. ทำหนังสือเวียนถึงประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาเพื่อจะขอวิเคราะห์ข้อสอบไล่ ซึ่งกำหนดส่งวิเคราะห์ข้อสอบไล่หลังจากที่คณาจารย์ตรวจข้อสอบเสร็จแล้วประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อที่ประธานคณะกรรมการบริหารชุดวิชาจะได้ดูว่าข้อสอบที่นักศึกษาทำนั้นมีข้อผิดพลาดตรงไหนบ้างจะได้นำมาวิเคราะห์ข้อสอบจุดที่นักศึกษาทำผิดมากที่สุด เพื่อที่จะให้นักศึกษานำไปปรับปรุงแก้ไขในการสอบซ่อม
3. คำพิพากษาศาลฎีกา แนะนำกฎหมายใหม่ ฎีกาวิเคราะห์ คณาจารย์สามารถส่งได้ตลอดเวลา ฝ่ายเลขานุการจะเก็บรวบรวมไว้เพื่อนำไปให้ที่ประชุมพิจารณา
4. ครบกำหนดระยะเวลาที่ให้ส่งบทความแล้ว ผู้เขียนจะเก็บรวบรวมบทความที่คณาจารย์ส่งมาให้ และแจ้งบรรณาธิการเพื่อนัดประชุมพิจารณาบทความ เพื่อที่จะได้มอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความ

รับจากบุคคลภายนอก

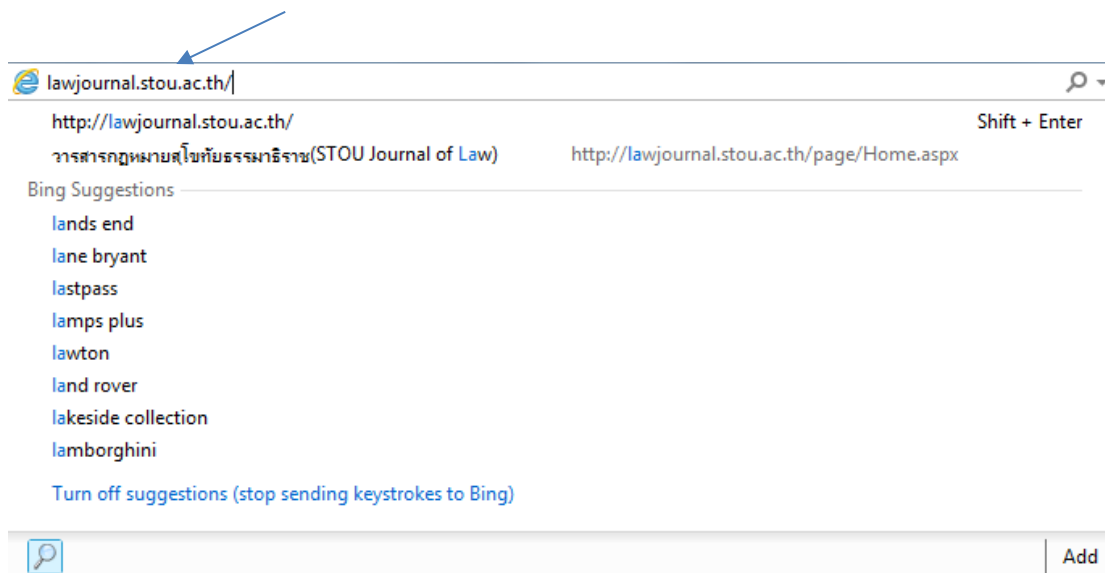
การขอบทความจากผู้เขียนจากบุคคลภายนอก สาขาวิชานิติศาสตร์ได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาโดยให้ผู้เขียนสามารถส่งบทความได้ทางเว็บไซต์วารสารกฎหมาย สุขุขทัยธรรมาธิราช ได้ที่ <http://lawjournal.stou.ac.th/> ผู้ส่งบทความสมัครสมาชิก และส่งบทความเข้ามาในระบบ ผู้เขียนจะพบข้อมูลบทความที่ผู้เขียนส่งมาและดำเนินการนำบทความที่ผู้เขียนส่งมารวบรวม จัดทำบัญชีรายชื่อบทความที่ได้รับ และนัดประชุมกองบรรณาธิการเพื่อพิจารณาและมอบหมายผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพบทความต่อไป ผู้ส่งบทความสามารถตรวจสอบบทความที่ผู้อ่านพิจารณาแล้วได้ทาง <http://lawjournal.stou.ac.th> หรือโทรศัพท์ประสานงานกับผู้รับผิดชอบวารสารกฎหมาย สุขุขทัยธรรมาธิราชได้ที่หมายเลข 02-5048362

บทความที่ได้รับจากคณาจารย์และบุคคลภายนอกมีขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อจัดทำวารสารทางวิชาการดังนี้

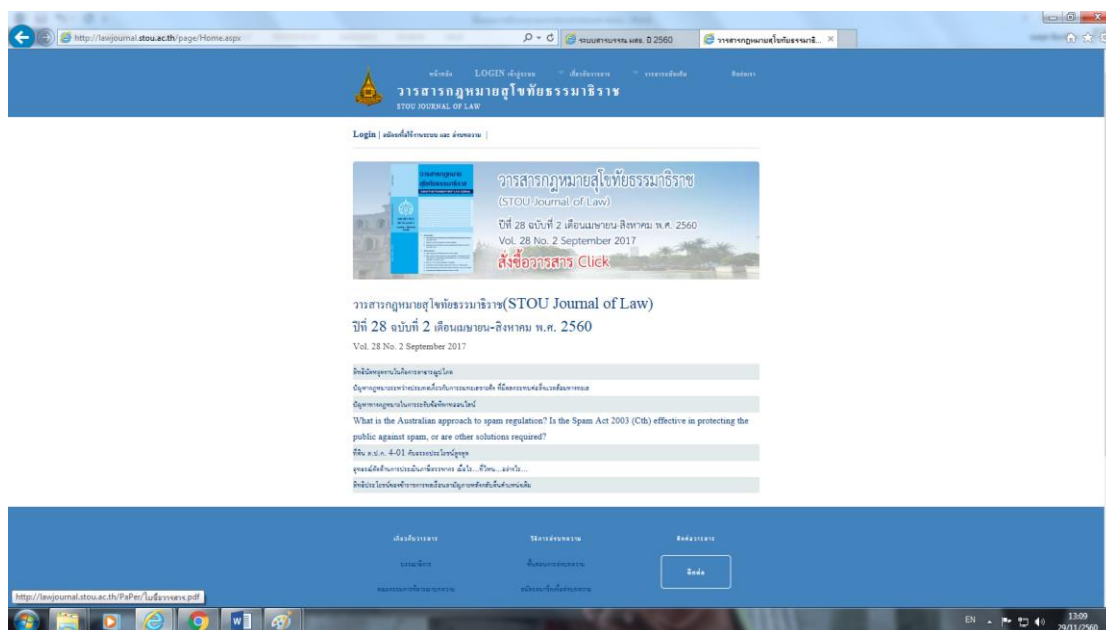
1. ผู้เขียนรับบทความใหม่ซึ่งเจ้าของบทความเป็นผู้ส่งมาในระบบกระบวนการพิจารณา โดยส่งทาง <http://lawjournal.stou.ac.th> และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ของผู้เขียน

โดยมีวิธีการรับบทความทางระบบสารสนเทศดังนี้

1. ผู้มีความประสงค์จะส่งบทความให้เข้าระบบ internet แล้วพิมพ์
http://lawjournal.stou.ac.th กด Enter

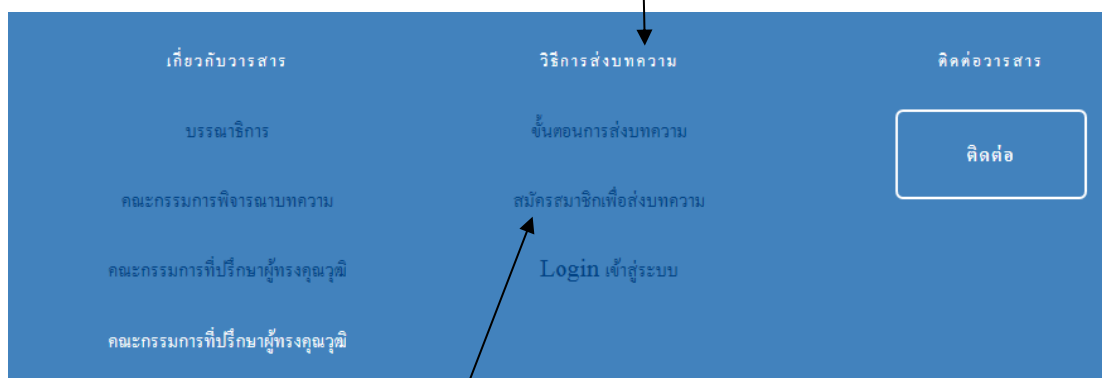

2. เมื่อกด Enter แล้วหน้าจอจะแสดงหน้านี้

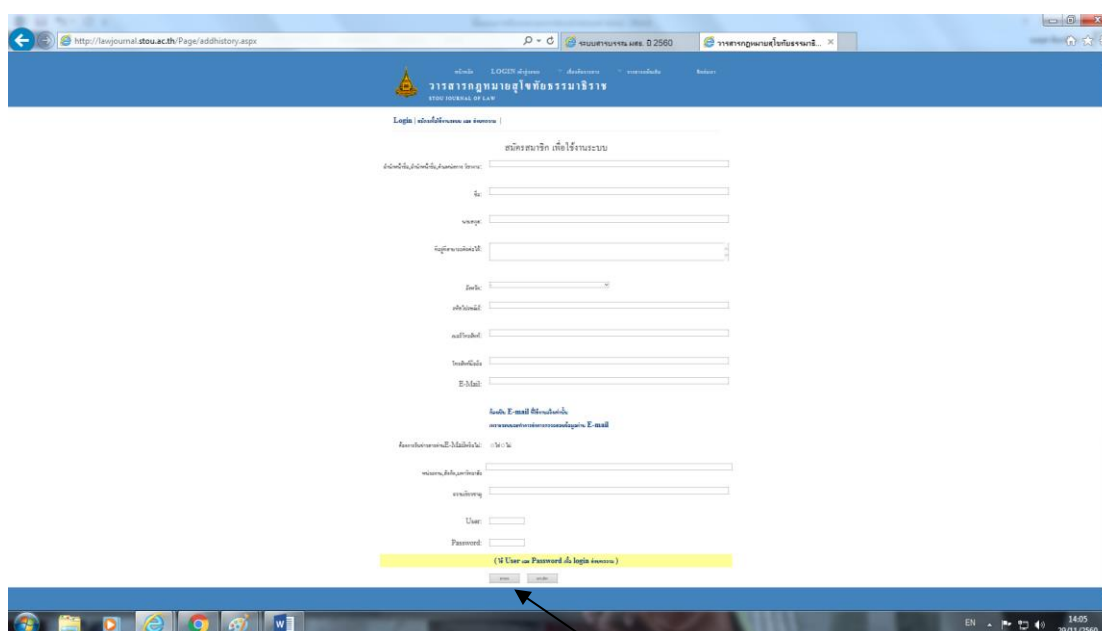

3. เสร็จแล้วให้มาดูที่ด้านล่างจะมีข้อความขึ้น 3 ข้อความ คือ

เกี่ยวกับวารสาร วิธีการส่งบทความ ติดต่อวารสาร
 ให้ผู้ที่ส่งบทความไปที่คลิกเลือกที่วิธีการส่งบทความ หน้าจะแสดงดังนี้

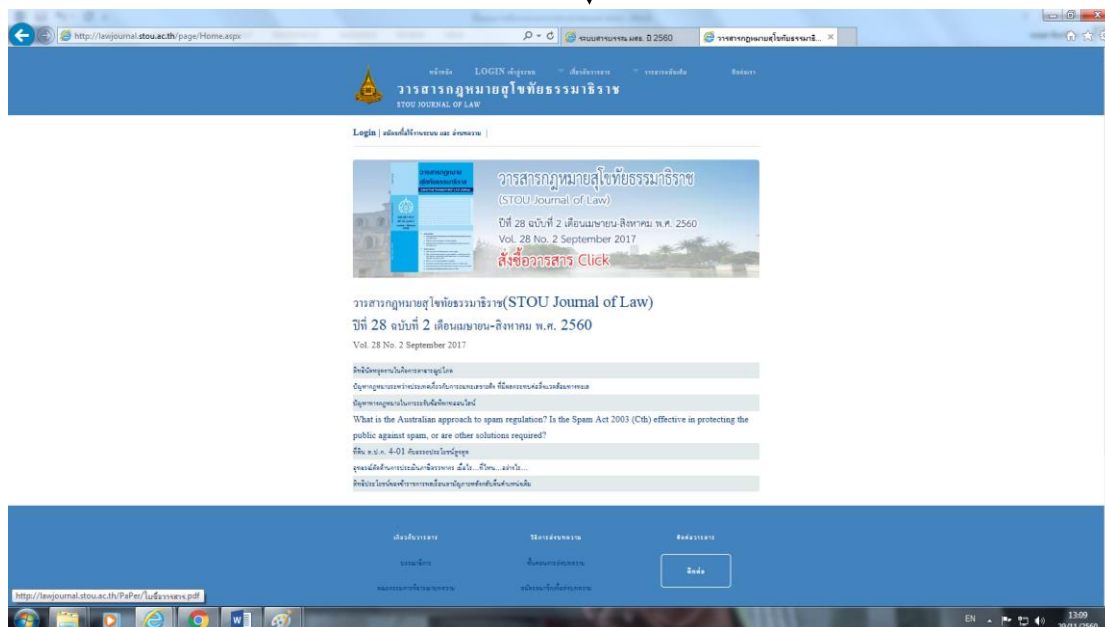

4. หลังจากนั้นให้ไปคลิกเลือกที่สมัครสมาชิกเพื่อส่งบทความ หน้าจะแสดงดังนี้

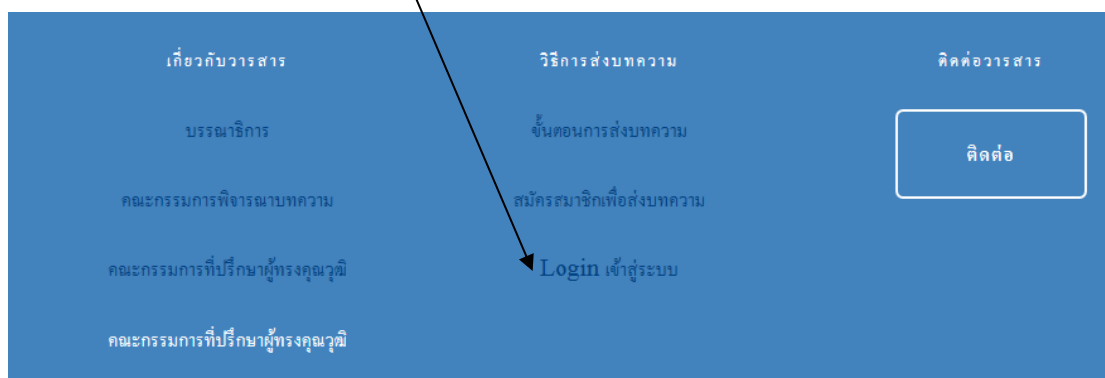

5. ผู้เขียนบทความต้องใส่รายละเอียดให้ครบถ้วน แล้วคลิก ตกลง ด้านล่าง
 เมื่อเข้าระบบดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้เขียนก็สามารถส่งบทความมาที่ระบบของสาขาวิชา
 นิติศาสตร์

7. เมื่อกด Enter แล้วหน้าจอจะแสดงหน้านี้

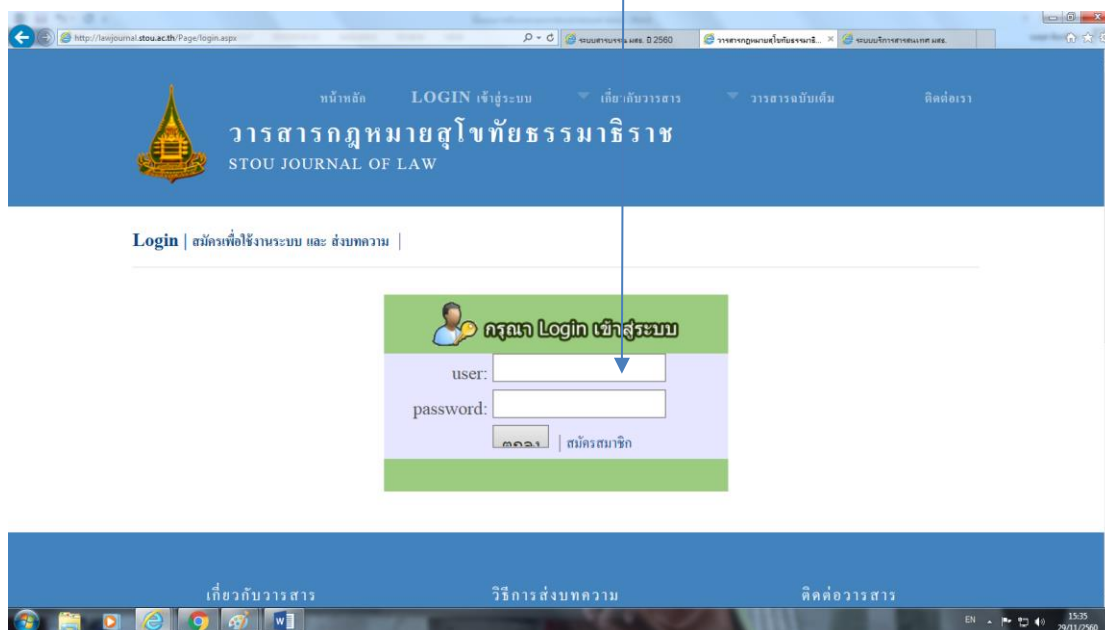
8. เสร็จแล้วให้มาดูที่ด้านล่างจะมีข้อความขึ้น 3 ข้อความ คือ
เกี่ยวกับวารสาร วิธีการส่งบทความ ติดต่อวารสาร
ผู้เขียนจะเข้าไปดู โดยคลิกที่ Login เข้าสู่ระบบ

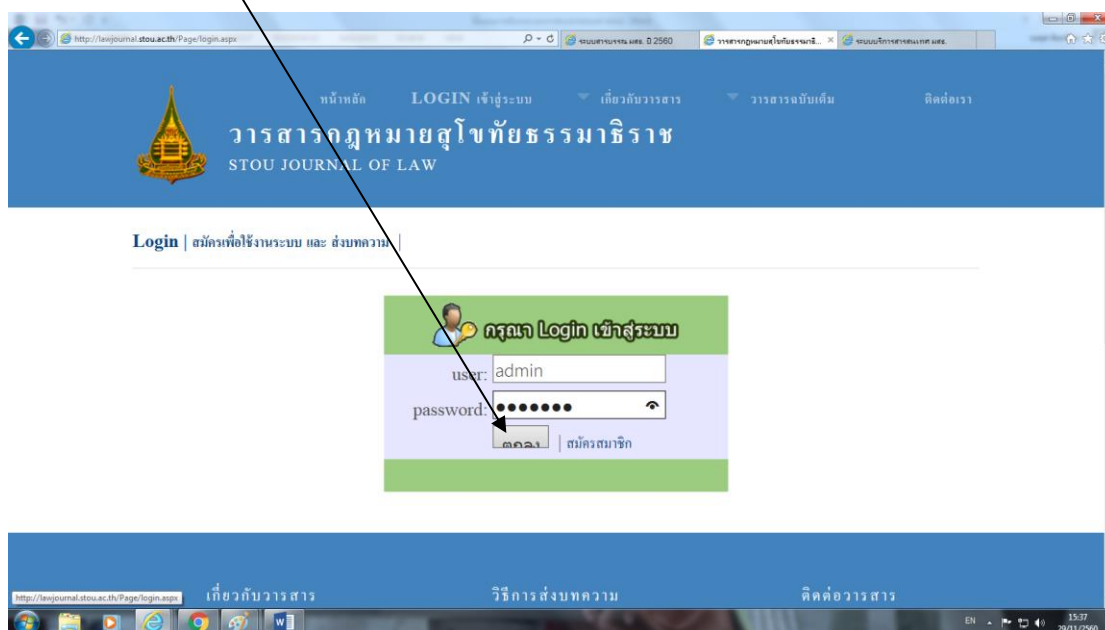
คลิกที่ Login เพื่อเข้าสู่ระบบ

หน้าจอจะแสดง

ใส่ user และ password ตามที่ Admin กำหนด

ผู้เขียนจะใส่รหัส user และ password ตามที่ admin กำหนดไว้ให้ เพื่อเข้าระบบ เสร็จแล้วคลิกตกลง ช่องด้านซ้ายมือ

หน้าจอจะแสดงรายชื่อบทความที่ผู้เขียนส่งมาแบบนี้

เข้าสู่ระบบ/นาง Admin MinMin |

กลับสู่หน้าหลัก | ดูบทความทั้งหมด | ดู User ทั้งหมด | แสดงหัวข้อย่อย | [ออกจากระบบ](#)

ดูทั้งหมด

ชื่อบทความ	วันที่ส่งบทความ	สถานะบทความ
การขอรับการชดเชยค่าเสียหายในกรณีการฟ้องคดี ตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของนิติบุคคล	23-11-2017	รอดำเนินการ Delete
หน้าที่		
มาตรการลงโทษทางอาญา : ศึกษาความเหมาะสมของโทษประหารชีวิตใน ประเทศไทย	14-11-2017	รอดำเนินการ Delete
การขอรับการชดเชยค่าเสียหายในกรณีการฟ้องคดี ตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของนิติบุคคล	07-11-2017	รอดำเนินการ Delete
หน้าที่		
กระบวนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอาชญากรรมตามพระราชบัญญัติ ศาลอาชญากรรมและครอบครัว พ.ศ. 2553	02-11-2017	รอดำเนินการ Delete
สิทธิของผู้ต้องหาในเรือนจำ	02-11-2017	รอดำเนินการ Delete
มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมและประพฤตินิสัย ตามกฎหมาย	17-10-2017	รอดำเนินการ Delete
ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิรูปการยุติธรรมในศาล		
ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ในการดูแลผู้ต้องหาของผู้บังคับการปกครองส่วนท้องถิ่น	16-10-2017	รอดำเนินการ Delete
การตีความในกรณีที่ได้บุคคลธรรมดาจากการขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	06-10-2017	รอดำเนินการ Delete
กระบวนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอาชญากรรมตามพระราชบัญญัติ ศาลอาชญากรรมและครอบครัว พ.ศ. 2553	05-10-2017	รอดำเนินการ Delete
สิทธิของผู้ต้องหาในเรือนจำ	26-09-2017	รอดำเนินการ Delete

http://lawjournal.stou.ac.th/admin/Showallpdf.aspx

ผู้เขียนจะเข้าไปดูบทความของผู้อ่าน ไปคลิกที่ชื่อเรื่อง

หน้าหลัก LOGIN เข้าสู่ระบบ ติดต่อเรา วารสารฉบับใหม่ ติดต่อเรา

วารสารกฎหมายสู่สังคมไทย

STOU JOURNAL OF LAW

เข้าสู่ระบบ/นาง Admin MinMin |

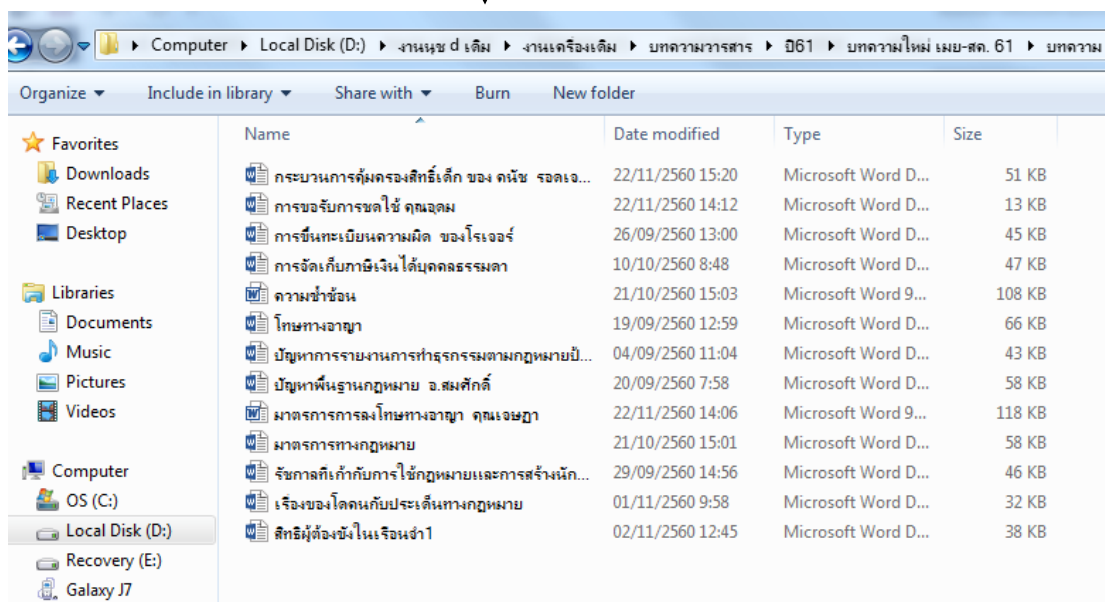
กลับสู่หน้าหลัก | ดูบทความทั้งหมด | ดู User ทั้งหมด | แสดงหัวข้อย่อย | [ออกจากระบบ](#)

ดูทั้งหมด

ชื่อบทความ	วันที่ส่งบทความ	สถานะบทความ
การขอรับการชดเชยค่าเสียหายในกรณีการฟ้องคดี ตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของนิติบุคคล	23-11-2017	รอดำเนินการ Delete
หน้าที่		
มาตรการลงโทษทางอาญา : ศึกษาความเหมาะสมของโทษประหารชีวิตใน ประเทศไทย	14-11-2017	รอดำเนินการ Delete
การขอรับการชดเชยค่าเสียหายในกรณีการฟ้องคดี ตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของนิติบุคคล	07-11-2017	รอดำเนินการ Delete
หน้าที่		
กระบวนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอาชญากรรมตามพระราชบัญญัติ ศาลอาชญากรรมและครอบครัว พ.ศ. 2553	02-11-2017	รอดำเนินการ Delete
สิทธิของผู้ต้องหาในเรือนจำ	02-11-2017	รอดำเนินการ Delete
มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมและประพฤตินิสัย ตามกฎหมาย	17-10-2017	รอดำเนินการ Delete
ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิรูปการยุติธรรมในศาล		
ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ในการดูแลผู้ต้องหาของผู้บังคับการปกครองส่วนท้องถิ่น	16-10-2017	รอดำเนินการ Delete
การตีความในกรณีที่ได้บุคคลธรรมดาจากการขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	06-10-2017	รอดำเนินการ Delete

http://lawjournal.stou.ac.th/admin/Showallpdf.aspx?articleid=633

ผู้เขียนจะเก็บข้อมูลบทความไว้ในฐานข้อมูลของบทความที่ได้รับทั้งหมดเพื่อรวบรวมบทความเข้าที่ประชุมกองบรรณาธิการพิจารณาต่อไป

2. ผู้เขียนทำการบันทึกลงในฐานข้อมูล พร้อมทั้งจัดลำดับบทความ
3. ผู้เขียนทำหนังสือตอบรับการได้รับบทความส่งไปยังเจ้าของบทความเพื่อเป็นการแจ้งให้เจ้าของบทความทราบว่าได้รับบทความเรียบร้อยแล้ว
4. ผู้เขียนรวบรวมบทความที่ได้รับและที่อยู่ในฐานข้อมูลวารสาร นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร
5. จัดประชุมคณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร
 - 5.1 รวบรวมบทความ
 - 5.2 จัดทำหนังสือเชิญประชุม
 - 5.3 จองห้องประชุม
 - 5.4 จัดส่งเอกสารประชุมไปยังคณะกรรมการดำเนินงานวารสารทุกท่าน
 - 5.5 ประชุม
 - 5.6 แจกมติที่ประชุม
6. คณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร พิจารณบทความใหม่
 - 6.1 หากบทความผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร
 - 6.1.1 คณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณบทความ จำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิสำรอง 2 ท่าน

6.1.2 ผู้เขียนดำเนินการส่งต้นฉบับบทความไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาบทความ ซึ่งจะให้เวลาในการพิจารณาบทความเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยมีเอกสารแนบให้ผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

- หนังสือนำเสนอ
- ต้นฉบับบทความ 1 ฉบับ
- แบบประเมินบทความ 1 ชุด
- ใบขอรายละเอียดการโอนเงินเข้าบัญชี
- ของติดแถมปีเพื่อส่งกลับมายังสาขาวิชานิติศาสตร์

6.1.3 ผู้เขียนได้รับผลการพิจารณาบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1) ผู้เขียนดำเนินการจัดทำอนุมัติค่าตอบแทนให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาบทความ

2) ผู้เขียนดำเนินการเบิกจ่าย

3) ผู้เขียนดำเนินการรวบรวมผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดพิมพ์ลงในแบบฟอร์มประเมินบทความ

6.1.4 หากผลการพิจารณาบทความมีการแก้ไขและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่านมีความคิดเห็นตีพิมพ์และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1) เจ้าหน้าที่ดำเนินการส่งแบบฟอร์มข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้เวลาในการแก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 2 สัปดาห์

2) ผู้เขียนได้รับบทความที่เจ้าของแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3) ผู้เขียนดำเนินการนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร เพื่อตรวจสอบการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4) หากบทความดังกล่าวมีการแก้ไขอีก ผู้เขียนดำเนินการตามข้อ 6.1.4.1 ซ้ำ

5) หากบทความดังกล่าวไม่มีการแก้ไขอีก เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดเก็บบทความไว้ในฐานข้อมูลวารสาร เพื่อจัดเก็บไว้เป็นข้อมูลในการลงวารสารฉบับต่อไป

6.1.5 หากผลการพิจารณาบทความของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่านมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน

1) ผู้เขียนดำเนินการส่งต้นฉบับบทความไปยังผู้ทรงคุณวุฒิสำรองที่คณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสารคัดเลือกไว้ เพื่อพิจารณาบทความ ซึ่งจะให้เวลาในการพิจารณาบทความเป็นเวลา 2 สัปดาห์

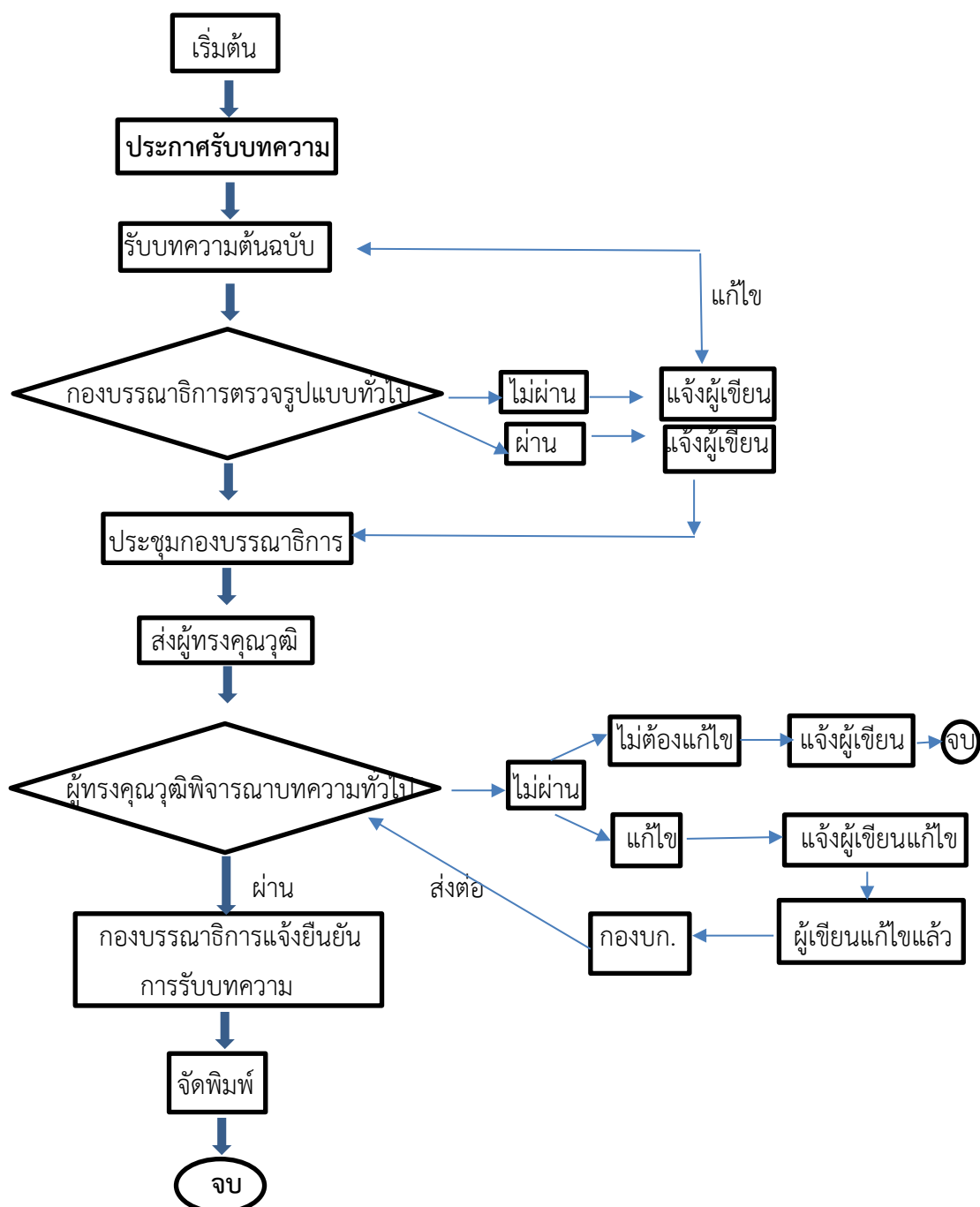
2) ดำเนินการตามข้อ 6.1.2 ซ้ำ

6.2 หากบทความไม่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร

6.2.1 ผู้เขียนดำเนินการส่งบทความให้เจ้าของทำการแก้ไขตามข้อเสนอแนะเบื้องต้นของคณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร

6.2.2 ผู้เขียนได้รับบทความที่เจ้าของแก้ไขตามข้อเสนอแนะเบื้องต้นของคณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสาร และดำเนินการตามข้อ 5 ซ้ำ

ขั้นตอนการพิจารณาบทความ

4.4 การตรวจสอบคุณภาพงานบทความ

บทความที่จะนำมาลงในวารสารกฎหมายทางวิชาการได้นั้นจะต้องผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมกองบรรณาธิการวารสารทางวิชาการก่อน และที่ประชุมกองบรรณาธิการจะพิจารณา มอบผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นคนอ่านบทความ ซึ่งคุณภาพที่ดีของวารสารทุกบทความ ต้องควบคุมคุณภาพจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) บทความ 1 บทความจะต้องมี ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) 2 คน ซึ่งบทความจะแบ่งเป็นผู้เขียนภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ และผู้เขียน บุคคลภายนอก

1. ผู้เขียนที่เป็นบุคคลภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ จะใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) คนนอก จำนวน 2 คน เป็นผู้อ่าน
2. ผู้เขียนที่เป็นบุคคลภายนอก จะใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) คนนอกอ่าน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายในสาขาวิชานิติศาสตร์อ่าน 1 คน

กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความแล้วจะมอบหมายบทความแต่ละเรื่องให้ผู้ทรงคุณวุฒิอ่าน ซึ่งตรงกับความเชี่ยวชาญแต่ละท่าน ซึ่ง 1 บทความจะมีผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความละ 2 คน ฝ่ายเลขานุการจะทำหน้าที่ติดต่อประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญกฎหมายด้านต่าง ๆ ตามที่กองบรรณาธิการมอบหมาย และจัดทำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพงานบทความ จัดทำแบบกรอกผลการตรวจบทความ แนบไปกับจดหมายเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายในจดหมายเชิญอ่านบทความ และขอกำหนดระยะเวลาส่งงานประมาณ 2 อาทิตย์ เพื่อให้ผู้เขียนได้อ่านบทความอย่างละเอียด หลังจากออกหนังสือเชิญตามที่ได้บอกระยะเวลากับผู้อ่านแล้ว จะประสานงานติดตามความก้าวหน้าในการตรวจบทความเมื่อใกล้ครบกำหนดตรวจ (ระยะเวลาตรวจประมาณ 2 อาทิตย์ ต่อบทความ 1 เรื่อง) เมื่อติดตามได้ผลการตรวจมาแล้ว เรียบเรียงและจัดพิมพ์ใหม่และส่งให้ผู้เขียนบทความปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ หากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) มีความประสงค์จะตรวจบทความรอบสอง ฝ่ายเลขานุการจะต้องประสานงานกับผู้เขียนบทความเพื่อขอตรวจบทความรอบสอง เมื่อบทความผ่านการตรวจและผู้เขียนบทความได้ปรับแก้เรียบร้อยแล้ว ฝ่ายเลขานุการจะต้องนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการกองบรรณาธิการพิจารณาอนุมัติจัดพิมพ์ต่อไป

ในกรณีผลการอ่านของบทความมีความเห็นขัดแย้งกัน ผู้อ่านมีความเห็นไม่ตรงกันคือผู้อ่านคนหนึ่งมีความเห็นว่าไม่ควรให้ตีพิมพ์ อีกคนหนึ่งมีความเห็นให้ตีพิมพ์ได้ ซึ่งมีความเห็นที่ขัดแย้งกันนั้น ให้กองบรรณาธิการแต่งตั้งผู้อ่านบทความเพิ่มอีก 1 คน ที่เป็นบุคคลภายนอกอ่านบทความเพิ่มเติมเพื่อพิจารณาและเป็นผู้ตัดสินบทความเรื่องนั้น

การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความนั้นจะต้องดำเนินการเป็นความลับ ห้ามนำไปเปิดเผย

ขั้นตอนการส่งบทความไปให้ผู้อ่านดำเนินการดังนี้

1. ส่งจดหมายเชิญอ่านบทความ
2. ส่งต้นฉบับบทความ 1 ฉบับ พร้อมทั้งปิดชื่อผู้เขียน และรายละเอียดต่างๆ ของผู้เขียน เพื่อไม่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบว่าใครเป็นผู้เขียนบทความ
3. แบบประเมินบทความ 1 ชุด
4. รายละเอียดการโอนเงินเข้าบัญชี 1 แผ่น
5. ของติดแสตมป์เพื่อส่งกลับมายังสาขาวิชานิติศาสตร์

4.5 ประสานการจัดพิมพ์วารสารวิชาการทางกฎหมายกับโรงพิมพ์

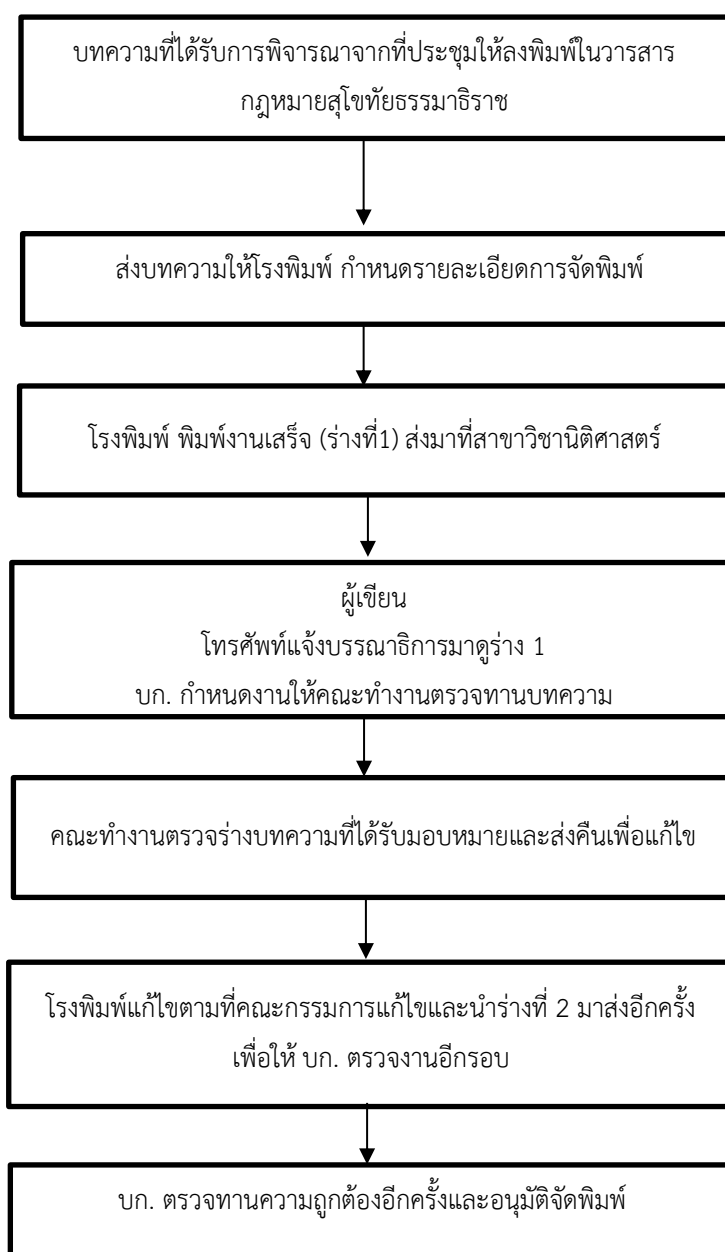
เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความและได้รับการแก้ไขบทความเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ที่ประชุมฝ่ายบรรณาธิการมีมติให้จัดพิมพ์ได้ ผู้เขียนจะประสานงานติดต่อกับโรงพิมพ์เพื่อดำเนินการจัดพิมพ์วารสารวิชาการทางกฎหมาย โดยระบุรายละเอียดของสิ่งพิมพ์ ส่งตัวอย่างวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราชไปให้เป็นตัวอย่างในการจัดพิมพ์ต้นฉบับ ซึ่งประกอบด้วย ปกนอก สันปก คำนำ สารบัญ เนื้อหา เรียงลำดับเริ่มตั้งแต่บทความ คำพิพากษาศาลฎีกา แนะนำกฎหมายใหม่ ฎีกาวิเคราะห์ และวิเคราะห์สอบ ผู้เขียนจะส่งต้นฉบับและแผ่นดิสก์ไปยังโรงพิมพ์โดยระบุรายละเอียดดังนี้

- ชื่อวารสาร
- จำนวนจัดพิมพ์
- ผู้ประสานงาน
- ขนาดรูปเล่ม ปกติจะจัดพิมพ์ขนาด A4
- ปก พิมพ์ 4 สี กระดาษอาร์ตการ์ด 260 อายูวี
- เนื้อใน กระดาษถนอมสายตา พิมพ์สีเดียว
- ขนาดตัวพิมพ์ 16 พอยต์
- การเย็บเล่ม ไส้สันதாகาว
- ภาพประกอบ ใช้ภาพ ขาว-ดำ

โรงพิมพ์ดำเนินการจัดพิมพ์วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช เสร็จร่างที่ 1 แล้วจะส่งบทความทั้งหมดนำมาให้ผู้เขียนที่สาขาวิชานิติศาสตร์ ผู้เขียนจะรีบติดต่อบรรณาธิการเพื่อแจ้งข่าว

เพื่อให้บรรณาธิการจะได้รับมามอบหมายให้คณะทำงานช่วยกันอ่านบทความร่างที่ 1 ที่โรงพิมพ์ส่งมาให้ โดยผู้เขียนจะแยกเอกสารที่โรงพิมพ์ส่งมาให้เป็นชุด ๆ ต้นฉบับและตัวพิมพ์ที่โรงพิมพ์ทำเสร็จแล้ว เพื่อสะดวกในการตรวจของแต่ละบทความ ผู้เขียนจะส่งมอบงานตามที่กองบรรณาธิการมอบให้ คณะทำงาน และจะติดตามงานคืนมาโดยเร็วเพื่อที่จะส่งโรงพิมพ์แก้ไขงานและขอ دوبบทความที่แก้ไขจากโรงพิมพ์อีก 1 รอบ เพื่อให้บรรณาธิการตรวจทานความถูกต้องของบทความ เมื่อบรรณาธิการมาตรวจ دوبบทความรอบที่ 2 แล้ว ถ้าไม่มีแก้ไขก็จะอนุมัติให้จัดพิมพ์ได้ ผู้เขียนจะส่งงานให้โรงพิมพ์เพื่อดำเนินการจัดพิมพ์วารสารให้เสร็จตามกำหนดเวลาต่อไป

แผนภูมิ การประสานงานโรงพิมพ์เพื่อจัดพิมพ์วารสาร

4.6 การจ่ายค่าตอบแทน

การจ่ายค่าตอบแทนวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาราชแบ่งเป็น 2 แบบ คือ แบบที่ 1 จ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้เขียนบทความ แบบที่ 2 จ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่อ่านบทความ

แบบที่ 1 การจ่ายค่าตอบแทนบทความให้กับผู้เขียนบทความ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ครั้งที่ 17/2539 วันที่ 18 กันยายน 2539 ครั้งที่ 18/2539 วันที่ 18 ตุลาคม 2539 มีมติให้จ่ายเงินค่าตอบแทนบทความดังนี้

การจ่ายค่าตอบแทนบทความ ฎีกาวิเคราะห์ นิติปณิณกะ และวิเคราะห์ข้อสอบ จ่ายค่าบทความ 1-10 หน้าแรก จำนวนเงิน 750 บาท และหน้าต่อไปหน้าละ 75 บาท แต่รวมแล้วบทความละไม่เกิน 1,500 บาท

วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาราช จัดพิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้วผู้เขียนจะรับดำเนินการจัดทำตารางการจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้เขียนบทความ โดยนับจำนวนหน้าตามมติคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ เรื่องการจ่ายค่าตอบแทน เพื่อที่จะได้ทำเรื่องเบิกเงินจากวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาราชจ่ายเป็นค่าตอบแทน โดยทำเรื่องขออนุมัติจ่ายค่าตอบแทนผู้เขียนจากผู้จัดการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาราช โดยเบิกเงินจากบัญชีวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาราชที่ฝากไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

แบบที่ 2 การจ่ายค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ครั้งที่ 9/2560 วันที่ 24 พฤษภาคม 2560 และ ครั้งที่ 15/2559 วันที่ 18 สิงหาคม 2560

1 การจ่ายค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ทำหน้าที่เป็นผู้อ่านบทความ จ่ายค่าตอบแทนให้เรื่องละ 1,500 บาท

2 การจ่ายค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิภายใน ที่ทำหน้าที่เป็นผู้อ่านบทความ จ่ายค่าตอบแทนให้เรื่องละ 500 บาท

วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาราช จัดพิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้วผู้เขียนจะรับดำเนินการจัดทำเรื่องเบิกเงินค่าตอบแทนให้ผู้อ่านบทความตามจำนวนบทความที่ผู้อ่านได้อ่านบทความ โดยการโอนเงินเข้าบัญชีของแต่ละคนที่ได้ขอไว้ตอนที่ทำเรื่องขอเชิญเป็นผู้อ่านบทความ

4.7 ประสานจ่ายเงินค่าพิมพ์หนังสือ

เมื่อโรงพิมพ์จัดพิมพ์วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาราชเสร็จแล้วจะส่งใบเสนอราคาค่าพิมพ์หนังสือมาที่สาขาวิชานิติศาสตร์ทางเครื่องรับโทรสารส่งถึงประธานกรรมการประจำสาขาวิชา

นิติศาสตร์ เจ้าหน้าที่ธุรการจะดำเนินการรับหนังสือ และนำใบเสนอราคาส่งมอบให้ผู้เขียน ผู้เขียนเมื่อได้รับใบเสนอราคาจากโรงพิมพ์แล้วจะนำใบเสนอราคาเรียนเสนอผู้จัดการวารสารดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้จัดการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราชพร้อมใบเสนอเพื่อขออนุมัติค่าจัดพิมพ์วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ผู้จัดการเซ็นชื่ออนุมัติใบเสนอราคาค่าจัดพิมพ์ ผู้เขียนจะทำเรื่องเบิกค่าจัดพิมพ์หนังสือตามใบเสนอราคาที่โรงพิมพ์แจ้งราคาค่าจัดพิมพ์
3. ผู้เขียนนำใบถอนเงินไปให้ผู้มีอำนาจมีสิทธิ์ถอนเงินได้ในบัญชี “วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช” เซ็นชื่อถอนเงินเพื่อนำไปเบิกในบัญชี “วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช” แล้วไปเบิกที่สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4. ติดต่อประสานงานกับโรงพิมพ์ให้ส่งเจ้าหน้าที่มารับเงินค่าพิมพ์หนังสือพร้อมกับนำใบเสร็จรับเงินค่าจัดพิมพ์หนังสือมาด้วย
5. ผู้เขียนจ่ายเงินค่าพิมพ์หนังสือและเก็บใบเสร็จไว้เป็นหลักฐานไว้ เพื่อแจ้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชาทราบและไว้ในการตรวจสอบบัญชีประจำปีต่อไป

4.8 มอบวารสารวิชาการให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทางด้านกฎหมาย

สาขาวิชานิติศาสตร์จะมอบหนังสือวิชาการทางด้านกฎหมายให้กับห้องสมุดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ห้องสมุดศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. ห้องสมุดภายนอกของหน่วยงานที่มีโครงการแลกเปลี่ยนวารสารระหว่างหน่วยงาน และห้องสมุดสำนักงานศาลยุติธรรม เมื่อจัดพิมพ์วารสารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้เขียนจะต้องดำเนินการดังนี้

1. จัดทำบันทึกมอบวารสารกฎหมายให้ผู้เขียนบทความ บทความละ 2 เล่ม
2. จัดทำบันทึกมอบวารสารกฎหมายไปยังสำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 3 เล่ม
3. ห้องสมุดศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. 10 ศูนย์ ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ศูนย์ละจำนวน 3 เล่ม เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไป
4. จัดทำหนังสือมอบวารสารให้กับสำนักงานศาลยุติธรรม เช่น ศาลแพ่ง ศาลอุทธรณ์ เป็นต้น จำนวนที่ละ 2 เล่ม
5. จัดทำหนังสือมอบวารสารให้กับโครงการแลกเปลี่ยนวารสารกฎหมายให้กับมหาวิทยาลัยนเรศวร และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ละ 2 เล่ม

ขั้นตอนดำเนินการมอบวารสารทางวิชาการให้กับหน่วยงานต่างๆ

1. ร่างหนังสือเพื่อส่งมอบวารสารให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอก โดยให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เป็นผู้ลงนามส่งมอบหนังสือ
2. นำหนังสือเพื่อเสนอขึ้นต่อประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์
3. พิมพ์หน้าซองถึงหน่วยงานผู้รับ
4. ทำใบเบิกวารสารทางวิชาการจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบคัมภีร์วารสาร
5. จัดส่งวารสารกฎหมายใส่ซองแล้วนำส่งทางไปรษณีย์มหาวิทยาลัย พร้อมแนบหนังสือขอมอบวารสารกฎหมายให้กับหน่วยงานต่างๆ

4.9 เผยแพร่และจัดจำหน่าย

วารสารที่พิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้วสาขาวิชานิติศาสตร์จะวางเผยแพร่ที่หน้าสาขาวิชา และส่งหน่วยงานภายนอกจำหน่าย

1. การกำหนดราคาจำหน่ายตำรา กองบรรณาธิการจะกำหนดราคาจำหน่ายวารสารกฎหมายสู่ขัตติยธรรมาธิราชแล้วนำเสนอคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ กำหนดราคาค่าจัดพิมพ์

2. การจัดส่งตำราให้ผู้เกี่ยวข้อง

1. จัดทำบันทึกขออนุมัติเบิกวารสารกฎหมายสู่ขัตติยธรรมาธิราชจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านควบคุมหนังสือของสาขาวิชานิติศาสตร์
2. จัดทำบันทึกส่งวารสารกฎหมายสู่ขัตติยธรรมาธิราชให้ผู้เขียนบทความเรื่องละ 3 เล่ม
3. จัดทำบันทึกส่งวารสารกฎหมายสู่ขัตติยธรรมาธิราชไปยังฝ่ายห้องสมุดของสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 10 แห่ง
4. จัดทำหนังสือส่งมหาวิทยาลัย 3 แห่ง เพื่อมอบวารสารในโครงการแลกเปลี่ยนวารสารกฎหมายสู่ขัตติยธรรมาธิราช
5. จัดทำบันทึกส่งวารสารกฎหมายไปยังสำนักบรรณสารสนเทศ 3 เล่ม และศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. จำนวน 10 แห่ง แห่งละ 3 เล่ม เพื่อให้บริการแก่บุคคลทั่วไปได้ใช้ประโยชน์

3. การจัดจำหน่ายวารสารทางวิชาการ

สาขาวิชานิติศาสตร์ได้จัดจำหน่ายให้ผู้สนใจวารสารกฎหมายสู่ขัตติยธรรมาธิราชสามารถสั่งซื้อวารสารกฎหมายสู่ขัตติยธรรมาธิราชได้ด้วยตนเองที่สาขาวิชานิติศาสตร์ ชั้น 5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และทางไปรษณีย์โดยการสั่งซื้อธนาณัติ ผู้รับเงิน รองศาสตราจารย์

วิกรณ์ รัชชปวงชน ส่งจ่ายไปรษณีย์หลักสี่ และส่งธนาณัติการสั่งซื้อแนบมากับจดหมายส่งมาที่ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

ทั้งนี้สาขาวิชานิติศาสตร์ได้ประชาสัมพันธ์ให้กับนักศึกษาและผู้สนใจทราบทาง www.stou.ac.th และเข้ามาที่สาขาวิชานิติศาสตร์ รายละเอียดต่าง ๆ จะปรากฏบนหน้ากระดานของสาขาวิชานิติศาสตร์ นักศึกษาและผู้สนใจสามารถเข้าไปดูได้

4.10 การนำส่งเงินค่านำฝากไปรษณีย์

สาขาวิชานิติศาสตร์ให้บริการการนำส่งวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีผู้สั่งซื้อ นำส่งทางไปรษณีย์ที่สำนักบริการการศึกษาซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ในการนำส่งจดหมาย พัสดุ ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย โดยจ่ายเงินค่านำส่งเป็นเงินสดที่สำนักบริการการศึกษาเรียกเก็บมา ในการนี้เมื่อสำนักบริการการศึกษาได้ส่งวารสารกฎหมายให้สาขาวิชานิติศาสตร์แล้ว จะเก็บรวบรวมข้อมูลการนำส่งเมื่อครบเดือนสำนักบริการการศึกษาจะมีหนังสือมาถึงผู้จัดการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อแจ้งยอดการนำส่งไปรษณีย์ ในแต่ละเดือนสาขาวิชามีการนำส่งวารสารกฎหมายออกไปจำนวนกี่ซอง คิดเป็นเงินจำนวนออกมา โดยค่านำส่งจะคำนวณจากค่าน้ำหนักของแต่ละซองของวารสาร และจำนวนที่ส่งออก ธุรการเมื่อได้รับบันทึกจากสำนักบริการการศึกษาทำหนังสือแจ้งยอดส่งมาให้สาขาวิชานิติศาสตร์ ก็จะส่งมาให้ผู้เขียน เมื่อผู้เขียนได้รับใบแจ้งยอดการนำส่งไปรษณีย์ก็จะดำเนินการดังนี้

1. ทำบันทึกถึงผู้จัดการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อแจ้งยอดการชำระค่านำส่งไปรษณีย์ และขอเบิกเงินค่านำส่งไปรษณีย์
2. ผู้จัดการรับทราบ และอนุมัติค่านำส่งไปรษณีย์แล้ว ผู้เขียนจะเขียนใบเบิกบัญชีจากสหกรณ์ออมทรัพย์ตามบัญชีต่าง ๆ ที่ผู้จัดการได้เซ็นอนุมัติแล้ว เพื่อนำเงินไปฝากส่งที่กองคลังนำเข้าบัญชีของสำนักบริการการศึกษา
3. ทำบันทึกถึงผู้อำนวยการกองคลัง ขอส่งเงินค่านำส่งไปรษณีย์พร้อมเอกสารที่ได้รับจากสำนักบริการการศึกษา
4. เมื่อชำระเงินที่กองคลังเสร็จเรียบร้อยแล้วจะได้ใบเสร็จรับเงิน ผู้เขียนจะสำเนาใบเสร็จรับเงินค่านำส่งไปรษณีย์ ส่งไปให้หัวหน้างานไปรษณีย์มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นหลักฐานการชำระเงินได้เสร็จสมบูรณ์แล้ว
5. ใบเสร็จรับเงินตัวจริงจะนำไปเก็บในแฟ้มบัญชีวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการส่งตรวจสอบบัญชีประจำปีต่อไป

4.11 การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

ผู้เขียนจะจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย จากการขายวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อจะได้ทราบว่า มีรายรับจากการขายวารสารเท่าไร และในการจัดทำวารสารกฎหมายสุโขทัย-ธรรมมาธิราช ในแต่ละฉบับมีรายจ่ายจำนวนเท่าใดเกิดขึ้น ผู้เขียนจะมีบัญชีวารสารกฎหมายสุโขทัย-ธรรมมาธิราช โดยแบ่งเป็นบัญชีแต่ละเล่มโดยเฉพาะ ซึ่งสะดวกในการตรวจสอบบัญชี โดยมีขั้นตอนการทำบัญชีดังนี้

1. เมื่อมีการขายหนังสือได้ จะทำบัญชีรายวัน
2. นำเงินฝากเงินเข้าบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ ตามระเบียบว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ เมื่อได้มีการขายหนังสือแล้วให้รับนำเงินฝากทันที
3. จัดทำบัญชีรายวัน พอถึงสิ้นเดือนทำบัญชีสรุปยอดรายเดือน
4. ทำบัญชีสรุปยอดการขายทุก 3 เดือน เพื่อเสนอคณะกรรมการประจำสาขาวิชา

พิจารณา

5. สิ้นปีสรุปยอดบัญชีทั้งหมด เพื่อเสนอคณะกรรมการประจำสาขาวิชา พิจารณา
6. ติดต่อสำนักตรวจสอบบัญชีเพื่อส่งบัญชีไปตรวจสอบ
7. รวบรวมบัญชีทุกบัญชี สำเนาสมุดเงินฝาก รายรับ รายจ่ายทั้งหมด ส่งให้สำนักงานผู้ตรวจสอบบัญชีเพื่อตรวจสอบบัญชีประจำปี

จากการดำเนินการตามขั้นตอนวิธีปฏิบัติงานการจัดทำวารสารทางวิชาการเท่าที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 นี้ ผู้เขียนได้พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดทำวารสารทางวิชาการหลายประเด็น ซึ่งจะวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

ปัญหา อุปสรรค การแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะการพัฒนา

การปฏิบัติงานประสานการจัดทำวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กล่าวโดยละเอียดมาแล้วในบทที่ 4 นั้นพบว่ามีปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานและแนวทางในการแก้ไข พร้อมข้อเสนอแนะสรุปได้ ดังนี้

5.1 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

1. การจัดทำวารสารทางวิชาการ เป็นการรวบรวมบทความที่ผู้เขียนส่งมาจากคณาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ และจากบุคคลภายนอกที่ส่งบทความมาเพื่อเผยแพร่ในวารสารกฎหมายทางวิชาการ ซึ่งบทความที่นำมาลงนั้นจะต้องคำนึงถึงรูปแบบมาตรฐานเดียวกันทั้งเล่ม ส่วนใหญ่บทความที่ผู้เขียนนำมาลงในวารสารทางวิชาการนั้นไม่ได้เขียนตามรูปแบบที่วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชกำหนดไว้ ทำให้เสียเวลาปรับแก้ไขรูปแบบให้ถูกต้อง

2. ด้านการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาอ่านบทความทางวิชาการนั้น เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมีจำนวนน้อย ประกอบกับแต่ละท่านมีภารกิจมาก แม้ว่าสัดส่วนบทความที่ถูกปฏิเสธการอ่านผลงานจะไม่ถึงร้อยละ 5 แต่ผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อได้รับบทความไปพิจารณาแล้วใช้ระยะเวลาในการกลั่นกรอง และส่งผลประเมินบทความเกินกำหนดระยะเวลาการส่งผลพิจารณาคืนกลับมา มากกว่าร้อยละ 80 แม้ว่าจะได้ติดตามเป็นระยะแล้วก็ตาม

3. ด้านการประชุมกองบรรณาธิการวารสาร ในปี พ.ศ. 2560 ได้แต่งตั้งกองบรรณาธิการชุดใหม่ประกอบด้วยอาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ในการจัดประชุมจึงไม่มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วมประชุมด้วย ประกอบกับบรรณาธิการเรียกประชุมเพียงครั้งเดียวนอกนั้นเป็นการสื่อสารหารือกันผ่านช่องทางระบบเครือข่ายออนไลน์ และถ่ายทอดคำสั่งลงสู่ผู้ประสานงานโดยตรง

4. ด้านการช่วยประสานงานของกองบรรณาธิการวารสาร ที่ผ่านมาผู้ประสานงานได้ดำเนินการจัดทำหนังสือโต้ตอบ โทรศัพท์ โทรสารและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพียงคนเดียว ทั้งที่มีงานหลักที่ต้องรับผิดชอบประจำวันอยู่แล้ว การประสานงาน ส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทความจึงเกิดความล่าช้าเรื่อยมา

5. การติดต่อสื่อสารและการส่งงาน เนื่องจากบรรณาธิการวารสารมีภารกิจการประชุม การบริหารงาน การสอนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมากมาย การติดต่อสื่อสารส่งงานส่วนใหญ่จะผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และหลายครั้งเกิดความล่าช้าเนื่องจากต้องรอการตัดสินใจและตอบกลับ ก่อนดำเนินการในขั้นตอนต่อไปได้

6. ด้านระบบเทคโนโลยี สาขาวิชานิติศาสตร์ได้จัดทำระบบการส่งบทความออนไลน์ และฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอยู่ระหว่างการเฟ้นงเริ่มการใช้งาน

7. ด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากเปิดรับบทความออนไลน์ตลอดปี และจำเป็นต้องสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิอยู่เรื่อย ๆ แม้ในช่วงที่จะปิดเล่มวารสารแล้วก็ตาม แต่ในส่วนงบประมาณ ค่าตอบแทนการอ่านบทความมีจำนวนเงินที่คงที่ และการจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เขียน และค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิจะจ่ายเมื่อมีการตีพิมพ์แล้วเสร็จ

8. ด้านการจัดส่งวารสารทางวิชาการให้กับผู้สั่งซื้อ วารสารสูญหายระหว่างทาง ทำให้วารสารเกิดการไม่ถึงมือผู้รับ ซึ่งจากการทำงานเจ้าหน้าที่ดูแลการจัดส่งวารสารทางวิชาการของสาขาวิชานิติศาสตร์ได้จัดส่งวารสารให้กับผู้สั่งซื้อทางไปรษณีย์ของมหาวิทยาลัย โดยจัดส่งเป็นแบบสิ่งพิมพ์ธรรมดาไปให้ผู้สั่งซื้อ ซึ่งสิ่งพิมพ์ธรรมดาเวลาส่งวารสารไปให้ผู้รับแล้วไม่สามารถเช็คได้ว่าวารสารถึงผู้รับหรือไม่ ผู้จัดส่งจะไม่ทราบรายละเอียดการส่งของทางไปรษณีย์จนกว่าผู้สั่งซื้อจะติดต่อกลับมาว่าไม่ได้รับวารสารที่สั่งซื้อ ผู้จัดส่งจะเช็ควัน เวลา การจัดส่งให้ผู้ซื้อทราบและให้สอบถามกับทางไปรษณีย์ต้นทางว่าได้รับวารสารของผู้สั่งซื้อหรือไม่

5.2 แนวทางในการแก้ไข

1. สาขาวิชานิติศาสตร์ได้กำหนดรายละเอียดรูปแบบการเขียนบทความที่ผู้เขียนมีความประสงค์จะนำมาขอลงที่สาขาวิชานิติศาสตร์ ใน <http://lawjournal.stou.ac.th> และที่ท้ายเล่มของวารสารทางวิชาการ และสามารถติดต่อได้กลับผู้เขียนเพื่อขอรายละเอียดการเขียนบทความได้

2. ประชาสัมพันธ์รูปแบบมาตรฐานของวารสารกฎหมายทางวิชาการให้ชัดเจน เข้าถึงง่าย โดยใช้สื่อที่หลากหลายประเภท เช่น หนังสือแจ้งเวียน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ เป็นต้น

3. ทาบทามผู้ทรงคุณวุฒิอย่างไม่เป็นทางการก่อนส่งบทความให้พิจารณา และคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประวัติการพิจารณาบทความตามกำหนดก่อน ทั้งนี้ เมื่อใกล้ถึงกำหนดต้องโทรศัพท์ติดตามเป็นระยะด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

1. กองบรรณาธิการควรกำหนดช่วงการรับบทความ อาจจะพิจารณาตามช่วงระยะเวลา หรือพิจารณาตามช่วงจำนวนบทความ ก็แล้วแต่ดุลพินิจ เพื่อให้การบริหารงบประมาณค่าตอบแทน เป็นไปตามเงินที่ได้รับจัดสรรมา

2. ผู้ทรงคุณวุฒิท่านใดที่จัดส่งเอกสารสำคัญไม่ครบตามที่ระบุไว้ จะไม่ทำเรื่องเบิกจ่าย ค่าตอบแทนให้ และให้ผู้ประสานงานติดต่อขอหลักฐานเป็นระยะด้วย

3. บรรณาธิการวารสารกฎหมาย ควรกำหนดการประชุมให้สม่ำเสมอ เช่น 2 เดือนต่อครั้ง เพื่อรับทราบผลการดำเนินงานรวมถึงรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกันต่อไป ใน ส่วนของกองบรรณาธิการวารสารที่เป็นบุคคลภายนอก ให้ใช้ระบบการประชุมทางไกลตามความสะดวกแต่ละท่าน

4. บรรณาธิการวารสารกฎหมาย ควรมอบหมายให้กองบรรณาธิการวารสารที่เป็นอาจารย์ ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์รับผิดชอบประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับผู้เขียนให้รับผิดชอบจัดทำ เอกสารราชการและเอกสารการเงินต่าง ๆ เพื่อให้สนองตอบต่อนโยบายหลักการมีส่วนร่วม และการ ทำงานเป็นทีม

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. จัดโครงการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบการบริหารจัดการวารสารวิชาการ กับมหาวิทยาลัยชั้นนำที่ดำเนินงานวารสารวิชาการด้านกฎหมายและด้านมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ ตามลำดับ เพื่อแลกเปลี่ยน พัฒนา และปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2. พัฒนาระบบสมาชิก วางแผนเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน และอื่น ๆ

3. บรรณาธิการ ผู้บริหารองค์กร ต้องเพิ่มแรงจูงใจให้อาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ เขียนบทความและตีพิมพ์ในวารสารกฎหมายเพิ่มมากขึ้น อย่างน้อยฉบับละ 2 เรื่อง

4. จัดสรรค่าตอบแทนให้แก่อาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ ที่มีบทความตีพิมพ์ใน วารสารกฎหมาย และวารสารอื่นใด ในอัตรา 2,000 บาทต่อเรื่อง หรือมากกว่านั้นตามความเหมาะสม

5. ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเพิ่มยอดให้มีการอ้างอิงวารสาร (Impact factor) ให้มากขึ้น และส่งเสริมให้อาจารย์ภายในสาขาวิชานิติศาสตร์ อ้างอิงวารสารในการเรียนการสอน การทำงานวิจัย การเขียนตำรา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6. พัฒนาระบบการประเมินความพึงพอใจวารสารกฎหมาย ผ่านทางระบบเครือข่าย ออนไลน์ เพื่อประหยัดกระดาษ ค่าส่ง และอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ณัฐวี มงคลบริรักษ์ (2554) *คู่มือการปฏิบัติงาน งานประสานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบวิจัย)* สาขาวิชานิติศาสตร์ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อัดสำเนา)
- ทบวงมหาวิทยาลัย (2523) *ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่องการจัดตั้งสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช* ประกาศ ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2523 (อัดสำเนา)
- ฝ่ายกิจกรรมปฏิสัมพันธ์บัณฑิตศึกษา สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2547) *คู่มือการเขียนรายงานวิชาการ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2550* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ฝ่ายรับนักศึกษา สำนักทะเบียนและวัดผล *คู่มือนักศึกษาปีการศึกษา 2560* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2547) *ประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วยการจัดตั้งโครงสร้างสำนักงานเลขานุการในสำนักหรือสถาบันและเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในสถาบัน* ประกาศ ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2547 (อัดสำเนา)
- ศรียาชา เจริญพานิช วิจารณ์ พินธุณะ และ ดร.กิตติพงษ์ หังสพฤกษ์ “สาขาวิชานิติศาสตร์” หน้า 30-34 *ที่ระลึกสามสิบปี นิติศาสตร์ มสธ. กรุงเทพมหานคร* พิธีการพิมพ์ จำกัด สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2536) *ระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วยงานธุรการของสาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.2536* (อัดสำเนา)
- สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2552) *หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2555-2559) *หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546) *คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับปรับปรุง* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุนันทา โปตะวนิช (2550) *คู่มือการปฏิบัติงานของงานเลขานุการกิจสาขาวิชาวิทยาการจัดการ* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อัดสำเนา)
- สุภาพร พิศาลบุตร (2541) *การวิเคราะห์งาน กรุงเทพมหานคร* มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

บรรณานุกรม

<http://www.stou.ac.th/>

<http://eservice.stou.ac.th/>

http://sju.ac.th/sju.journal/?page_id=8

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ระเบียบสาขาวิชา ว่าด้วยงานธุรการของสาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ. 2536

- สำเนา -

ระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์
ว่าด้วย งานธุรการของสาขาวิชานิติศาสตร์

โดยที่เห็นสมควรวางระเบียบงานธุรการของหน่วยเลขานุการกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์เพื่อ
ความเป็นระบบระเบียบคล่องตัว และเหมาะสมในการปฏิบัติงานของสาขาวิชานิติศาสตร์อาศัยอำนาจ
ตามความในข้อ 4(3) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ว่าด้วยการดำเนินงานของ
คณะกรรมการประจำสาขาวิชา พ.ศ.2529 คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ในการประชุม
ครั้งที่ 20/2536 เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2536 จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วยงานธุรการของสาขาวิชา
นิติศาสตร์ พ.ศ.2536”

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

สาขาวิชา	หมายความว่า	สาขาวิชานิติศาสตร์
คณาจารย์	หมายความว่า	อาจารย์ประจำ ผู้ทรงคุณวุฒิ และกิตติมศักดิ์ ของ สาขาวิชานิติศาสตร์
เจ้าหน้าที่	หมายความว่า	ข้าราชการและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานหน่วย เลขานุการกิจสาขาวิชานิติศาสตร์
งานราชการ	หมายความว่า	งานในหน้าที่ของคณาจารย์และงานที่เกี่ยวข้อง กับมหาวิทยาลัย ได้แก่ 1. หนังสือโต้ตอบเกี่ยวกับการศึกษา 2. งานพิมพ์ขอตำแหน่งทางวิชาการ 3. งานที่เกี่ยวข้องกับวารสารและหนังสือวิชาการ ต่าง ๆ 4. รายงานการประชุม 5. งานอื่น ๆ

หมวด 1

งานหน่วยเลขานุการกิจ

ข้อ 4 ให้แบ่งความรับผิดชอบของหน่วยเลขานุการกิจ ดังนี้

4.1 หัวหน้าหน่วยเลขานุการกิจ (เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป)

ให้หัวหน้าหน่วยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 4.1.1 ให้เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปเป็นผู้เสนอพิจารณาความดี ความชอบ ของเจ้าหน้าที่หน่วยเลขานุการกิจให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพิจารณา
- 4.1.2 ตรวจสอบแฟ้มเสนอประธานกรรมการสาขา
- 4.1.3 ทำหนังสือติดต่อกับหน่วยงานภายนอกและภายใน
- 4.1.4 ทำแผนปฏิบัติการของสาขาวิชาในส่วนที่เป็นงานประจำ
- 4.1.5 ทำงบประมาณประจำปีของสาขาวิชา
- 4.1.6 ทำรายงานการใช้จ่ายเงินรายได้ประจำเดือนของสาขาวิชา
- 4.1.7 เตรียมเอกสาร ทำหนังสือเชิญประชุม เบิกจ่ายเบี้ยประชุม และจัดรายงานการประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชา
- 4.1.8 ดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำสาขาวิชา
- 4.1.9 เตรียมเอกสารและทำหนังสือเชิญประชุมคณาจารย์
- 4.1.10 เตรียมเอกสารเสนอเรื่องเข้าสภาวิชาการ
- 4.1.11 เตรียมเอกสารเสนอเรื่องเข้าคณะกรรมการการเงิน
- 4.1.12 เตรียมเอกสารเสนอเรื่องเข้าอนุกรรมการมหาวิทยาลัย
- 4.1.13 แจ้งประธานชุดเกี่ยวกับการติดตามชุดวิชาที่อยู่ระหว่างการผลิต ประเมิน และปรับปรุง
- 4.1.14 บริการด้านเอกสารและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับงานสาขาวิชาและงานมหาวิทยาลัยที่คณาจารย์มีความจำเป็นต้องใช้ประกอบในงานราชการ โดยให้คณาจารย์ที่มีความประสงค์จะใช้เอกสารและข้อมูลดังกล่าวแจ้งความจำนงค์ต่อหัวหน้าหน่วยเลขานุการกิจหรือเลขานุการสาขา
- 4.1.15 งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4.2 ผู้ช่วยหัวหน้าเลขานุการกิจ

ให้ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยเลขานุการกิจ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 4.2.1 ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสอนเสริมของสาขาวิชา
- 4.2.2 รับ – ส่ง เอกสารทางโทรสารของสาขาวิชา
- 4.2.3 ทำเรื่องเบิกเอกสารการสอน
- 4.2.4 ให้ยืมหนังสือของห้องสมุดของสาขาวิชา
- 4.2.5 จัดซื้ออุปกรณ์เครื่องดื่มของสาขาวิชา
- 4.2.6 ตอบจดหมายนักศึกษาของสาขาวิชาตามที่ประธานสาขามอบหมาย
- 4.2.7 ตรวจงานพิมพ์ของสาขาวิชา
- 4.2.8 อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4.3 พนักงานธุรการ

ให้พนักงานธุรการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 4.3.1 รับ – ส่ง เอกสารของสาขาวิชา
- 4.3.2 เก็บ – จัด แฟ้มเอกสารของสาขาวิชา
- 4.3.3 จัดแฟ้มประชุมให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา
- 4.3.4 ควบคุมและจัดทำบัญชีครุภัณฑ์สาขาวิชา และแจ้งซ่อมเมื่อชำรุด
- 4.3.5 ทำรายงานการมาปฏิบัติราชการของบุคลากรของสาขาวิชา
- 4.3.6 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และติดตามเรื่องของสาขาวิชา
- 4.3.7 ดูแลเรื่องรถยนต์ของสาขาวิชา
- 4.3.8 ทำคำสั่งตามมติของคณะกรรมการประจำสาขา
- 4.3.9 ลงบัญชีสมาชิกวารสารกฎหมายและจัดส่งวารสารให้สมาชิก
- 4.3.10 อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4.4 ผู้ช่วยธุรการ

ให้ผู้ช่วยงานธุรการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 4.4.1 พิมพ์งานของสาขาวิชา
- 4.4.2 เก็บเอกสารเข้าแฟ้มตามประเภทและสาระของเรื่อง
- 4.4.3 ส่งเอกสารให้สำนักพิมพ์และติดตามงานพิมพ์ของสาขาวิชา
- 4.4.4 เวียนเรื่องต่าง ๆ ให้คณาจารย์ทราบ
- 4.4.5 ลงบัญชีสมาชิกวารสารกฎหมายและจัดส่งวารสารให้สมาชิก

- 4.4.6 ส่งงานถ่ายเอกสารและโรเนียว
- 4.4.7 กรอกรายชื่ออาจารย์สอนเสริมลงในแบบฟอร์ม
- 4.4.8 จัดทำเรื่องเกี่ยวกับกรรมการตรวจข้อสอบ
- 4.4.9 อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4.5 เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด

ให้เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 4.5.1 พิมพ์งานที่ประธานสาขาวิชาและคณาจารย์มอบหมายที่เกี่ยวกับราชการ
- 4.5.2 ส่งเอกสารให้สำนักพิมพ์และติดตามงานพิมพ์ของสาขาวิชา
- 4.5.3 ดูแลแบบฟอร์มเอกสารที่ใช้ในสาขาวิชา
- 4.5.4 เบิก – จ่าย พัสตต่าง ๆ ในสาขาวิชา
- 4.5.5 รับ – ส่ง ข้อสอบ และรายงานการตรวจข้อสอบให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชาทราบ
- 4.5.6 ดูแลและประสานเกี่ยวกับการออกข้อสอบระหว่างคณาจารย์และสำนักทะเบียนและวัดผลให้เป็นไปตามกำหนด
- 4.5.7 ลงบัญชีสมาชิกวารสารกฎหมายและจัดส่งวารสารให้สมาชิก
- 4.5.8 อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4.6 นักการ

ให้นักการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 4.6.1 รับ – ส่ง หนังสือและสำเนาเอกสารตามที่คณาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยเลขานุการกิจได้มอบหมาย โดยให้จัดไปรับ – ส่ง ด้วยทุกครั้ง
- 4.6.2 เตรียมห้องประชุมในการจัดประชุมของคณะกรรมการและคณาจารย์สาขาวิชา พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องดื่ม
- 4.6.3 ดูแลเรื่องน้ำดื่มของสาขาวิชา
- 4.6.4 อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

หมวด 2

งานพิมพ์

- ข้อ 5 งานพิมพ์ของสาขาวิชาที่ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาและคณาจารย์มอบหมายให้พิมพ์ต้องเป็นงานราชการ
- ข้อ 6 ให้จัดทำใบรับ – ส่ง งานพิมพ์ทุกงาน
- ข้อ 7 ให้เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดพิมพ์งานของคณาจารย์ตามลำดับก่อนหลังที่นำมาให้พิมพ์โดยดูจาก วัน เวลา ในใบส่งงานพิมพ์
- ข้อ 8 ให้เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด และผู้ช่วยงานธุรการเป็นผู้รับผิดชอบงานพิมพ์

หมวด 3

งานวารสารกฎหมายสุโขทัย

- ข้อ 9 ให้หน่วยเลขานุการกิจเป็นกองจัดการในการจัดทำวารสารกฎหมายของสาขาวิชาทุกฉบับ รวมทั้งงานหนังสือวิชาการต่าง ๆ

หมวด 4

งานอื่น ๆ

- ข้อ 10 ให้หน่วยเลขานุการกิจจัดเวรในการปฏิบัติงานทุกวันราชการในระหว่างเวลา 12.00 – 13.00 น.
- ข้อ 11 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่หน่วยเลขานุการกิจคนใดไม่มาปฏิบัติราชการหรือไม่อยู่ให้ผู้ที่มาปฏิบัติราชการปฏิบัติหน้าที่แทน
- ข้อ 12 ให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยเลขานุการกิจตามระเบียบนี้
- ข้อ 13 ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชาเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536

ลงนาม กิตติพงศ์ หังสพฤกษ์

(นายกิตติพงศ์ หังสพฤกษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขานิติศาสตร์

ภาคผนวก ข

ระเบียบสาขาวิชา ว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534

- สำเนา -

ระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์
ว่าด้วย ว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534

เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการและให้การจัดทำหนังสือทางวิชาการของสาขาวิชานิติศาสตร์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นระบบและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 4 (3) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการประจำสาขาวิชา พ.ศ. 2529 คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ด้วยความเห็นชอบของสภาวิชาการในการประชุมครั้งที่ 32/2534 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2534 จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวด 1

ข้อความทั่วไป

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534”

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“หนังสือทางวิชาการ” หมายถึง วารสารกฎหมาย หนังสือรวมกฎหมายหนังสือรวมคำพิพากษาศาลฎีกา หรือ เอกสารทางวิชาการอื่นที่สาขาวิชานิติศาสตร์จัดทำขึ้น

“เงินรายได้” หมายถึง เงินที่ได้จากการรับจองหรือจำหน่ายหนังสือทางวิชาการ เงินค่าโฆษณา เงินบริจาคสนับสนุนการจัดทำหนังสือทางวิชาการ โดยยังมีได้หักค่าใช้จ่ายในการจัดทำหนังสือทางวิชาการและหมายรวมตลอดถึงทรัพย์สินอื่นอันเนื่องมาจากการจัดทำหนังสือทางวิชาการด้วย

“เงินกองกลาง” หมายถึง เงินที่เหลือสุทธิหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการจัดทำหนังสือทางวิชาการแล้ว โดยแยกตามประเภทหนังสือหรือโครงการวิชาการ

ข้อ 4 ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์รักษาการตามระเบียบนี้และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด 2

การจัดทำหนังสือทางวิชาการ

ข้อ 5 ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์จัดให้มีคณะผู้จัดทำหนังสือทางวิชาการ ประกอบด้วยฝ่ายบรรณาธิการ และฝ่ายจัดการ

การจัดให้มีฝ่ายบรรณาธิการและฝ่ายจัดการตามความในวรรคแรกให้ทำหนังสือสอบถามความสมัครใจจากคณาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนด ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้สมัครใจที่ยื่นความจำนง และมีความเหมาะสมเพื่อทำหน้าที่

ในกรณีไม่มีผู้สมัครใจ ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณาจารย์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อทำหน้าที่

ข้อ 6 ฝ่ายบรรณาธิการในการจัดทำหนังสือทางวิชาการ ประกอบด้วย บรรณาธิการคนหนึ่ง และกองบรรณาธิการอีกไม่เกินเจ็ดคนคัดเลือกจากผู้มีประสบการณ์และความสนใจในการจัดทำหนังสือทางวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบติดต่อผู้เขียนบทความคัดเลือกตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของบทความ ทั้งเนื้อหาสาระ การใช้ภาษาและพิจารณารูปแบบการจัดพิมพ์รูปภาพประกอบ การพิสูจน์อักษร รวมทั้งการจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม ตลอดจนการติดต่อประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบความเหมาะสมของบทความ ฝ่ายบรรณาธิการจะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะกิจให้ทำหน้าที่พิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องในเนื้อหาสาระของบทความหรือปกิณกะที่จะลงพิมพ์ก็ได้

ข้อ 7 ฝ่ายจัดการในการจัดทำหนังสือทางวิชาการ ประกอบด้วยผู้จัดการคนหนึ่งและกองจัดการไม่เกินเจ็ดคน มีหน้าที่รับผิดชอบจัดหาสมาชิก จัดทำทะเบียนสมาชิก จัดหาโฆษณา ประชาสัมพันธ์ จัดพิมพ์ จำหน่าย จัดส่ง เก็บรักษาหนังสือทางวิชาการ ตลอดจนรับจ่ายและเก็บรักษาเงินรายได้ ติดต่อฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานงานการจัดพิมพ์ระหว่างฝ่ายบรรณาธิการและโรงพิมพ์ เบิกจ่ายค่าตอบแทนเงินสมนาคุณและจัดทำบัญชีเงินรายได้

การจัดพิมพ์และจำนวนพิมพ์หนังสือทางวิชาการให้เป็นไปตามที่ฝ่ายจัดการกำหนด โดยคำนึงถึงจำนวนผู้สั่งจอง และความเป็นไปได้ในการจัดจำหน่าย

ข้อ 8 ฝ่ายบรรณาธิการในการจัดทำหนังสือทางวิชาการมีวาระการดำรงตำแหน่งหนึ่งปี นับแต่วันแต่งตั้ง

ฝ่ายจัดการในการทำหนังสือทางวิชาการมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี นับแต่วันแต่งตั้ง

ในกรณีจำเป็น คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์อาจขยายวาระของฝ่ายบรรณาธิการและฝ่ายจัดการออกไปได้อีกไม่เกินสามเดือน

ในกรณีฝ่ายบรรณาธิการหรือฝ่ายจัดการยังมีจำนวนไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 และข้อ 7 หรือว่างลง บรรณาธิการหรือผู้จัดการอาจเสนอชื่อผู้ที่เหมาะสมให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์แต่งตั้งได้จนครบ

ในกรณีตำแหน่งบรรณาธิการหรือผู้จัดการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากการออกตามวาระ ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์พิจารณาแต่งตั้งบุคคลในฝ่ายบรรณาธิการหรือฝ่ายจัดการแล้วแต่กรณีเพื่อทำหน้าที่แทนโดยเร็ว

ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคสามและวรรคสี่ อยู่ในตำแหน่งได้เพียงคราววาระของบรรณาธิการ หรือผู้จัดการ หรือตามวาระของผู้ซึ่งตนดำรงตำแหน่งแทน

ข้อ 9 ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องกำหนดรูปแบบการดำเนินการเป็นอย่างยิ่ง ให้เสนอคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์พิจารณาเป็นรายกรณีไป

ข้อ 10 ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เป็นผู้กำหนดราคาจำหน่ายหนังสือทางวิชาการ โดยการเสนอของคณะผู้จัดทำหนังสือทางวิชาการ

ข้อ 11 การเบิกจ่ายหนังสือทางวิชาการเพื่อแจกแก่หน่วยงานและบุคคลต่างๆ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์กำหนด โดยการเสนอแนะของคณะผู้จัดทำหนังสือทางวิชาการ

หมวด 3

ทรัพย์สิน

ลักษณะ 1

เงินรายได้

ข้อ 12 ให้ผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมการรับ-จ่ายเงินรายได้ จัดทำบัญชีรับ-จ่าย บัญชีคุมทรัพย์สินและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 13 เงินรายได้ให้ผู้จัดการนำฝากสถาบันการเงินที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์กำหนด

เมื่อเปิดบัญชีเงินฝากแล้ว ให้ผู้จัดการแจ้งรายละเอียดให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ทราบ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับจากวันเปิดบัญชีเงินฝาก

ข้อ 14 ให้ผู้จัดการเก็บรักษาเงินรายได้เป็นเงินสดไว้ได้ไม่เกินสองพันบาท ส่วนที่เกินจะต้องนำเข้าบัญชีที่เปิดไว้ในวันนั้นหรืออย่างช้าในวันถัดไป

ข้อ 15 ในกรณีได้รับชำระเงินด้วยธนาคาณัติ ตัวแลกเงิน เช็ค ดราฟท์ หรือตราสารอื่นให้ผู้จัดการนำไปขึ้นเป็นเงินสดโดยเร็วแต่ทั้งนี้ไม่ควรเกินสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับและให้นำเข้าบัญชีที่เปิดไว้ในวันนั้นหรืออย่างช้าในวันถัดไป

ข้อ 16 การรับเงินสดจะต้องออกใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินทุกครั้ง โดยจัดทำสำเนาเป็นหลักฐานไว้ด้วย หรือมิฉะนั้นให้จัดทำบัญชีไว้ แสดงรายการสำคัญเช่น วันเดือนปี ชื่อของผู้ซื้อของและจำนวนที่จำหน่าย จำนวนเงินที่ได้รับ

ข้อ 17 ให้เบิกจ่ายเงินรายได้เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์หนังสือทางวิชาการ
- (2) ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งหนังสือทางวิชาการ
- (3) ค่าใช้จ่ายในการจัดทำโฆษณาหนังสือทางวิชาการ
- (4) ค่าสมนาคุณผู้เขียนบทความ
- (5) ค่าสมนาคุณผู้จัดทำหนังสือทางวิชาการ
- (6) ค่าสมนาคุณผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะกิจ
- (7) ค่าสมนาคุณผู้หาโฆษณา
- (8) ค่าตอบแทนในการจัดจำหน่าย
- (9) ค่าสมนาคุณผู้ตรวจสอบบัญชี
- (10) ค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือทางวิชาการ

ค่าใช้จ่าย (4) ถึง (10) ให้เป็นไปตามอัตราที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์กำหนด ส่วนค่าสมนาคุณตาม (5) จะจ่ายได้ต่อเมื่อหนังสือทางวิชาการที่จัดทำนั้นมีกำไร

ข้อ 18 การจ่ายเงินรายได้จะต้องมีใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินเพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีไม่สามารถเรียกใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินได้ให้เสนอขออนุมัติประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ก่อนเบิกจ่าย แล้วแจ้งคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ทราบ

ข้อ 19 ให้ผู้จัดการมีอำนาจเบิกจ่ายเงินรายได้คราวหนึ่งไม่เกินสามหมื่นบาทถ้าเกินสามหมื่นบาท ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

วิธีการเบิกจ่ายเงินรายได้ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์กำหนด

ข้อ 20 ให้ผู้จัดการทำบัญชีรับ-จ่ายเงินรายได้ และรายงานต่อคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ทุกระยะหกเดือน

ข้อ 21 ให้ผู้จัดการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการจัดทำหนังสือทางวิชาการให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่พ้นจากหน้าที่

ให้ผู้จัดการส่งมอบเงินที่เหลือจากการจัดทำหนังสือทางวิชาการจำนวนหนังสือทางวิชาการที่เหลือจากการจำหน่าย และเอกสารต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่พ้นจากหน้าที่

ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็นอย่างยิ่ง ไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จตามกำหนดเวลาในวรรคแรกและวรรคสอง ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันในแต่ละกรณี

ข้อ 22 เงินที่ได้รับมอบตามข้อ 21 ให้นำเข้าเป็นเงินกองกลาง ส่วนหนังสือทางวิชาการที่เหลือ ให้สาขาวิชานิติศาสตร์เก็บรักษาหรือมอบหมายให้คณะผู้จัดทำหนังสือทางวิชาการชุดใหม่เพื่อจำหน่ายต่อไป

เงินที่ได้จากจำหน่ายหนังสือทางวิชาการตามวรรคหนึ่ง ให้นำเข้าเป็นเงินกองกลาง

ลักษณะ 2

เงินกองกลาง

ข้อ 23 เงินกองกลางเป็นทรัพย์สินของสาขาวิชานิติศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำกิจกรรมทางวิชาการหรือบริการทางวิชาการ

ข้อ 24 ให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เป็นผู้บริหารเงินกองกลาง

ข้อ 25 ภายใต้บังคับข้อ 23 การใช้จ่ายเงินกองกลางให้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำหนังสือทางวิชาการแต่ละประเภทนั้นก่อน หากมีเงินเหลือจึงนำไปหาประโยชน์หรือนำไปใช้จ่ายทางอื่นตามที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เห็นสมควร

ข้อ 26 เงินกองกลางให้นำฝากไว้กับสถาบันการเงินที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์กำหนด

การนำฝากเงินกองกลาง ให้ฝากประเภทเพื่อเรียกในวงเงินไม่เกินสามหมื่นบาท ส่วนที่เกินกว่าจำนวนสามหมื่นบาทถ้วนให้นำฝากประเภทประจำ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่ได้รับ

ข้อบัญญัติเงินฝากให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์กำหนด

ข้อ 27 ให้เลขาธิการคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายและดูแลรักษาเงินกองกลาง

ให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์และเลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์หรือกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์คนใดคนหนึ่งในกรณีที่เลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในการเบิกจ่าย

ข้อ 28 ให้เลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เก็บรักษาเงินกองกลางเป็นเงินสดได้ไม่เกินสามพันบาท ส่วนที่เกินกว่าจำนวนสามพันบาทให้นำฝากสถาบันการเงินในวันนั้น หรืออย่างช้าในวันถัดไป

ข้อ 29 เมื่อได้รับอนุมัติให้ถอนเงินกองกลางแล้ว ให้เลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์เสนอเช็คหรือใบถอนเงินต่อประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ลงลายมือชื่อในเช็คหรือใบถอนเงินร่วมกับเลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ข้อ 30 ให้ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์มีอำนาจอนุมัติสั่งจ่ายเงินกองกลางได้คราวละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หากเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาทต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ข้อ 31 เมื่อมีการอนุมัติถอนเงินกองกลางแล้ว ให้เลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์รายงานให้คณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ทราบทุกครั้ง

ข้อ 32 ให้เลขานุการคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์จัดทำบัญชีรายงานฐานะการเงินกองกลางต่อคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ทุกหกเดือน

หมวด 4

การตรวจสอบ

ข้อ 33 ให้มีการตรวจสอบบัญชีหลักฐานการเงิน ทรัพย์สิน และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำหนังสือทางวิชาการตามระเบียบนี้ และเมื่อสิ้นสุดวาระของคณะจัดทำหนังสือทางวิชาการแต่ละคณะด้วย โดยผู้สอบบัญชีซึ่งคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์แต่งตั้งเป็นคราว ๆ ไป

หมวด 5

บทเฉพาะกาล

ข้อ 34 ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีผลใช้บังคับ ให้ผู้จัดการหนังสือทางวิชาการซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ก่อนประกาศใช้ระเบียบนี้ส่งมอบเงินกองกลาง หนังสือทางวิชาการที่เหลือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดต่อคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ประกาศ ณ วันที่ 1 กันยายน 2534

(ลงนาม) วิจารณ์ พันธนะ

(นายวิจารณ์ พันธนะ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ภาคผนวก ค

คำแนะนำในการส่งบทความ

คำแนะนำในการส่งบทความ วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ขอเชิญชวนอาจารย์ ข้าราชการ นักวิชาการ นักศึกษานิติศาสตร์และผู้สนใจทั่วไปส่งบทความวิชาการหรือบทความวิจัยที่ครอบคลุมกฎหมายทุกสาขาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งมีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับ

1. ต้นฉบับบทความ

- (1) บทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ต้องมีความยาวของเนื้อหาไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ A4
- (2) บทความต้องพิมพ์ด้วย Microsoff word
 - สำหรับภาษาไทยใช้อักษร Th Sarabun Ps ขนาดตัวอักษร 16 point
 - ภาษาอังกฤษใช้ตัวอักษร Time New Roman ขนาดตัวอักษร 12 point
 - ถ้าเป็นตัวเลขต้องพิมพ์เป็นเลขอารบิก
 - เชิงอรรถภาษาไทยใช้ตัวอักษร Th Sarabun Ps ขนาดตัวอักษร 12 point
 - เชิงอรรถภาษาอังกฤษใช้ตัวอักษร Time New Roman ขนาดตัวอักษร 9 point
- (3) ชื่อเรื่องพิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลางหน้ากระดาษ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
 - ชื่อผู้เขียนอยู่ใต้ชื่อเรื่องเยื้องลงมาทางขวาพิมพ์ด้วยตัวอักษรเอน
 - ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด และสถานที่ทำงานของผู้เขียนพิมพ์ไว้เป็นเชิงอรรถในหน้าแรก
- (4) บทความวิชาการ ต้องเป็นบทความที่น่าเสนอเนื้อหาสาระจากการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ

ประกอบด้วย ชื่อเรื่องภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ชื่อผู้เขียน บทคัดย่อ (Abstrack) ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ คำสำคัญ (Keywords) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเลือกคำที่เกี่ยวข้อง

ไม่เกิน 3 คำ บทนำ เนื้อหา สรุป ข้อเสนอแนะ และบรรณานุกรม

- (5) บทความวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นบทความจากการวิจัยหรือจากวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ชื่อผู้ทำวิจัย บทคัดย่อ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

คำสำคัญ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) บทนำ วัตถุประสงค์ของการศึกษา สมมุติฐานของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินงานวิจัย ผลการวิจัย (สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ)

2. การส่งต้นฉบับ

(1) ทางไปรษณีย์

ส่งต้นฉบับ 1 ชุด และสำเนาอีก 1 ชุด พร้อมแผ่นซีดีไปที่กองบรรณาธิการ วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

(2) ทางเว็บไซต์ <http://lawjournal.stou.ac.th> หัวข้อการส่งบทความ

ทั้งนี้ บทความที่ส่งมาลงพิมพ์จะต้องเป็นความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์จากที่ใดมาก่อน หรือไม่อยู่ในระหว่างการเสนอขอลงพิมพ์ในวารสาร/สิ่งพิมพ์อื่น

บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์ทุกเรื่องจะต้องผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่ตรงตามสาขาวิชา

การเขียนอ้างอิง (Footnote)

1. หนังสือ ตำรา

ชื่อผู้แต่ง, ชื่อหนังสือ, ครั้งที่พิมพ์, จังหวัด : ชื่อสำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า

2. วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์, ชื่อวิทยานิพนธ์, ระดับของวิทยานิพนธ์, ชื่อสถาบัน, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า

3. เอกสารการสอน

ชื่อผู้แต่ง, “ชื่อหน่วย, ใน ชื่อเอกสารการสอนชุดวิชา, เล่มที่, หน่วยที่, ปรับปรุงครั้งที่, นนทบุรี : ชื่อสาขาวิชาที่รับผิดชอบ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า

4. รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย, ชื่อรายงานวิจัย, ชื่อหน่วยงานที่ให้ทุนทำวิจัย, จังหวัดหรือเมืองที่พิมพ์ : ปีที่พิมพ์, เลขหน้า

5. บทความ

ชื่อผู้แต่ง, “ชื่อบทความ”, ชื่อวารสาร, ปีที่ออก, ฉบับที่ออก (เดือน ปีพิมพ์) : เลขหน้า
บทความทั้งหมด, เลขหน้าที่อ้างอิง

การอ้างอิงบรรณานุกรม (Bibliography)

- (1) รูปแบบเดียวกันกับการอ้างอิงเชิงอรรถ แต่ให้ใส่ปีที่พิมพ์ในวงเล็บหลังชื่อผู้แต่ง
- (2) ตัดหน้าเอกสารที่อ้างอิงออก
- (3) กรณีที่ผู้แต่งเป็นชาวต่างชาติ ให้สลับที่ชื่อแรกและนามสกุล โดยคั่นด้วย comma (,)
- (4) เรียงลำดับเอกสาร โดยเรียงตามตัวอักษรของชื่อผู้เขียน จาก ก - ฮ หรือ A - Z

ภาคผนวก ง
แบบฟอร์ม บันทึกต่างๆ

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๘/วศ๒๓

สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์อ่านบทความ
เรียน ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม

เนื่องด้วยศูนย์ดัชนีอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้มีผู้อ่านบทความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก ประกอบกับสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีวัตถุประสงค์ให้ดำเนินการจัดทำวารสารเพื่อเผยแพร่ให้ความรู้ให้แก่ผู้สนใจทางด้านวิชาการ

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เห็นว่าท่านมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์อย่างดียิ่งดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์อ่านบทความ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย ทั้งนี้ขอบทความที่พิจารณาแล้วคืนภายในวันอังคารที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ลาวัลย์ หอนพรัตน์)

กองบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช

งานเลขานุการกิจ

โทร. ๐-๒๕๐๓-๓๖๐๒, ๐-๒๕๐๔-๘๓๖๑-๕

โทรสาร ๐-๒๕๐๓-๓๘๕๔

แบบฟอร์มการพิจารณาผลงานทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทความ...(วิชาการ / วิจัย)... เรื่อง

“.....”

1. ชื่อเรื่อง (Title)

1.1 ภาษาไทย

.....

.....

1.2 ภาษาอังกฤษ

.....

.....

☐ ให้แก้ไข

☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

2. บทคัดย่อ (Abstract)

2.1 ภาษาไทย

.....

.....

.....

2.2 ภาษาอังกฤษ

.....

.....

.....

☐ ให้แก้ไข

☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

3. คำสำคัญ (Key Word)

3.1 ภาษาไทย

.....

.....

3.2 ภาษาอังกฤษ

.....

.....

☐ ให้แก้ไข

☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

4. บทนำ / ความนำ (Introduction)

.....

.....

.....

☐ ให้แก้ไข☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

5. ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) * กรณีบทความวิชาการให้ข้ามข้อนี้ไป

.....

.....

.....

☐ ให้แก้ไข☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

6. เนื้อเรื่อง (Text)

.....

.....

.....

☐ ให้แก้ไข☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

7. สิ่งที่ค้นพบ (Results)

.....

.....

.....

☐ ให้แก้ไข☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

8. อภิปรายผล (Discussion)

.....

.....

.....

☐ ให้แก้ไข☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

9. บทสรุป (Conclusion)

.....

.....

.....

☐ ให้แก้ไข

☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

10. บรรณานุกรม (Reference)

10.1 ภาษาไทย

.....

.....

10.2 ภาษาอังกฤษ

.....

.....

☐ ให้แก้ไข

☐ ไม่ได้ให้แก้ไข

11. ข้อเสนอแนะอื่นๆ หรือข้อเสนอแนะในภาพรวม

.....

.....

.....

.....

12. สรุปผลการพิจารณาบทความ

☐ ผ่าน โดยไม่ต้องแก้ไข

☐ ผ่าน แต่ให้แก้ไขตามคำแนะนำ

☐ ส่งกลับมาให้ดูอีกรอบเมื่อแก้ไขเสร็จ

☐ ไม่ผ่าน

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่/...../.....

หมายเหตุ

ขอเลขที่บัญชีเพื่อโอนเงินการอ่านบทความ

ชื่อ.....

เลขที่บัญชี.....

ธนาคาร.....สาขา.....

-สำเนา-

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๘/

สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบทบาทเป็นกองบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วยศูนย์ดัชนีอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้มีกองบรรณาธิการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมาจากหลากหลายหน่วยงาน ประกอบกับ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีวัตถุประสงค์ให้ดำเนินการด้านวารสารเชิงรุกในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการด้านวิชาชีพกฎหมาย เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เห็นว่าท่านมีความรู้ความสามารถประสบการณ์อย่างดียิ่งดังนั้น จึงขอขอบทบาทท่านร่วมเป็นกองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากท่านเห็นเป็นประการใดโปรดส่งคืนแบบตอบรับภายในวันศุกร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐ เพื่อดำเนินการแต่งตั้งในขั้นตอนต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเจนงาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

งานเลขานุการกิจ

โทร. ๐-๒๕๐๓-๓๖๐๒, ๐-๒๕๐๔-๘๓๖๑-๕

โทรสาร ๐-๒๕๐๓-๓๘๕๕

แบบตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อเป็นกองบรรณาธิการ
วารสารกฎหมายสู่ไทยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/อื่น ๆ(โปรดระบุ).....
 วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
 ตำแหน่งทางวิชาการ () อาจารย์ () ผู้ช่วยศาสตราจารย์ () รองศาสตราจารย์
 () ศาสตราจารย์

ตามที่ได้เชิญข้าพเจ้าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อเป็นกองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย นั้น
ข้าพเจ้า () ไม่สะดวกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
() ยินดีรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายในสาขา (ระบุได้มากกว่า 1 สาขา).....

ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....มือถือ.....

E-mail :

หน่วยงานต้นสังกัด

(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 02-5048362 โทรสาร 02-5033854 ผู้ประสานงาน นางนงนุช จันทร์คง

(nongnutchn@hotmail.com)

-สำเนา-

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชานิติศาสตร์ โทร 8361-5

ที่ ศธ 0522.18/ว

วันที่

มีนาคม 2560

เรื่อง การสมัครเป็นฝ่ายบรรณาธิการวารสารกฎหมายสู่ไขยัธรรมาธิราช

เรียน คณาจารย์

ด้วยฝ่ายบรรณาธิการวารสารกฎหมายสู่ไขยัธรรมาธิราช ประจำปี 2560 (ปีที่ 29) ได้ครบวาระการดำรงตำแหน่งแล้ว สาขาวิชานิติศาสตร์ใคร่ขอความร่วมมือจากคณาจารย์ที่ประสงค์จะเป็นฝ่ายบรรณาธิการ ประจำปี 2560 ดังนี้ บรรณาธิการ 1 คน กองบรรณาธิการ 7 คน โปรดยื่นความจำนงตามแบบฟอร์มข้างล่างนี้ และส่งคืนคุณนงนุช จันทรังค์วงษ์ ภายในวันที่ 8 เมษายน 2560 การได้เป็นคณะทำงานฯ จะเรียงลำดับการสมัครก่อนหลังและภายในกำหนดเวลา จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเจนงาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อ.....สกุล.....

☐

ประสงค์สมัครเป็น

☐

บรรณาธิการ (1 คน)

☐

กองบรรณาธิการ (7 คน)

☐

ไม่ประสงค์สมัคร

ลงชื่อ.....

(.....)

-สำเนา-

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชานิติศาสตร์ โทร 8361-5

ที่ ศธ(พ) 0522.18/213

วันที่ 21 เมษายน 2560

เรื่อง ขอแจ้งรายชื่อสมัครเป็นกองบรรณาธิการวารสารกฎหมายสู่ขัตยธรรมาธิราช

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ตามที่สาขาวิชาได้เวียนหนังสือสมัครเป็นฝ่ายบรรณาธิการวารสารกฎหมายสู่ขัตยธรรมาธิราช บัดนี้ได้สิ้นสุดระยะเวลาการสมัครแล้ว มีคณาจารย์ส่งใบสมัครโดยเรียงลำดับการส่งดังนี้

บรรณาธิการ

1. ผศ.วิชัย	ศรีรัตน์
2. ผศ.พงศ์จิรา	เชิดชู
3. ผศ.ดร.ลาวัณย์	ถนัดศิลปกุล

กองบรรณาธิการ

1. อ.ดร.จิราพร	สุทนต์
2. ผศ.อิงครัต	ดลเจิม
3. รศ.วรวิภา	เทพทอง
4. อ.ดร.ธีรเดช	มนัสกุล
5. อ.ดร.พงษ์สิทธิ์	อรุณรัตน์กุล
6. อ.จิตตศุภางค์	ตันติกริมย์
7. ผศ.สุรรัตน์	ประจักษ์จันท์
8. อ.ปณณวิช	ทัฬหวิมล
9. อ.กฤติญา	เกิดลาภผล
10. อ.พิมพ์ภัสสร	เนติโพธิ์
11. รศ.จิตรา	เพียรล้ำเลิศ
12. อ.ตะวัน	เดชภรณ์มงคล
13. ผศ.เอกพงศ์	คลังกรณ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอขอบพระคุณยิ่ง

(นางนงนุช จันทรวง)

-สำเนา-

คำสั่งสาขาวิชานิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ที่ 016/2560

เรื่อง “แต่งตั้งฝ่ายบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช ปี 2560”

อาศัยอำนาจตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการประจำสาขา พ.ศ. 2529 ข้อ 5 ประกอบกับมติคณะกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ 8/2560 เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2560 จึงแต่งตั้งฝ่ายบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช ปี 2560 ดังนี้

ที่ปรึกษา

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ฝ่ายบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์จิรา

เชิดชู

กองบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์จิตรา	เพียรล้ำเลิศ
2. รองศาสตราจารย์วรวิทย์	เทพทอง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย	ศรีรัตน์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์	ณัฏฐกุล
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์	ประจักษ์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกพงศ์	คลังกรณ
7. อาจารย์ ดร.จิราพร	สุทนต์
8. นางนงนุช	จันทร์คง

ให้ฝ่ายบรรณาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่ง 1 ปี โดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามระเบียบสาขาวิชานิติศาสตร์ ว่าด้วยการจัดทำหนังสือทางวิชาการ พ.ศ. 2534 ข้อ 6, 7 และ 8

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ขัดเงางาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

-สำเนา-

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชานิติศาสตร์ โทร 8361-5

ที่ ศธ (กก)0522.18/7

วันที่ 30 มกราคม 2560

เรื่อง ขอเชิญประชุมกองบรรณาธิการ

เรียน

ด้วยกองบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราชปีที่ 28 กำหนดให้มีการประชุมกองบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช ครั้งที่ 1/2560 ในวันพุธที่ 1 มกราคม 2560 เวลา 9.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมสาขาวิชานิติศาสตร์ ตามระเบียบวาระการประชุมดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

1.2 บทความที่ได้รับจากผู้เขียน

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

-

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเข้าร่วมประชุมตามวันและเวลาดังกล่าว จักขอบคุณยิ่ง

(นางนงนุช จันทร์ควง)

เลขานุการ

กองบรรณาธิการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช

-สำเนา-

รายงานการประชุม

กองบรรณาธิการวารสารกฎหมายสู่โซทัยธรรมาธิราช

ครั้งที่ 1/2560

วันที่ 3 สิงหาคม 2560

ณ ห้องประชุมสาขาวิชานิติศาสตร์

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์จิรา เชิดชู	บรรณาธิการ
2. รองศาสตราจารย์จิตรา เพียรล้ำเลิศ	กองบรรณาธิการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ ประจณปัจจนิก	กองบรรณาธิการ
4. อาจารย์ ดร.จิราพร สุทันกิตระ	กองบรรณาธิการ
5. นางนงนุช จันทร์คง	เลขานุการ

ผู้ไม่เข้าร่วมประชุม

1. รองศาสตราจารย์วรุฒิ เทพทอง	ติตราชการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล	ติตราชการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ศรีรัตน์	ติตราชการ

เปิดประชุมเวลา 10.30 น.

ประธานกล่าวเปิดประชุมและพิจารณาเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

1.1 เรื่องเกณฑ์การเข้าฐาน TCI

ประธานฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าวารสารกฎหมายสู่โซทัยธรรมาธิราชของสาขาวิชานิติศาสตร์กำลังจะทำเรื่องเข้าฐาน TCI จึงขอให้วารสารกฎหมายฯ ออกตามเกณฑ์ ประเด็นหลักคือให้ตรงเวลา และมีบทความที่ผู้เขียนเป็นบุคคลภายนอกมากกว่าบุคคลภายใน

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบและมอบหมายให้ทำหนังสือเวียนคณาจารย์ขอบทความ และให้คณาจารย์ขอบทความจากบุคคลภายนอกด้วย โดยขอให้ส่งบทความภายในสิ้นเดือนกันยายน 2560

1.2 เรื่องวิเคราะห์ข้อสอบ

นางนงนุช จันทรวงศ์ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าขณะนี้ได้ทำหนังสือเวียนขอวิเคราะห์ข้อสอบจากประธานชุดวิชาต่างๆ ที่สอบภาค 2/2559 เมื่อวันที่ 29-30 กรกฎาคม 2560 ไปแล้วนั้น โดยขอวิเคราะห์ข้อสอบภายในวันที่ 21 สิงหาคม 2560

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ 2.1 เรื่อง แต่งตั้งบุคคลภายนอกเป็นกองบรรณาธิการเพิ่มเติม

ผู้เข้าร่วมประชุมพูดถึงการเข้าฐาน TCI กองบรรณาธิการต้องมีบุคคลภายนอกเป็นกองบรรณาธิการมากกว่าบุคคลภายในสาขาวิชาและขอให้คณะทำงานช่วยกันทาบทามอาจารย์ภายนอกที่สังกัดหน่วยงานตามมหาวิทยาลัย หรือสังกัดกระทรวงยุติธรรม ผู้พิพากษา อัยการ มาเป็นกองบรรณาธิการที่หลากหลายอาชีพ เพราะตามเกณฑ์กองบรรณาธิการวารสารฯ บุคคลภายนอกต้องมากกว่าบุคคลภายใน

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ และมอบผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรรัตน์ ประจันปัจจนึก ติดต่อบุคคลภายนอกมาร่วมเป็นกองบรรณาธิการต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2.2 เรื่องไม่ขอใช้เงินของมหาวิทยาลัยในการจัดทำวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานฯ แจ้งว่ามหาวิทยาลัยมีนโยบายให้เงินแก่สาขาวิชาเพื่อจัดทำวารสารให้เข้าเกณฑ์ฐาน TCI แต่มีข้อสังเกตว่า ดังนี้

1. วารสารที่จัดทำห้ามจำหน่ายให้แจกแก่หน่วยงานต่าง ๆ
 2. ถ้าจำหน่ายวารสารต้องทำเรื่องเบิกใบเสร็จจากกองคลังและนำเงินส่งกองคลัง
- ที่ประชุมมีมติไม่ขอใช้เงินของมหาวิทยาลัย เพราะจะได้ไม่ต้องผูกมัดกับหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชที่ทำอยู่ก็สามารถเลี้ยงตัวเองได้อยู่

ระเบียบวาระที่ 2.3 ขอให้เพิ่มวิธีการเขียนบทความในเล่มวารสารกฎหมายสุโขทัย ธรรมาธิราช

คณะกรรมการฯ แจ้งว่าขอให้เพิ่มวิธีการเขียนบทความในเล่มวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อชี้แจงรายละเอียดให้ผู้เขียนได้ทราบว่าการเขียนบทความต้องเขียนอย่างไร และส่งบทความให้กับกองบรรณาธิการอย่างไร

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ

ระเบียบวาระที่ 2.4 ขอให้ปิดชื่อผู้เขียนก่อนส่งผู้อ่าน

คณะกรรมการฯ แจ้งว่าในการส่งบทความให้กับผู้อ่านนั้น ควรปิดชื่อผู้เขียนด้วยทุกครั้ง แล้วถึงส่งบทความไปให้ผู้อ่าน เพื่อที่ผู้อ่านจะได้วิจารณ์เนื้อหาอย่างเที่ยงธรรม
ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ

ระเบียบวาระที่ 2.5 มอบผู้อ่านบทความ

ประธานฯ แจ้งว่าขณะนี้ผู้ส่งบทความมาแล้ว 2 บทความ บทความเรื่อง สถานะทางกฎหมายของสหภาพข้าราชการ ของ นายศุภณิศร์ ฤทธิจรูญโรจน์ จำนวน 17 หน้า และ บทความเรื่อง Termination of Employment On the Ground of Pregnancy ของ Pakkavadee Phienlumlert จำนวน 6 หน้า

ที่ประชุมมอบมีมติมอบหมายผู้อ่านบทความดังนี้

บทความเรื่อง สถานะทางกฎหมายของสหภาพข้าราชการ มอบ ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง และ ผศ.ดร.สุรวิรัตน์ ประจันปัจฉินึก

บทความเรื่อง Termination of Employment On the Ground of Pregnancy มอบ ผศ.ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์ และ อ.ดร.จิราพร สุทันกิตระ

ปิดประชุมเวลา 11.30 น.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศ์จิรา เขตชู)

บรรณาธิการ

แบบฟอร์มใบรับฝากเงิน
สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

	สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช จำกัด SUKHOATHATTHAMMATHIRAT OPEN UNIVERSITY SAVINGS AND CREDIT COOPERATIVE LIMITED	ใบรับฝากเงิน • DEPOSIT SLIP
ประเภทบัญชี	☐ ออมทรัพย์ ☐ ออมทรัพย์พิเศษ ☐ อื่นๆ	วันที่
เลขที่บัญชี	- - 	ชื่อนิติบุคคล (ตัวอักษร)
รายการฝาก	☐ เงินสด ☐ เช็ค ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)	

แบบฟอร์มใบถอนเงิน
สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา จำกัด
 SUKHOTHAITHAMMATHIRAT OPEN UNIVERSITY SAVINGS AND CREDIT COOPERATIVE LIMITED

ใบถอนเงิน • WITHDRAWAL SLIP

ประเภทบัญชี ☐ ออมทรัพย์ ☐ ออมทรัพย์พิเศษ ☐ อื่นๆ _____

เลขที่บัญชี

รายการถอน ☐ เงินสด ☐ เช็ค ☐ อื่นๆ _____

วันที่ _____

ชื่อบัญชี (ตัวจริง) _____

รายละเอียดครบถ้วนตัวสมาชิก _____ โทร. _____

สำเนาหนังสือให้ชำระค่านำส่งวารสารกฎหมาย

เลขที่.....
 วันที่ 10 พ.ย. 2559
 เวลา 10.20

บันทึกข้อความ

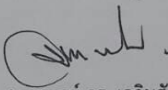
ส่วนราชการ สำนักบริการการศึกษา ศูนย์บริการการสอนทางไปรษณีย์ โทร. 7627
 ที่ ศธ 0522.04(04)/ 820 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559
 เรื่อง ขอให้ชำระค่าฝากส่งวารสารกฎหมาย

เรียน ผู้จัดการวารสารกฎหมายสาขาวิชานิติศาสตร์

ตามที่ สาขาวิชานิติศาสตร์ได้ฝากส่งวารสารกฎหมายผ่านศูนย์บริการการสอนทางไปรษณีย์
 สำนักบริการการศึกษา ประจำเดือนตุลาคม 2559 จำนวน 47 ชิ้น คิดเป็นค่าฝากส่งทั้งสิ้น
 1,084บาท (หนึ่งพันแปดสิบบาทถ้วน) ตามหลักฐานดังแนบ

สำนักบริการการศึกษา ขอให้ท่านโอนเงินค่าฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ทางราชการจำนวนดังกล่าว
 เข้ารหัสโครงการ ก 1.3.3 ผลผลิตการบริการการสอนทางไปรษณีย์ หมวดค่าสาธารณูปโภค และสำเนา
 หลักฐานการโอนเงินส่งงานไปรษณีย์มหาวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมศักดิ์ ตุ่มเหรียญ)
 ผู้อำนวยการสำนักบริการการศึกษา

สำเนาใบเสร็จรับเงินค่านำส่งไปรษณีย์มหาวิทยาลัย

ใบเสร็จรับเงิน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

9/9 หมู่ 9 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

ได้รับเงินจาก สาขานิติศาสตร์ เลขที่ใบเสร็จรับเงิน RCGN 2302RC600900200
ที่อยู่ วันที่ใบเสร็จรับเงิน 08/06/2560
ตามรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	รายการ	จำนวนเงิน
1	รายได้อื่น (รับชำระเงินค่าส่งไปรษณีย์กับพัสดุราชการ) ประเภทการรับ - เงินสด	9,731.00
รวมเงิน		9,731.00

(ตัวอักษร) = เก้าพันเจ็ดร้อยสามสิบเอ็ดบาทถ้วน=

ไว้เป็นการถูกต้องแล้ว

เลขกำกับเอกสาร 58/91898

(ลงชื่อ) _____ ผู้รับเงิน
นางสาวสิริรัตน์ แจกกลิ่น
ตำแหน่ง พนักงานการเงินและบัญชี
4 งานเงินรายได้
จุดเก็บเงิน

หมายเหตุ : กรณีชำระเงินเป็นเช็ค ใบเสร็จรับเงินฉบับนี้จะสมบูรณ์เมื่อเช็คเรียกเก็บเงินจากธนาคารเรียบร้อยแล้ว

-สำเนา-

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชานิติศาสตร์ โทร 8362

ที่ ศธ(พ)0522.18/

วันที่ 26 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอรายงานยอดบัญชีวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช

เรียน ผู้จัดการวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช

ตามที่ดิฉันรับผิดชอบดูแลบัญชีวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช ดิฉันขอรายงานยอดบัญชีวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2559 ซึ่งมียอดเงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

ฉบับธรรมดา

เงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ 139,470.32 บาท

(ปัจจุบันมียอดในบัญชี ณ วันที่ 28 เมษายน 2560 จำนวน 85,620.32 บาท)

ฉบับพิเศษเล่ม 1

เงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ 99,628.57 บาท

(ปัจจุบันมียอดในบัญชี ณ วันที่ 28 เมษายน 2560 จำนวน 111,148.57 บาท)

ฉบับพิเศษเล่ม 2

เงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ 114,910.97 บาท

(ปัจจุบันมียอดในบัญชี ณ วันที่ 28 เมษายน 2560 จำนวน 129,760.97 บาท)

กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน

เงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ 82,128.24 บาท

(ปัจจุบันมียอดในบัญชี ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2560 จำนวน 5,448.24 บาท)

กฎหมายพาณิชย์ 1

เงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ 63,766.69 บาท

(ปัจจุบันมียอดในบัญชี ณ วันที่ 28 เมษายน 2560 จำนวน 260,966.69 บาท)

กฎหมายอาญา 1

เงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ 110,929.35 บาท

(ปัจจุบันมียอดในบัญชี ณ วันที่ 28 เมษายน 2560 จำนวน 121,189.35 บาท)

กฎหมายแพ่ง

เงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ 83,695.72 บาท
 (ปัจจุบันมียอดในบัญชี ณ วันที่ 28 เมษายน 2560 จำนวน 92,335.72 บาท)

ประมวลวิแพ่ง

เงินในบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์ 72,036.65 บาท
 (ปัจจุบันมียอดในบัญชี ณ วันที่ 17 มีนาคม 2560 จำนวน 72,186.65 บาท)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

(นางนงนุช จันทร์ควง)

ที่ ศธ(พ) 0522.18/

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

เพื่อโปรดนำเสนอคณะกรรมการประจำสาขาวิชาฯ เพื่อพิจารณาต่อไป

(รองศาสตราจารย์วิกรณ์ รักษ์ปวงชน)

ผู้จัดการวารสารกฎหมายกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชานิติศาสตร์ โทร 8361-5

ที่ ศธ 0522.18/

วันที่ สิงหาคม 2560

เรื่อง ขอมอบวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบรรณสารสนเทศ

สาขาวิชานิติศาสตร์ ขอมอบวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช ปีที่ 28 เล่มที่ 2 ประจำเดือนเมษายน จำนวน 3 เล่ม (เดิมเป็นฉบับเดือนธันวาคม) ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอนตอนละ 1 เล่ม ดังนั้น 1 ฉบับจะมี 2 เล่ม สำหรับห้องสมุดสำนักบรรณสารสนเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเจนงาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชานิติศาสตร์ โทร 8361-5

ที่ ศธ 0522.18/ว

วันที่

สิงหาคม 2560

เรื่อง ขอมอบวารสารกฎหมายสู่ขวัญธรรมาธิราช

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. จังหวัดเพชรบุรี

สาขาวิชานิติศาสตร์ ขอมอบวารสารกฎหมายสู่ขวัญธรรมาธิราช ปีที่ 28 เล่มที่ 2 ประจำเดือนเมษายน จำนวน 3 เล่ม (เดิมเป็นฉบับเดือนธันวาคม) ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอนตอนละ 1 เล่ม ดังนั้น 1 ฉบับจะมี 2 เล่ม สำหรับห้องสมุดศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ขัดเงางาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.18/ว

สาขาวิชานิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11110

สิงหาคม 2560

เรื่อง ขอมอบวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช

เรียน ผู้อำนวยการกองวิทยบริการศาลยุติธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 2 เล่ม

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ขอส่งวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีที่ 28 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนเมษายน-สิงหาคม 2560 เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 2 เล่ม ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอนตอนละ 1 เล่ม ดังนั้น 1 ฉบับจะมี 2 เล่ม เพื่อมอบให้กับหน่วยงานของท่านไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

หากท่านได้รับวารสารกฎหมายดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาได้โปรดแจ้งมาที่สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเจนงาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

หน่วยเลขานุการกิจ

โทร.02- 5048361-5

โทร 02- 5033602 โทรสาร 02- 5033854

ค.นงนุช/ครุฑมอบวารสาร

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.18/ว

สาขาวิชานิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด

จังหวัดนนทบุรี 11120

สิงหาคม 2560

เรื่อง ขอมอบวารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช

เรียน บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 2 เล่ม

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และห้องสมุดนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีโครงการแลกเปลี่ยน “วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช” กับ “วารสารกฎหมายคณะนิติศาสตร์จุฬาฯ” นั้น บัดนี้ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้จัดพิมพ์วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีที่ 28 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนเมษายน 2560 เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งมาตามโครงการดังกล่าว จำนวน 2 เล่ม (เดิมเป็นฉบับเดือนธันวาคม) ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอนตอนละ 1 เล่ม ดังนั้น 1 ฉบับจะมี 2 เล่ม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเจนงาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

หน่วยเลขานุการกิจ

โทร.02- 5048361-5

โทร 02- 5033602 โทรสาร 02- 5033854

ภาคผนวก จ

ตัวอย่าง

หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ *

ศ. ดร. เสาวนีย์ อัครโรจน์¹⁰

บทคัดย่อ

การอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการระงับข้อพิพาททางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และได้รับความนิยมใช้กันในกลุ่มชนทางธุรกิจระหว่างประเทศทั่วโลก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นผลจากการที่อนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ค.ศ. 1958 (อนุสัญญานิวยอร์ก) ที่ทำให้การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศที่เป็นภาคีอนุสัญญานิวยอร์กกระทำได้ง่ายด้วย

การรับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดของกระบวนการอนุญาโตตุลาการเนื่องจากการประกันความสำเร็จของการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการ ถ้าคำชี้ขาดถูกเพิกถอนได้ง่ายหรือถูกปฏิเสธการบังคับตามโดยศาล สัญญาอนุญาโตตุลาการและกระบวนการอนุญาโตตุลาการย่อมไร้ผล ดังนั้น สาเหตุในการเพิกถอนคำชี้ขาดหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต้องมียกเว้นอย่างจำกัด

สาเหตุที่มีการยกเว้นอ้างมากที่สุดและเป็นปัญหามากในการเพิกถอนคำชี้ขาดหรือปฏิเสธการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ คือ การบังคับตามคำชี้ขาดจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนในประเทศที่จะบังคับตามคำชี้ขาด และแม้กระทั่งในปัจจุบันหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนก็ยังคงมีความสลับซับซ้อน มีการถกเถียงและวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่ เพราะไม่มีคำนิยามในสนธิสัญญาหรือกฎหมายต้นแบบใด ๆ และในทางปฏิบัติของประเทศต่าง ๆ ก็แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศเนื่องจากไม่มีทางปฏิบัติที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วโลก

ประเทศไทยก็เหมือนกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ กล่าวคือ ประสบความยุ่งยากในการใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการคัดค้านหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ และศาลไทยได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าใช้หลักความสงบเรียบร้อยอย่างกว้างและไม่อาจคาดหมายในการตีความได้ ด้วยเหตุนี้อาจนำไปสู่การที่ผู้ลงทุนจากต่างประเทศจะหลีกเลี่ยงการใช้การอนุญาโตตุลาการในประเทศไทยในการระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับรัฐหรือหน่วยงานของรัฐได้

บทความนี้ กล่าวถึง แนวทางในการใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการต่อต้านการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยแบ่งเป็นสี่ส่วน กล่าวคือ มาตรฐานสากลในเรื่องบทบาท

*บทความนี้สรุปจากงานวิจัย ชื่อ แนวทางการตีความของศาลภายใต้หลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 ของผู้เขียนที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันอนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม

¹⁰ น.บ. (เกียรตินิยมดี) (ม.ธ.), เนติบัณฑิต, นิติศาสตรมหาบัณฑิต (ม.ธ.), LL.M. (International Legal Studies) (New York University), LL.M. (General Studies) (New York University), นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ม.ธ.), ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ม.รังสิต, อดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและอดีตกรรมการปฏิรูปกฎหมาย, อาจารย์ประจำพิเศษ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ของศาลในการอนุญาโตตุลาการและการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ บทบาทของศาลในประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน บทบาทของศาลไทยที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน และข้อเสนอแนะ

Abstract

International commercial arbitration has been widely recognized as an efficient, effective and preferred method of disputes settlement by international business communities throughout the world. This is also mainly due to the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, 1958 (New York Convention) which has worldwide facilitated the enforcement of arbitral awards in the member countries of New York Convention.

The recognition and enforcement of arbitral awards is the most important aspect of arbitration process since they can ensure a successful recovery of disputes settlement by arbitration. If the arbitral awards are easily set aside or refused to enforce by courts, the arbitration agreements and arbitration process will be fruitless. It is, therefore, grounds for setting aside or refusing to recognize and enforce arbitral awards should be limited.

One of the grounds most often invoked and controversial in setting aside and resisting enforcement of arbitral awards is the violation of public policy of the enforcing country. Until now, the public policy principle remains highly complex, controversial and debated because of lacking its definition in any treaty or model law. Moreover, there is no uniform worldwide practice on its application and thus, it differs from state to state.

Like other developing countries, Thailand has also faced difficulty in the application of public policy to challenge or refuse to enforce arbitral awards. Its courts have been criticized for broad and unexpected interpretation of public policy and this might lead foreign investors to avoid using arbitration in Thailand to resolves disputes involving state or state agencies.

This article attempts to recommend guidance for Thai Courts in application of the public policy exception to resist enforcement of arbitral awards. It is divided into 4 parts, namely, universal standards of courts' role in arbitration and enforcement of arbitral awards, the role of courts in various countries involving public policy exception, the role of Thai courts in setting aside and enforcing arbitral awards and recommendations.

1. บทนำ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยจำเป็นต้องมีการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม และต้องมีการกระทำต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการดึงดูดการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศโดยสร้างบรรยากาศต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศและสิ่งที่สำคัญมากประการหนึ่ง คือ การระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ

สำหรับวิธีการระงับข้อพิพาทที่ได้รับความนิยมจากนักธุรกิจระหว่างประเทศคือ การอนุญาโตตุลาการ เนื่องจากนักธุรกิจเห็นว่าเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการระงับข้อพิพาทดังกล่าว เพราะเหตุต่าง ๆ เช่น ความสะดวก รวดเร็ว ความเชี่ยวชาญของอนุญาโตตุลาการ และความเป็นกลางของวิธีการระงับข้อพิพาท ตลอดจนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการสามารถบังคับให้เกิดผลได้ทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศที่เป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่าง ประเทศ ค.ศ. 1958 (Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, 1958) ที่เรียกกันว่าอนุสัญญานิวยอร์ก ที่ร่างขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ให้การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการมีมาตรฐานเดียวกัน โดยมีข้อยกเว้นที่จะไม่รับรองและไม่บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการไว้อย่างจำกัดและสาเหตุประการหนึ่งคือ การบังคับตามคำชี้ขาดจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนในประเทศที่จะบังคับตามคำชี้ขาดนั้น

หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนนั้นเป็นหลักการที่ลูกหนี้ตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยมักยกขึ้นอ้างเพื่อไม่ให้มีการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หรือขอให้ศาลที่จะบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ตนอ้างว่ามีความบกพร่องและไม่สามารถบังคับได้¹¹ แม้ว่าลักษณะหรือสภาพทางกฎหมายของการอนุญาโตตุลาการเป็นการระงับข้อพิพาทของเอกชนและเกี่ยวข้องกับเอกชนมากกว่าทางราชการหรือรัฐ เนื่องจากในการตกลงกันใช้การอนุญาโตตุลาการนั้น คู่กรณีพิพาทเสนอข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการที่เป็นเอกชน และอนุญาโตตุลาการปฏิบัติตามกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติที่เลือกโดยคู่กรณี¹² และผลของคำชี้ขาดมีผลผูกพันคู่กรณีโดยเป็นที่สุดและผูกพันคู่กรณีให้ต้องปฏิบัติ

¹¹ Sameer Sattar, Enforcement of Arbitral Awards and Public Policy: Same Concept, Different Approach, p.1

<http://www.employmentlawalliance.com/Templates/media/files/Misc%20Documents/Enforcement-of-Arbitral-Awards-Public-Policy.pdf>, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2560

¹² May Lu, The New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards Analysis of the Seven Defenses to Oppose Enforcement in the United

ตามที่ได้ตกลงกันในการทำสัญญาอนุญาโตตุลาการ แต่ประเทศต่าง ๆ ส่วนหนึ่งก็ประสงค์จะเข้าไปตรวจสอบการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการทำคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการโดยใช้หลักกฎหมายดังกล่าวผ่านศาลภายในของประเทศเหล่านั้น โดยอ้างว่าเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนโดยรวม

โดยทั่วไป หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนนี้เป็นหลักที่รัฐใช้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของรัฐโดยรวมเพื่อไม่ให้รัฐและประชาชนโดยรวมต้องเสียหายจากการกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในการอนุญาโตตุลาการโดยการกระทำของคู่กรณีพิพาทหรืออนุญาโตตุลาการ แต่อีกด้านหนึ่งหลักนี้ก็ถูกนำไปใช้โดยคู่กรณีฝ่ายที่แพ้คดีในชั้นอนุญาโตตุลาการหรือที่เรียกกันว่าลูกหนี้ตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเพื่อไม่ให้ตนเองต้องรับผิดชอบจากผลของการอนุญาโตตุลาการโดยได้รับการสนับสนุนจากศาลในประเทศของตนซึ่งอาจเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือศาลที่มีเขตอำนาจในการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

ในทางปฏิบัติ หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนอันเป็นข้อยกเว้นในการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้นจึงเป็นเรื่องที่มีปัญหามาก เพราะศาลในประเทศต่าง ๆ มีแนวความคิดที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนในการอนุญาโตตุลาการแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามจะทำให้กฎหมายอนุญาโตตุลาการในประเทศต่าง ๆ ให้มีลักษณะและสภาพเป็นอย่างเดียวกัน กล่าวคือ องค์การสหประชาชาติได้ดำเนินการให้มีอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่าง ประเทศ ค.ศ. 1958 หรือที่เรียกกันว่าอนุสัญญานิวยอร์ก โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการที่ศาลภายในของประเทศที่จะมีการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการอาจปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดได้หากการบังคับตามคำชี้ขาดนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนในประเทศนั้น โดยอยู่ใน มาตรา V paragraph 2 (b)

นอกจากนั้น คณะกรรมาธิการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on International Trade Law: UNCITRAL) ได้ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ ค.ศ. 1985 (Model Law on International Commercial Arbitration) หรือที่เรียกกันว่ากฎหมายต้นแบบ ฯ โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการสาเหตุของเพิกถอนคำชี้ขาดโดยเหตุที่ว่า การบังคับตามคำชี้ขาดจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน อยู่ใน มาตรา 34 (2) (b) (ii)

State and England , 23 Arizona Journal of International and Comparative Law 747 (Fall 2006);

Susan Choi, Note, Judicial Enforcement of Arbitral Awards Under the ICSID and New York Conventions, 28 New York University Journal of International Law & Politics 175, 175 (1997).

อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงมีความแตกต่างในความเห็นของศาลภายในประเทศที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาแนวความคิดเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่ได้รับการยอมรับในระดับระหว่างประเทศ

สำหรับประเทศไทยนั้นในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตตุลาการและการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการมีบทบัญญัติที่ได้มาตรฐานสากล เนื่องจากกฎหมายอนุญาตตุลาการในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 ที่ได้รับอิทธิพลในการร่างจากอนุสัญญานิวยอร์กและกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการอนุญาตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ ค.ศ. 1985 โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการสาเหตุของเพิกถอนคำชี้ขาดโดยเหตุที่ว่า การบังคับตามคำชี้ขาดจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน อยู่ในมาตรา 40 วรรคสาม (2) ข ซึ่งเหมือนกับกฎหมายต้นแบบฯ มาตรา 34 (2) (b) (ii) และบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสาเหตุว่า การบังคับตามคำชี้ขาดจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตามมาตรา 44 ซึ่งเหมือนกับอนุสัญญานิวยอร์ก มาตรา V paragraph 2 (b) และกฎหมายต้นแบบฯ มาตรา 36 (1) (b) (ii)

อย่างไรก็ตามแม้กฎหมายจะมีความทันสมัยและได้มาตรฐานที่ดีแต่อาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติได้หากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ที่ต้องบังคับตามกฎหมาย คือ ศาลใช้บทบัญญัติของกฎหมายในทางที่ไม่เอื้ออำนวยต่อวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เพราะอาจไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของบทบัญญัติเหล่านั้นย่อมทำให้มีปัญหาได้และในขณะนี้ในประเทศไทยยังไม่มี ความชัดเจนว่าแนวความคิดในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่เป็นเหตุให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการหรือการปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการเป็นอย่างไร และมักมีการกล่าวอ้างโดยนักกฎหมายชาวต่างชาติว่าศาลไทยและคำพิพากษาของศาลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเพิกถอนและการปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการโดยการอ้างเหตุเรื่องความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนโดยเฉพาะในกรณีที่รัฐเป็นคู่กรณีในการอนุญาตตุลาการและแพคตีในชั้นอนุญาตตุลาการ นั้นมีความแตกต่างจากมาตรฐานสากลมาก

การที่มีปัญหาดังกล่าวน่าจะเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ประเทศไทยยังไม่ได้ได้รับความนิยมาจกชาวต่างชาติในการที่จะเลือกใช้ประเทศไทยที่มีการอนุญาตตุลาการทางธุรกิจระหว่างประเทศ เพราะหากมีการอนุญาตตุลาการในประเทศไทยและมีการทำคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการแล้ว แต่คู่กรณีฝ่ายที่ไม่พอใจคำชี้ขาด เช่น เป็นผู้ที่ไม่แพ้คดีในชั้นอนุญาตตุลาการอาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจให้เพิกถอนคำชี้ขาดด้วยเหตุต่าง ๆ รวมทั้งการบังคับตามคำชี้ขาดจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนไทย และศาลอาจเพิกถอนคำชี้ขาดตามที่ได้รับการร้องขอ อันทำให้การอนุญาตตุลาการนั้นไร้ผลได้ ซึ่งแตกต่างจากบางประเทศที่ได้รับความนิยมใช้เป็นสถานที่ในการอนุญาตตุลาการทางธุรกิจระหว่างประเทศ เพราะการมีกฎหมายที่ดีและการมีศาลที่สนับสนุนการอนุญาตตุลาการมากกว่าการแทรกแซงหรือควบคุมการอนุญาตตุลาการ ซึ่งจะเห็นได้จากผลของการสำรวจของมหาวิทยาลัยควีนแมรีแห่งลอนดอนได้ระบุถึงลักษณะที่เป็นข้อดีของการอนุญาตตุลาการ คือ การที่ศาลเข้าไปแทรกแซงการ

อนุญาโตตุลาการ (national court intervention) ¹³ และระบุถึงปัจจัยสำคัญของการเลือกสถาบันอนุญาโตตุลาการหรือประเทศที่เป็นสถานที่ในการอนุญาโตตุลาการนั้น คือ ประเทศที่มีกฎหมายอนุญาโตตุลาการที่ดี สถาบันอนุญาโตตุลาการที่ดีและการที่มีการอำนวยความสะดวกและการบังคับตามการอนุญาโตตุลาการ ¹⁴ จึงควรศึกษาว่าในทางปฏิบัติของศาลไทยนั้นเป็นอย่างไรในการใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือการที่ศาลปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและหากมีปัญหาจะมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร โดยในบทความนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึง มาตรฐานสากลในเรื่องบทบาทของศาลในการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ บทบาทของศาลในประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน บทบาทของศาลไทยที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ข้อเสนอแนะ และสรุป ดังจะกล่าวต่อไป

2. มาตรฐานสากลในเรื่องบทบาทของศาลในการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

บทบาทของศาลภายในของนานาประเทศอาจส่งเสริมการอนุญาโตตุลาการเป็นอย่างดีได้ หากศาลให้ความช่วยเหลือโดยเฉพาะในการรับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ แต่บทบาทของศาลอาจทำลายการอนุญาโตตุลาการในประเทศของตนได้ หากไม่ให้ความช่วยเหลือในการอนุญาโตตุลาการหรือมีการไม่รับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการโดยการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือโดยการปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการได้ง่ายโดยเฉพาะเมื่อมีการใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนอย่างกว้างขวาง ¹⁵

ดังนั้นในประเทศที่ศาลไม่ให้ความช่วยเหลือในการอนุญาโตตุลาการหรือไม่รับรองการอนุญาโตตุลาการ ประเทศเหล่านั้นก็ไม่น่าสนใจสำหรับการเลือกเป็นสถานที่ในการอนุญาโตตุลาการทางธุรกิจระหว่างประเทศ ศาลในบางประเทศจึงต้องทบทวนนโยบายของตนในเรื่องการเกี่ยวข้องของศาลในการอนุญาโตตุลาการ และในทางปฏิบัติของศาลประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะศาลในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่จะสนับสนุนการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ เช่น ศาลในสหรัฐอเมริกาสนับสนุนการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศมานานแล้ว เนื่องจากเห็นว่ามีคามจำเป็นที่จะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินข้อพิพาททางพาณิชย์ระหว่างประเทศ เพราะในการอนุญาโตตุลาการนั้นคู่กรณีสามารถเลือกบุคคลที่ทำหน้าที่ตัดสินข้อพิพาทให้เหมาะสมกับข้อพิพาทได้ แต่ในการฟ้องคดีต่อศาลนั้นคู่ความไม่สามารถเลือกผู้พิพากษาให้ตัดสินคดีของตนได้ ¹⁶

¹³ <http://www.arbitration.qmul.ac.uk/dovs/164761.pdf> , p. 7 สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2560

¹⁴ Id., p. 14.

¹⁵ Julian D.M. Lew, “Does National Court Involvement Undermine the International Arbitration Processes?” 24 (3) American University Law Review 490, 490 (2009).

¹⁶ S. I. Strong, “Border Skirmishes: The Intersection Between Litigation and International Commercial Arbitration” Journal of Dispute Resolution, 1, 2-5 (2012 no.1).

อย่างไรก็ตาม แม้ในปัจจุบันก็ยังคงมีปัญหาว่า ศาลจะเข้าไปตรวจสอบคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในขั้นตอนการเพิกถอนคำชี้ขาดหรือการบังคับตามคำชี้ขาดโดยใช้หลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนได้มากนักน้อยเพียงใด กล่าวคือ ทำได้อย่างจำกัด เนื่องจากคำชี้ขาดเป็นผลผลิตของสัญญาอนุญาโตตุลาการระหว่างคู่กรณีพิพาท ซึ่งมีผลเป็นที่สุดและผูกพันคู่กรณีให้ต้องปฏิบัติตาม หรือทำได้อย่างไม่จำกัดหากเป็นเหตุเรื่องความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพราะเป็นเรื่องผลประโยชน์ของสาธารณะหรือประเทศโดยรวม เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ประกันความเป็นธรรมแก่คู่กรณีและรักษาผลประโยชน์ของรัฐหรือประชาชนโดยรวม โดยในประเด็นนี้มีความเห็นที่ยอมรับกันที่สรุปได้ ดังนี้

2.1 บทบาทของศาลเป็นบทบาทที่ให้ความช่วยเหลือและมีอำนาจอย่างจำกัด

เนื่องจากการอนุญาโตตุลาการเป็นการระงับข้อพิพาทโดยเอกชนและมีรายละเอียดในการอนุญาโตตุลาการตามที่คู่กรณีตกลงกัน หรือตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หากไม่มีการตกลงกันเป็นอย่างอื่นหรือตามดุลพินิจของอนุญาโตตุลาการหากไม่มีการตกลงกันของคู่กรณีและกฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้ ในบางครั้งจึงมีการกระทำบางอย่างที่คู่กรณีและอนุญาโตตุลาการซึ่งเป็นเอกชนไม่มีอำนาจ และกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้อำนาจอนุญาโตตุลาการไว้ เพราะเป็นการใช้อำนาจรัฐซึ่งต้องกระทำโดยผ่านองค์กรของรัฐคือ ศาลที่มีเขตอำนาจ ในกรณีเหล่านั้นจึงจำเป็นที่ศาลต้องเข้าไปมีบทบาทช่วยเหลือคู่กรณีพิพาทหรืออนุญาโตตุลาการหากได้รับการร้องขอและเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

การที่ต้องให้ศาลเข้าไปช่วยเหลือในการอนุญาโตตุลาการก็เพื่อให้เกิดความราบรื่นในระบบของการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการ เพราะศาลมีอำนาจตามกฎหมายที่จะบังคับการต่าง ๆ ให้นุคคลปฏิบัติตามเนื่องจากเป็นองค์กรของรัฐและกฎหมายให้อำนาจในการบังคับการตามกฎหมายต่าง ๆ แต่ขณะเดียวกันศาลก็ควรหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจที่เป็นการแทรกแซงกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ เพราะในการที่คู่กรณีพิพาทเลือกใช้การอนุญาโตตุลาการเนื่องจากเห็นว่าเหมาะสมกับข้อพิพาทของตน เช่น ลักษณะความเป็นส่วนตัว ความสะดวกรวดเร็ว ความเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่พิพาท หากให้ศาลมีอำนาจเข้าไปแทรกแซงการอนุญาโตตุลาการได้ง่ายอาจทำให้กระบวนการอนุญาโตตุลาการล่าช้า และในบางกรณีอาจทำให้การอนุญาโตตุลาการไม่เกิดผล

ดังนั้น ศาลซึ่งใช้อำนาจในการให้ความช่วยเหลือการอนุญาโตตุลาการต้องใช้อำนาจด้วยความระมัดระวัง เพื่อให้กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการเกิดผลและไม่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของศาล และในกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่ได้รับอิทธิพลในการร่างจากกฎหมายต้นแบบ ๆ รวมทั้งประเทศไทยศาลภายในมีบทบาทอย่างจำกัด

นอกจากศาลมีบทบาทอย่างจำกัดในการเข้าไปช่วยเหลือในการอนุญาโตตุลาการแล้ว ก็มีบทบาทอย่างจำกัดในกรณีที่มีการอ้างว่าคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการขัดต่อหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเพื่อไม่ให้มีการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการด้วย โดยจะต้องตีความอย่างแคบเมื่อต้องพิจารณาพิพากษาคดีที่อ้างหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ในเรื่องนี้ ประเทศส่วนใหญ่ที่พัฒนาแล้วทางด้านการอนุญาโตตุลาการและความเห็นของนักกฎหมายระหว่างประเทศตลอดจนองค์การระหว่างประเทศเห็นสอดคล้องกันว่า คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนต้องใช้ตามความหมายอย่างแคบ โดยเฉพาะเมื่อใช้บังคับกับการอนุญาโตตุลาการทางธุรกิจระหว่างประเทศ

นอกจากนั้น ศาลจะใช้ในความหมายของความสงบเรียบร้อยของประชาชนในระดับระหว่างประเทศและจะไม่เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือจะบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการให้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นในกรณีที่ไม่เพิกถอนหรือการบังคับตามคำชี้ขาดจะกระทบต่อพื้นฐานหรือรากฐานของประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม ศิลธรรม และศาลจะไม่ตรวจสอบเนื้อหาสาระของคำชี้ขาดว่าอนุญาโตตุลาการรับฟังพยานหลักฐานถูกต้องหรือไม่ หรือปรับหลักกฎหมายถูกต้องหรือไม่ เพราะในการอนุญาโตตุลาการนั้น คำชี้ขาดเป็นผลผลิตของสัญญาและเจตจำนงร่วมกันของคู่กรณีพิพาท เนื่องจากคู่กรณีพิพาทมีส่วนสำคัญในการกำหนดรายละเอียดของการอนุญาโตตุลาการและยอมผูกพันตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการว่าคำชี้ขาดนั้นเป็นที่สุดและตนยอมผูกพันปฏิบัติตามคำชี้ขาดนั้น จึงเป็นความยุติธรรมแบบเอกชนและเป็นเรื่องของเอกชนที่ศาลซึ่งเป็นองค์กรของรัฐจะไม่เข้าไปแทรกแซงแต่ช่วยเหลือเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เว้นแต่เห็นได้ชัดเจนว่ามีความไม่ถูกต้องจากสิ่งที่ปรากฏในคำชี้ขาดอย่างชัดเจน (mistakes on the face of the arbitral awards)

2.2 คำนียามและประเภทของความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ในการที่ศาลจะใช้หลักเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนปรับกับคดีนั้นมีปัญหาที่ถกเถียงกันประการหนึ่งว่า ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนคืออะไรและจะใช้ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนประเภทใด

2.2.1 คำนียามของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน

กฎหมายของประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ รวมทั้งประเทศไทยและคำพิพากษาของศาลมักไม่ให้คำนิยาม คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน คงมีแต่ต้นกวีวิชาการที่ให้คำนิยามไว้เป็นการทั่วไป เช่น ตัวอย่าง ดังนี้

พระยาเทพวิฑูร อธิบาย ความสงบเรียบร้อยของประชาชนไว้เพียงกว้าง ๆ ว่า คือ สิ่งที่เกี่ยวข้องด้วยผลประโยชน์ของมหาชนโดยทั่วไป ไม่ใช่เกี่ยวกับคู่กรณีโดยเฉพาะ¹⁷

ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช อธิบายว่า ความสงบเรียบร้อยของประชาชน คือ การใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของประชาชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตลอดถึงความเจริญผาสุกของประชาชนด้วยประการทั้งปวง และความปลอดภัย สันติสุข ของสังคมประเทศชาติ¹⁸

¹⁷ พระยาเทพวิฑูร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1-2 มาตรา 1-240, พิมพ์ครั้งที่ 2 (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยพิทยา, 2509), น. 405

¹⁸ ศาสตราจารย์ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้, เล่ม 1 ภาค 1-2 พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2527), น. 156-157

ศาสตราจารย์ ดร.จิต เศรษฐบุตร อธิบายว่า ความสงบเรียบร้อยของประชาชน คือ ข้อห้ามซึ่งสังคมบังคับแก่เอกชน เป็นการแสดงให้เห็นว่าสังคมย่อมอยู่เหนือเอกชน ทั้งนี้เพื่อสังคมจะได้ดำรงอยู่ได้เพื่อคุ้มครองปกป้องรักษาเอกชนซึ่งอยู่ในสังคมนั้นเอง¹⁹

ศาสตราจารย์ ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน อธิบายว่า ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หมายถึง ประโยชน์ทั่วไปของประเทศชาติและสังคม ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประเทศชาติและสังคมนั้นเอง²⁰

พจนานุกรมกฎหมาย Black's Law Dictionary ให้ความหมายว่า ความสงบเรียบร้อยของประชาชน คือ สิ่งที่ประกาศโดยรัฐที่บังคับใช้กับประชาชนในรัฐ ซึ่งทำให้รัฐมีอำนาจยุติการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อผลประโยชน์ของสาธารณะ และมีการกระทำบางอย่างที่อาจไม่เกี่ยวข้องกับสาธารณะโดยตรงแต่เป็นสิ่งที่ไม่ดีสำหรับสาธารณะก็ใช้บังคับไม่ได้เช่นกัน²¹

W.S.M. Knight นักกฎหมายอังกฤษ กล่าวว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียของสาธารณะหรือที่เกี่ยวข้องกับศาสนาหรือชุมชน²²

Benjamin Nathan Cardozo ผู้พิพากษาศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นนักกฎหมายที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลมากในการพัฒนากฎหมายคอมมอนลอว์ ของสหรัฐอเมริกาในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้กล่าวว่า การฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนหลักความยุติธรรมขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็แนวความคิดที่แพร่หลายว่าเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี ประเพณีที่ฝังรากลึกเกี่ยวกับความมั่งคั่ง ความสะดวก เจริญรุ่งเรือง ผลประโยชน์สาธารณะร่วมกันของประชาชนหรือสังคม²³

จากความเห็นของนักกฎหมายต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วอาจสรุปได้ว่า ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหมายถึงมาตรฐานขั้นพื้นฐานของสภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และในการดำเนินชีวิตโดยปกติสุข อันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จำเป็น สำคัญในประเทศ และเป็นผลประโยชน์ของมหาชนโดยทั่วไป เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประเทศชาติและสังคม เช่น กฎหมาย ศีลธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา และสังคมของประเทศ

¹⁹ จิต เศรษฐบุตร, คำอธิบายกฎหมายนิติกรรมและหนี้ เล่ม 1, (พระนคร: โรงพิมพ์แสงทองการพิมพ์, 2512), น. 21.

²⁰ อุกฤษ มงคลนาวิน, “ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน,” 32 (1). บทบัณฑิตย. 13, 14 (2513)

²¹ Black's Law Dictionary, <http://thelawdictionary.org/public-policy/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พ.ค. 2560

²² W.S.M. Knight, Public Policy in English Law, 38 Law Quarterly Review, 207, 209-210 (1922).

²³ Loucks v. Standard Oil Co., 224 N.Y. 99, 111, 120 N.E. 198, 202 (1918).

2.2.2 ประเภทของความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สำหรับประเภทของความสงบเรียบร้อยของประชาชนก็มีส่วนสำคัญเพราะเป็นส่วนที่กำหนดว่าศาลควรจะเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หากคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนประเภทไหนบ้าง และในระดับใดบ้าง

1) แบ่งตามระดับในประเทศหรือนอกประเทศ

ในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่เกี่ยวกับการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้นอาจแบ่งได้เป็นเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายในประเทศ ระหว่างประเทศและข้ามชาติ ดังนี้

(1) ความสงบเรียบร้อยของประชาชนระดับภายในประเทศ

ความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายในประเทศ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานขั้นพื้นฐานของสภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน และในการดำเนินชีวิตโดยปกติสุข ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในประเทศ ที่เกี่ยวข้องด้วยผลประโยชน์ของมหาชนโดยทั่วไปภายในประเทศ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประเทศชาติและสังคม เช่น กฎหมาย การเมือง การศึกษา ศิลธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา สาธารณสุข และสังคมที่เกี่ยวข้องกับประเทศหนึ่งประเทศใดภายในดินแดนของประเทศนั้น

2) ความสงบเรียบร้อยของประชาชนระดับระหว่างประเทศ

ความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานขั้นพื้นฐานของสภาวะความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ร่วมกันในสังคมตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป โดยมีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน และในการดำเนินชีวิตโดยปกติสุข ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในระดับระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องด้วยผลประโยชน์ของมหาชนโดยทั่วไปในระดับระหว่างประเทศ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประเทศชาติและสังคม เช่น กฎหมาย การเมือง การศึกษา ศิลธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา สาธารณสุข และสังคมที่เกี่ยวข้องกับประเทศตั้งแต่สองประเทศขึ้นไปและประเทศต่าง ๆ เห็นพ้องกันในระดับระหว่างประเทศว่าเป็นมาตรฐานสากลหรือเป็นหลักที่ยอมรับกันว่าต้องใช้บังคับเสมอ

(3) ความสงบเรียบร้อยของประชาชนระดับข้ามชาติ

ความสงบเรียบร้อยของประชาชนข้ามชาติ เป็นหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนในระดับนานาชาติหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศอย่างแท้จริงที่ใช้กันทั่วโลก และมีความเห็นกันว่าประกอบด้วยหลักกฎหมายธรรมชาติขั้นพื้นฐาน หลักความยุติธรรมสากล หลักความเป็นสิ่งสูงสุด ในกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง และหลักทั่วไปของศีลธรรมที่ยอมรับโดยนานาชาติอารยประเทศ

สำหรับหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนข้ามชาติเกิดขึ้นในกรณีที่เมื่อประเทศต่าง ๆ ต้องการรวมหลักกฎหมายหรือทำเป็นเอกรูปและช่วยกันสร้างหลักกฎหมายที่รวมทั้งหลักกฎหมายจารีต

ประเพณีและธรรมเนียมปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับและปฏิบัติตามโดยชุมชนโลก การฝ่าฝืนหลักเหล่านี้เป็นการฝ่าฝืนหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนระดับข้ามชาติ ²⁴ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนระดับข้ามชาตินี้ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของประเทศหนึ่งประเทศใดโดยเฉพาะ

2) แบ่งตามเนื้อหาสาระของข้อพิพาทหรือกระบวนการระงับข้อพิพาท

นอกจากนั้นความสงบเรียบร้อยของประชาชนอาจแบ่งได้ตามสภาพของเนื้อหาสาระของข้อพิพาทหรือกระบวนการพิจารณาของการระงับข้อพิพาท ดังนี้

(1) ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านสารบัญญัติ

ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านสารบัญญัติ คือ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านเนื้อหาสาระของข้อพิพาท โดยมักเป็นประเด็นเรื่องกฎหมายที่ไม่สามารถทำการอนุญาโตตุลาการได้ เช่น ข้อพิพาทที่เป็นเรื่องสถานะบุคคล เรื่องที่กระทบถึงเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ในบางประเทศห้ามทำการอนุญาโตตุลาการข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการต่อต้านการผูกขาดและกฎหมายการแข่งขันทางการค้า คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ในข้อพิพาทเรื่องล้มละลาย การห้ามคิดค่าเสียหายในทางลงโทษ หรือให้ดอกเบี้ยสูงเกินไป เรื่องความไม่สุจริต รับสินบน การฝ่าฝืนหลักการที่สำคัญในกฎหมายของนานาประเทศ เช่น หลักสุจริต หลักสัญญาต้องเป็นสัญญา และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคุ้มกันของรัฐ

(2) ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านวิธีบัญญัติ

ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านวิธีบัญญัติ ก็คือ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการที่ต้องมีความเป็นธรรม เช่น การฝ่าฝืนสิทธิของคู่กรณีที่จะได้เข้าร่วมในกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ การฝ่าฝืนสิทธิของคู่กรณีในการเสนอพยานหลักฐานในการพิจารณา การฝ่าฝืนหลักความเท่าเทียมกันระหว่างคู่กรณีในการพิจารณา มีการฉ้อฉลหรือเสนอพยานเท็จในการทำคำชี้ขาด

2.3 องค์การหรือสมาคมระหว่างประเทศ

องค์การหรือสมาคมระหว่างประเทศต่าง ๆ มีส่วนในการวางหลักเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานในระดับระหว่างประเทศ ในการใช้บังคับหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนกับการรับรองหรือไม่รับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศต่าง ๆ เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกันในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังนี้

2.3.1 องค์การสหประชาชาติ

องค์การสหประชาชาติได้สร้างสนธิสัญญาและกฎหมายต้นแบบที่เกี่ยวกับการอนุญาโตตุลาการโดยมีเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนรวมอยู่ด้วย เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ มีกฎหมายในลักษณะเดียวกันและใช้อย่างสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอันเป็นการอำนวยความสะดวกในการระงับข้อพิพาทในการพาณิชย์ระหว่างประเทศโดยการอนุญาโตตุลาการ และการสร้างมาตรฐานที่

²⁴ Jay R. Sever, "Comments, The Relaxation of Inarbitrability and Public Policy Checks on Us. And Foreign Arbitration: Arbitration out of Control?", 65 Tulane. Law Review, 1661, 1688 (1991).

สอดคล้องกันในระดับระหว่างประเทศสำหรับการรับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ²⁵ โดยการจัดทำอนุสัญญานิวยอร์ก ค.ศ. 1958 และกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ ค.ศ. 1985 (ที่เรียกกันทั่วไปว่ากฎหมายต้นแบบ ฯ)

1) อนุสัญญานิวยอร์ก

มาตรา V ของอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ค.ศ. 1958 (Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, 1958) ปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของคู่กรณีพิพาทในการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ โดยบทบัญญัติดังกล่าวอนุญาตให้คู่กรณีคัดค้านการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยการขอให้องค์กรที่มีอำนาจในการบังคับตามคำชี้ขาดปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการด้วยสาเหตุหลายประการ แต่ก็ก็เป็นสาเหตุที่จำกัดซึ่งถือได้ว่าเป็นความบกพร่องที่รุนแรงในการอนุญาโตตุลาการและในคำชี้ขาด กล่าวคือ ความไม่สมบูรณ์ของสัญญาอนุญาโตตุลาการ การฝ่าฝืนกระบวนการที่ขอบด้วยกฎหมาย คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการชี้ขาดเกินขอบอำนาจ ความผิดปกติในการตั้งอนุญาโตตุลาการ หรือในกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ คำชี้ขาดไม่มีผลผูกพัน มีการเพิกถอนคำชี้ขาดไปแล้วในประเทศที่มีการทำคำชี้ขาด และหนึ่งในเหตุที่จะไม่ให้คำชี้ขาดเกิดผลก็คือ ความสงบเรียบร้อยของประชาชนของประเทศที่จะบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ซึ่งอยู่ในมาตรา v วรรค 2 (b)²⁶

2) กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ

ในกฎหมายต้นแบบ ฯ การคัดค้านคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการอาจทำได้โดยการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในกรณีต่าง เช่น ความไม่สมบูรณ์ของสัญญาอนุญาโตตุลาการ การฝ่าฝืนกระบวนการที่ขอบด้วยกฎหมาย คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการชี้ขาดเกินขอบอำนาจ ความผิดปกติในการตั้งอนุญาโตตุลาการ หรือความผิดปกติในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ และในกรณีดังต่อไปนี้คือ ใน มาตรา 34 วรรคสอง (b) (ii) การยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

²⁵ Emmanuel Gaillard and Domenico Di Pietro, Enforcement of Arbitration Agreements and International Arbitral Awards (Cameron May, Great Britain, 2008), p. 8;
General Assembly, Model Law on International Commercial Arbitration of the United Nations Commission on International Trade Law, A/Res/40/72 (40th Session, 1985);
General Assembly, Revised Articles on the Model Law on International Commercial Arbitration of the United Nations Trade Commission on International Trade Law, A/Res/61/33 (2006).

²⁶ A. J. Van den Berg, The New York Arbitration Convention of 1958 (The Hague, the Netherlands: T.M.C. Asser Institute, 1981), p. 265.

มาตรา 36 (1) (b) (ii) ศาลมีอำนาจทำคำสั่งปฏิเสธการขอบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการได้ หลายสาเหตุ โดยมีลักษณะเช่นเดียวกับบทบัญญัติของอนุสัญญานิวยอร์ก มาตรา V เช่น ความไม่สมบูรณ์ของสัญญาอนุญาโตตุลาการ การฝ่าฝืนกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมาย คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการชี้ขาดเกินขอบอำนาจ ความผิดปกติในการตั้งอนุญาโตตุลาการ หรือในกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ คำชี้ขาดไม่มีผลผูกพัน มีการเพิกถอนคำชี้ขาดไปแล้วในประเทศที่มีการทำคำชี้ขาด ข้อพิพาทนั้นไม่สามารถจะระงับโดยการอนุญาโตตุลาการได้ตามกฎหมายและหนึ่งในเหตุที่จะไม่ให้คำชี้ขาดเกิดผลก็คือ ถ้าปรากฏต่อศาลว่าคำชี้ขาดนั้นเกี่ยวกับหรือถ้าการบังคับตามคำชี้ขาดนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

2.3.2 สมาคมกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law Association)

นอกจากนั้น สมาคมกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law Association) ก็พยายามสร้างแนวความคิดในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศที่ยอมรับกันในระดับสากล แต่ก็ล้มเหลวในการกระทำดังกล่าว เนื่องจากไม่สามารถหาจุดร่วมกันว่าอะไรเป็นความสงบเรียบร้อยของประชาชนระดับระหว่างประเทศ²⁷

ในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการบังคับหรือไม่หรือเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือไม่นั้น สมาคมกฎหมายระหว่างประเทศเห็นว่ามีสองสิ่งที่ต้องถ่วงดุลกัน คือ สภาพความยืดหยุ่นของการอนุญาโตตุลาการ และความจำเป็นที่ต้องประกันมาตรฐานขั้นต่ำในเรื่องความเป็นธรรมในกระบวนการอนุญาโตตุลาการ

ด้วยเหตุดังกล่าว คณะกรรมการว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศของสมาคมกฎหมายระหว่างประเทศจึงให้คำแนะนำในรายงานสุดท้ายของคณะกรรมการที่ว่าด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่ปฏิเสธการรับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ในปี ค.ศ. 2002 (Final Report of the International Law Association Committee on International Commercial Arbitration on the topic of public policy as a ground for refusing recognition and enforcement of international arbitral awards) ว่า คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศอาจถูกเพิกถอนได้หากขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศ โดยสรุปได้ ดังนี้

1) การใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศ

สำหรับข้อยกเว้นนั้นอาจมีได้หากการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศน่าจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศ

เป็นเรื่องที่ยอมรับกันว่ารัฐมีสิทธิที่จะปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการภายในประเทศของตนด้วยเหตุความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยผู้ร่างอนุสัญญานิวยอร์ก (มาตรา V.

²⁷ O. Ozumba, "Enforcement of Arbitral Awards: Does the Public Policy Exception Create Inconsistency?", <http://WWW.dundee.ac.uk>, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2560

2 (b)) และผู้ร่างกฎหมายต้นแบบ ฯ (มาตรา 36 (1) (b) (ii)) ข้อยกเว้นเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนได้รับการยอมรับในอนุสัญญาที่บังคับตามคำชี้ขาดอื่น ๆ และในกฎหมายภายในของนานาประเทศ

ในบริบทของการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ กฎหมายและศาลของหลายประเทศได้หาทางที่จะจำกัดขอบเขตของความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยการใช้ความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศและคณะอนุกรรมการ ฯ ให้การรับรองการใช้ความสงบเรียบร้อยของประชาชนระดับระหว่างประเทศ

ในคำแนะนำนี้ การที่ระบุว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศนั้นต้องเข้าใจว่าหมายถึงในกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง และมีความหมายที่แคบกว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายในประเทศ

การแทรกแซงของศาลในการบังคับตามคำชี้ขาดนั้นต้องทำอย่างจำกัด และต้องมีการถ่วงดุลระหว่างผลประโยชน์หลายด้าน กล่าวคือ คู่กรณีพิพาท ผู้ให้บริการการอนุญาโตตุลาการโดยทั่วไป และรัฐ

คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศนั้นหมายถึงกลุ่มหลักกฎหมายและกฎข้อบังคับที่ยอมรับโดยรัฐ ซึ่งโดยสภาพอาจปฏิเสธการรับรองหรือการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่เพิ่มขึ้นในการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ เมื่อการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดนั้นน่าจะทำให้มีการฝ่าฝืนกระบวนการหรือวิธีพิจารณาในการทำคำชี้ขาด (ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านวิธีพิจารณา) หรือเนื้อหาสาระของคำชี้ขาด (ความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านสารบัญญัติ)

กลุ่มหลักกฎหมายและกฎข้อบังคับเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศควรเป็นของรัฐที่จะบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ แต่ก็มีคำแนะนำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของประเทศที่มีการทำคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หรือกฎหมายที่บังคับกับความสัมพันธ์ที่เป็นปัญหา หรือสถานที่ปฏิบัติการชำระหนี้ควรจะนำมาพิจารณาด้วย แต่ก็ไม่ควรมีความแตกต่างระหว่างคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการภายในประเทศหรือต่างประเทศ

2) การอ้างเหตุในการปฏิเสธการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

ถ้าศาลปฏิเสธการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ศาลไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการอ้างมาตรา v. วรค 2 (b) ของอนุสัญญานิวยอร์ก หรือกฎหมายหรือคดีของตนเอง แต่ควรเริ่มจากรายละเอียดถึงวิธีการทำให้เหตุผลและสาเหตุที่จะปฏิเสธการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนทางปฏิบัติที่สอดคล้องกันและการพัฒนาหลักการและหลักที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งจะเป็นความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศได้

3) คำแนะนำในเรื่องหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชน

นอกจากนี้ยังมีคำแนะนำอื่น ๆ อีก ดังนี้

(1) คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่เพียงแต่ขัดต่อหลักที่เป็นบทบังคับ

ในกรณีที่คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเพียงแต่ขัดต่อหลักที่เป็นบทบังคับ (กล่าวคือ หลักที่เป็นบทบังคับแต่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศ) ไม่ควรใช้ปฏิเสธการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ แม้แต่เมื่อหลักดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายในประเทศที่จะบังคับตามคำชี้ขาด กฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญา กฎหมายของประเทศที่จะมีการปฏิบัติตามสัญญา หรือกฎหมายของประเทศที่มีการอนุญาโตตุลาการ

(2) ศาลควรปฏิเสธการรับรองเมื่อเป็นเรื่องร้ายแรง

ศาลควรปฏิเสธการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่เกิดขึ้นโดยขัดต่อหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนอันเป็นส่วนหนึ่งของระบบกฎหมายของตน และการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดนั้นน่าจะเป็นเรื่องร้ายแรง คือ เห็นได้ชัดเจนว่าจะทำลายผลประโยชน์ที่สำคัญทางด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจที่ได้รับการคุ้มครองโดยหลักนั้น

(3) คำแนะนำเกี่ยวกับหน้าที่หรือความผูกพันระหว่างประเทศ

ศาลอาจปฏิเสธการรับรองหรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในกรณีที่การรับรองหรือบังคับตามนั้นจะก่อให้เกิดการฝ่าฝืนหน้าที่อย่างชัดแจ้งของรัฐที่จะบังคับตามคำชี้ขาดต่อรัฐอื่นหรือองค์การระหว่างประเทศ

ในเรื่องนี้เป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่ารัฐและศาลของรัฐต้องเคารพหน้าที่ที่มีต่อรัฐอื่น ๆ โดยเฉพาะหน้าที่ที่เกิดจากสนธิสัญญา เพราะมีสถานะเหนือกว่ากฎหมายภายในของรัฐ และรัฐก็มีหน้าที่ต่อองค์การระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน ดังนั้น รัฐควรปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการได้ หากจะก่อให้เกิดการฝ่าฝืนหน้าที่ใด ๆ อย่างชัดเจน เช่น รัฐที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาที่ต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ ต้องมีหน้าที่ไม่ให้การสนับสนุนการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหากมีการให้สินบน

(4) ศาลควรบังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในส่วนที่ยังใช้บังคับได้

ถ้าบางส่วนของคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศ และสามารถแยกจากส่วนที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศออกจากส่วนที่ขัดได้ คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการส่วนที่ไม่ขัดนั้นอาจได้รับการรับรองและบังคับตามได้

(5) ศาลควรอนุญาตให้ประเมินข้อเท็จจริงได้

เมื่อการฝ่าฝืนหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนของประเทศที่จะรับรองคำชี้ขาดอ้างโดยคู่กรณีไม่สามารถที่จะทำได้เพียงตรวจสอบคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและสามารถเห็นได้ชัดเจนจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงของคดี ศาลควรอนุญาตให้สามารถประเมินโดยการตรวจสอบข้อเท็จจริงในการอนุญาโตตุลาการได้

ในเรื่องนี้ มีการถกเถียงกันระหว่างสมาชิกของคณะกรรมการและผู้วิจารณ์ว่า ศาลที่บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการควรดูเพียงเนื้อหาในคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือไม่ หรือมี

สิทธิตรวจสอบการให้เหตุผลในคำชี้ขาด หรือข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุเบื้องหลังและพยานหลักฐานที่คู่กรณีผู้คัดค้านคำชี้ขาดเสนอต่ออนุญาโตตุลาการด้วย

อย่างไรก็ตาม มีข้อสรุปว่า ศาลควรตรวจสอบการทำหน้าที่พิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทของอนุญาโตตุลาการได้เฉพาะเมื่อมีข้ออ้างโดยพยานหลักฐานที่ชัดเจนและมีน้ำหนักในเรื่องการฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศเท่านั้น

3. บทบาทของศาลในประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ในทางปฏิบัติของศาลในประเทศต่าง ๆ มีการใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการรับรองหรือไม่รับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยการเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและการบังคับหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการแตกต่างกันออกไป เนื่องจากการตีความคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่แตกต่างกัน แต่ก็ได้มีการพยายามของประเทศต่าง ๆ ที่จะพัฒนาหลักการดังกล่าวโดยการปรับปรุงกฎหมายและการใช้บังคับบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองต่อการเติบโตของการพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยพยายามปรับปรุงการอนุญาโตตุลาการในแต่ละประเทศให้ได้มาตรฐานสากลและใช้การอนุญาโตตุลาการเป็นเครื่องมือในการดึงดูดการลงทุนระหว่างประเทศเพื่อให้ระงับข้อพิพาทภายในประเทศของตนให้มากขึ้น และองค์กรหรือสมาคมระหว่างประเทศต่าง ๆ ก็พยายามให้คำแนะนำในเรื่องดังกล่าวนี้เช่นกัน เพื่อให้การใช้หลักดังกล่าวมีมาตรฐานสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความเป็นธรรมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและกับเศรษฐกิจของนานาประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดที่สรุปได้ ดังจะกล่าวต่อไป

เนื่องจากอนุสัญญานิวยอร์กและกฎหมายต้นแบบ ฯ มิได้ให้คำนิยามหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนไว้ ประเทศต่าง ๆ จึงต้องให้คำนิยามคำดังกล่าวเอง จึงมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่ส่วนใหญ่ก็ไม่มีคำนิยามในกฎหมาย จึงเป็นหน้าที่ของศาลภายในของแต่ละประเทศที่จะให้คำนิยาม

ในทางปฏิบัติของศาลของประเทศต่าง ๆ นั้นการฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนมีนัยโดยปริยายว่า เป็นการฝ่าฝืนหลักการพื้นฐานหรือรากฐานของแต่ละประเทศ แต่หลักการทั้งสองนี้ได้รับการกล่าวถึงอย่างแตกต่างกันโดยศาลและนักวิชาการของแต่ละประเทศและขึ้นอยู่กับว่าศาลอยู่ในระบบซีวิลลอว์หรือคอมมอนลอว์ กล่าวคือ ในระบบซีวิลลอว์ คำนิยามของความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนโดยทั่วไปจะขึ้นอยู่กับหลักการรากฐานหรือคุณค่าซึ่งสังคมยึดถือ โดยมีได้กล่าวถึงเกี่ยวกับหลักดังกล่าวชัดเจนนัก แต่ก็น่าจะรวมถึง ระบบกฎหมาย ศีลธรรม การเมืองหรือเศรษฐกิจของสังคม ส่วนประเทศที่อยู่ในระบบคอมมอนลอว์ ศาลมักจะอ้างถึงคุณค่าที่มีการบ่งชี้ที่ชัดเจนกว่า แต่ยังคงเป็นคำกล่าวที่กว้าง เช่น ความยุติธรรม ความเป็นธรรม หรือศีลธรรม เช่น ตัวอย่างดังนี้

ในประเทศไนจีเรียนั้น ศาลได้นิยามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนว่าเป็นความรู้สึกของชุมชนและสามัญสำนึกซึ่งแผ่ขยายและปรับใช้ทั่วทั้งรัฐในเรื่องศีลธรรมทางสาธารณะ สุขอนามัย ความปลอดภัย สวัสดิการและเรื่องอื่นที่คล้ายคลึงกัน²⁸

สำหรับคำพิพากษาของศาลไนจีเรียในเรื่องนี้ มีตัวอย่างเช่น ในคดี Agro-Allied Development ENT. Ltd. v. United Shipping Trading Co. Inc., ที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาเช่าเรือ เนื่องจากการจอดเรือเกินเวลาและค่าเสียหายจากการชนของขึ้นเรือ คณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดให้ฝ่ายผู้เช่าเรือชนะคดี เพราะผู้ให้เช่าเรือไม่สามารถใช้ข้อบังคับของผู้ว่าจ้างมาใช้กับผู้เช่าเรือได้

ในคดีนี้มีการขอให้บังคับตามคำชี้ขาดต่อศาลไฮคอร์ท ของสหพันธรัฐ ที่ลากอส และมีการขอให้จ่ายดอกเบี้ยซึ่งไม่มีการระบุไว้ในคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ แต่ได้มีการขอให้ศาลปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดโดยอ้างเหตุผลหลายประการรวมทั้ง คำชี้ขาดขัดต่อความสงบเรียบร้อยของไนจีเรีย เพราะอนุญาโตตุลาการใช้ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญของฝ่ายผู้เช่าเรือว่า ศาลไนจีเรียไม่น่าจะมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินของรัฐบาล และมีการอ้างว่าการที่อนุญาโตตุลาการเห็นว่า หากรัฐบาลจะอนุญาตให้การขนส่งสินค้าเข้าไปโดยมีการยึดทรัพย์สินจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย

ศาลพิพากษาว่าคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน และมีการอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ยกคำร้องเพราะเห็นว่า หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนเป็นหลักที่เสรีภาพในการทำสัญญาและการดำเนินการของเอกชนถูกจำกัดโดยกฎหมายเพื่อประโยชน์ของชุมชน การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ทำโดยถูกต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนไนจีเรีย แต่ศาลปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียกดอกเบี้ยที่ไม่ได้ระบุไว้ในคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ เพราะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน²⁹

ในประเทศบราซิล ความสงบเรียบร้อยของประชาชน คือ หลักการพื้นฐานหรือรากฐานของประเทศในด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งด้านการเมือง กฎหมาย ศีลธรรม และเศรษฐกิจของประเทศและรัฐต่าง ๆ³⁰

สำหรับตัวอย่างคดีที่ศาลบราซิลปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้นมีอยู่เพียงคดีเดียว คือคดี Kanematsu v. Advanced Telecommunications Systems โดย Kanematsu ขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ตัดสินให้ Advanced Telecommunications

²⁸ Dale Power Systems Plc. v. Witt & Bush Ltd., 8 NWLR (Pt. 716);

Dorothy Ufot, Public Policy as a Ground for Setting Aside or for the Refusal of

Enforcement or Recognition of Awards under the New York Convention,

<https://www.ibanet.org/Document/Default.aspx?DocumentUid...> สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน

2560

²⁹ Ibid pp. 3-5 and 10.

³⁰ <https://www.clydeco.com/insight/article/the-brazilian-arbitration-act-2015whats-changed>

สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2560

Systems ผู้คัดค้านชำระค่าเสียหายจากการผิดสัญญา แต่ผู้คัดค้านต่อสู้ว่าไม่มีสัญญาที่ลงลายมือชื่อของคู่กรณีและไม่มีภาระผูกพันในคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

ในคดีนี้ศาลปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเนื่องจากคู่กรณีไม่ได้ลงลายมือชื่อในสัญญาและผู้คัดค้านก็ได้โต้แย้งไว้แล้วว่าอนุญาโตตุลาการไม่มีอำนาจในระหว่างการดำเนินกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ ดังนั้น การบังคับตามคำชี้ขาดย่อมเป็นการฝ่าฝืนต่อมาตรา 37 วรรคสองและมาตรา 39 วรรคสองของกฎหมายอนุญาโตตุลาการบราซิล³¹

ในประเทศฝรั่งเศสนั้น ความสงบเรียบร้อยของประชาชนหมายความว่า เรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมายของรัฐที่มีความสำคัญระดับรากฐานที่คู่สัญญาไม่มีสิทธิเสรีภาพที่จะหลีกเลี่ยงหรือทำสัญญาไม่ให้ใช้บังคับได้³²

สำหรับทางปฏิบัติของศาลฝรั่งเศสมีคดีตัวอย่างที่ศาลปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ เช่น ในคดี Thales v. Frontier มีการต่อสู้ว่าคณะอนุญาโตตุลาการจงใจรับพยานหลักฐานที่เป็นเท็จของผู้เรียกร้องและชี้ขาดให้ผู้เรียกร้องชนะคดี ศาลยุติธรรม ปารีส พบว่ามีการใช้พยานหลักฐานที่เกิดจากการฉ้อฉลจริงจึงเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศ³³

ในประเทศเยอรมัน ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หมายถึง หลักการพื้นฐานอย่างยิ่งในชีวิตทางสาธารณะและเศรษฐกิจ หรือ หลักการพื้นฐานของระบบหรือความเป็นระเบียบทางกฎหมายของเยอรมัน³⁴ และในทางปฏิบัติศาลเยอรมันมักไม่ปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ เช่น คดีของศาลฎีกาของสหพันธ์รัฐ ลงวันที่ 15 พ.ค. ค.ศ. 1986 ซึ่งศาลพิพากษารับรองและบังคับตาม

³¹ Rafael F. Alves and Joséphine Marm, Recognition of foreign arbitral awards in Brazil: recent developments, Transnational Notes, <http://blogs.law.nyu.edu/transnational/2014/02/recognition-of-foreign-arbitral-awards-in-brazil-recent-developments/> สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2560

³² J. Nuss QC, “Public Policy Invoked as a Ground for Contesting the Enforcement of an Arbitral Award, or for Seeking its Annulment”, 7 Dispute Resolution Journal International 119 (2013).

³³ Charles Nairac, France, International Bar Association, p. 16, https://www.ibanet.org/LPD/Dispute_Resolution_Section/Arbitration/Recognitn_Enfrcemnt_ArbitL_Awrd/publicpolicy15.aspx, สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ก.ค. 2560

³⁴ คำพิพากษาของศาลแขวงสูงของโคโลญจน์ ลงวันที่ 23 เม.ย. ค.ศ. 2004; BGH NJW 1986, 3027, 3028 อ้างใน Maxi Scherer, Germany (1) Draft IBA Country Report, Germany, p. 2, <https://www.ibanet.org/LPD/...Arbitration/.../publicpolicy15.aspx>, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2560

คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่สร้างขึ้นในอังกฤษ ในข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาเช่าเรือในอินเดียตะวันตกโดยมีการตั้งอนุญาโตตุลาการเพียงฝ่ายเดียวคือฝ่ายผู้เรียกร้อง เนื่องจากฝ่ายผู้คัดค้านซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำชี้ขาดไม่ยอมตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายตน อนุญาโตตุลาการที่ผู้เรียกร้องตั้งจึงกลายเป็นอนุญาโตตุลาการเพียงคนเดียว ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับอนุญาโตตุลาการของสถาบันและตามกฎหมายอนุญาโตตุลาการของอังกฤษ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับการอนุญาโตตุลาการที่ดำเนินการในประเทศอังกฤษ และจำเลยไม่ยอมเข้าร่วมกระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ และมีการฟ้องบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในเยอรมัน แต่จำเลยต่อสู้คดีว่า อนุญาโตตุลาการไม่มีความเป็นอิสระและไม่เป็นกลาง เนื่องจากมีการตั้งอนุญาโตตุลาการโดยฝ่ายผู้เรียกร้องเพียงฝ่ายเดียว

ในคดีนี้ศาลเห็นว่า การพิจารณาโดยอนุญาโตตุลาการเพียงคนเดียวเป็นไปตามกฎหมายของประเทศที่มีการอนุญาโตตุลาการและสอดคล้องกับทางปฏิบัติของศาลอื่น ๆ ในทวีปยุโรปและเป็นการตอบสนองต่อผลประโยชน์ของการพาณิชย์ระหว่างประเทศ ³⁵

ในประเทศรัสเซีย ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หมายถึงเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับหลักการพื้นฐานของกฎหมายรัสเซีย เช่น เสรีภาพในการทำสัญญา ความเท่าเทียมกันของคู่กรณีในสัญญา ข้อพิพาททางภาษีและกฎหมายมหาชนที่ไม่สามารถทำการอนุญาโตตุลาการได้ ภาระหน้าที่ของการกระทำทางศาลและบทบัญญัติอื่นที่คล้ายคลึงกันที่เป็นหลักในกฎหมายรัสเซีย ³⁶

สำหรับคำพิพากษาของศาลรัสเซียมีตัวอย่างเช่น ใน คดี O & Y Investments Ltd. V. OAO Bumrash ที่เป็นเรื่องการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่สร้างขึ้นตามสัญญา ที่ศาลรัสเซียเห็นว่าไม่สมบรูณ์นั้นขัดต่อหลักการการกระทำทางศาลของสหพันธรัฐรัสเซียที่มีสภาพบังคับและดังนั้นจึงเป็นเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนรัสเซีย (คำพิพากษา ลงวันที่ 12 ตุลาคม ค.ศ. 2005 ของ Federal Arbitrazh Court of the Ural District, Case No. F09-2110/05-S6) ³⁷

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ความสงบเรียบร้อยของประชาชน คือ ความคิดทางศีลธรรมและความยุติธรรมที่เป็นรากฐานอย่างยิ่ง และความคิดพื้นฐานของความยุติธรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา ³⁸

³⁵ Hilmar Raeschke-Kessler and Hildegard Ziemons, Germany (25) Draft IBA Country Report, Germany, p. 2, <https://www.ibanet.org/Document/Default.aspx?DocumentUid...> สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2560

³⁶ Yaroslav Klimov, The Public Policy Exception in Russia: Recent Trends, http://uba.ua/documents/doc/yaroslav_klimov.pdf. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2560

³⁷ Ibid.

³⁸ Parsons & Whitmore Overseas Co., Inc. v. Société Générale de L'Industrie du papier (RAKTA) 508 F. 2d. 969, 975 (2d. Cir. 1974); International Navigation Lt. v. Waterside Ocean Navigation Co. Inc., 737 F.2d. 9150 (Second Circuit, 1984).

สำหรับทางปฏิบัติของสหรัฐอเมริกา ศาลมักใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชน อย่างแคบ เช่น ในคดี *International Standard Elec. Corp. (ISEC) v. Bidas Sociedad Anonima Petrolera, Indus. Y Comercial* ที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่าง ISEC บริษัทอเมริกันและ Bidas บริษัทอาร์เจนตินา ในเรื่องสัญญาเช่าหุ้นกัน คณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดให้ Bidas ชนคดี ISEC ยื่นคำร้องต่อศาลแขวงใต้ของนิวยอร์ก (Southern District of New York) เพื่อเพิกถอนคำชี้ขาด Bidas ยื่นคำร้องแย้งเพื่อให้บังคับตามคำชี้ขาด ISEC อ้างว่าการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการจะเป็น การฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพราะมีการใช้วิธีการลบล้างโดยอนุญาโตตุลาการในการตั้ง ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานในเรื่องกระบวนการพิจารณาโดยชอบ (due process) ศาลตั้งข้อสังเกต ว่า ISEC ไม่ได้โต้แย้งเรื่องวิธีการตั้งผู้เชี่ยวชาญตามกฎหมายนิวยอร์ก และดังนั้นก็ต้องถือว่าสละข้อต่อสู้ ดังกล่าว และแม้จะมีข้ออ้างเรื่องการไม่เคารพกฎหมายอย่างชัดเจน แต่จะอ้างได้ต้องเป็นเรื่องของการ อนุญาโตตุลาการภายในประเทศ สำหรับในคดีนี้เป็นเรื่องของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศจึงไม่ เป็นการฝ่าฝืนหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนในระดับระหว่างประเทศตามมาตรา V แห่ง อนุสัญญานิวยอร์ก³⁹

ในประเทศสิงคโปร์ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน คือความคิดทางศีลธรรมและความ ยุติธรรมที่เป็นรากฐานอย่างยิ่ง

นอกจากนั้นมีการบัญญัติไว้ชัดเจนในกฎหมาย คือ มาตรา 24 ของกฎหมาย อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศแห่งสิงคโปร์ ว่า ศาลมีอำนาจเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ เมื่อคำชี้ขาดนั้นกระทำการขึ้นโดยเหตุที่ (a) มีการฉ้อฉลหรือให้สินบน หรือ (b) มีการฝ่าฝืนหลักความยุติธรรม ตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการทำคำชี้ขาดและมีผลกระทบต่อสิทธิของคู่กรณี⁴⁰

ในทางปฏิบัติปรากฏว่ายังไม่เคยมีคดีที่ศาลสิงคโปร์ปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของ อนุญาโตตุลาการด้วยเหตุความสงบเรียบร้อยของประชาชน⁴¹ เช่น ในคดี *Beijing Sinozonto Mining Investment Co.Ltd (BSM) . v. Goldenray Consortium (Singapore) Pte Ltd.*⁴² ที่มีการกล่าวอ้างว่า มีการฉ้อฉลหรือการให้สินบนในการทำคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดย Goldenray Consortium ระบุว่า จำเลย BSM โดยผ่านทางผู้แทนหรือคนกลางได้เข้าทำการติดต่อฝ่ายเดียวกับคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อให้ ออกคำชี้ขาดที่สนับสนุนข้อเรียกร้องของ BSM โดยรวดเร็วเท่าที่จะทำได้

³⁹ 90 Civ. 0720 (KC), SDNY.

⁴⁰ <http://statutes.agc.gov.sg/aol/search/display/view.w3p?page=0;...0> สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2560

⁴¹ Nish Shetty, *Public Policy and Singapore Law of International Arbitration*. I. Executive Summary. 1., <https://www.ibanet.org/Document/Default.aspx?DocumentUid=B179BAF0-63E1...> สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2560

⁴² [2014] 1 SLR 814 (“Beijing Sinozonto”).

อย่างไรก็ตามศาลไฮคอร์ท ปฏิเสธข้อต่อสู้ดังกล่าวโดยระบุว่า ถ้าผู้กรณีให้สินบนคณะอนุญาโตตุลาการในการทำคำชี้ขาดที่เป็นประโยชน์กับตน หรือกระทำการใด ๆ ที่เป็นการทุจริต ล้มล้างความเป็นอิสระและความเป็นกลางของคณะอนุญาโตตุลาการ ก็จะเป็นการกระทบต่อกฎหมาย ศีลธรรม และทำความเสียหายอย่างชัดแจ้งต่อประโยชน์สาธารณะ แต่ในคดีนี้ผู้ที่กล่าวอ้างไม่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามที่กล่าวอ้างได้⁴³

ในประเทศออสเตรเลีย ความสงบเรียบร้อยของประชาชน คือ บรรทัดฐานพื้นฐานของความยุติธรรมและความเป็นธรรม⁴⁴

สำหรับตัวอย่างที่มีการกล่าวอ้างเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนในศาล มีตัวอย่าง เช่น ในคดี Cargill International SA v. Peabody Australia Mining Ltd. (Excel Coal Ltd.)⁴⁵ ที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาการค้าถ่านหิน ที่ Excel มีหน้าที่ต้องจัดหาถ่านหินให้ Cargill แต่ Excel อ้างว่าตนยังไม่ได้รับชำระเงินที่เป็นหนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งมอบสินค้าในปี ค.ศ. 2009 และ Cargill เรียกร้องแย้งว่าตนต้องได้รับชำระเงินจากเหตุค่าเสียหายเวลาที่เนื่องจากการขนส่งสินค้าล่าช้าในช่วงกลางปี ค.ศ. 2007

คณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดให้ Excel ชนะและยกข้อเรียกร้องแย้งของ Cargill โดยเห็นว่าไม่มีเหตุสุดวิสัยในการปฏิบัติตามสัญญา

Cargill ดำเนินการขอให้ศาลสูงสุดของนิวเซาท์เวลส์ เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามมาตรา 34(2) ของกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศด้วยเหตุว่าคำชี้ขาดนั้นขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน เนื่องจากอนุญาโตตุลาการไม่รับข้ออ้างของ Cargill ซึ่งมีผลเท่ากับการปฏิเสธความยุติธรรมตามธรรมชาติ

ในคดีนี้ศาลเห็นว่า ไม่มีการปฏิเสธความยุติธรรมตามธรรมชาติ เนื่องจากไม่มีการพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนและเท่าที่ปรากฏจากพยานหลักฐานอนุญาโตตุลาการก็ได้รับฟังพยานหลักฐานจากคู่กรณีทั้งสองฝ่ายแล้วก่อนที่จะทำคำชี้ขาด

สำหรับประเทศอังกฤษนั้น ศาลสูงเลที่จะกำหนดค่านิยมที่ชัดเจนในเรื่องความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยศาลระบุว่า การพิจารณาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนไม่อาจจะให้ค่านิยมอย่างชัดเจน ครอบคลุม แต่ควรใช้วิธีการที่ระมัดระวังอย่างที่สุด ... และต้องแสดงให้เห็นว่ามีองค์ประกอบที่มีขอบด้วยกฎหมายบางอย่างหรือการบังคับตามคำชี้ขาดจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างชัดแจ้งต่อความดีงามของสาธารณะหรือการบังคับตามนั้นอาจก่อให้เกิด

⁴³ Id., paragraph 41.

⁴⁴ Paul H. Cody, Natural Justice, <http://www.justice4you.org/natural%20justice.php>, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2560

⁴⁵ (2010) 78 NSWLR 533.

ผลร้ายแก่สมาชิกของสาธารณะที่เป็นเจ้าของอำนาจและผู้ซึ่งได้รับข่าวสารตามสมควรอย่างเต็มที่ในทาง
ธรรมดา ⁴⁶

สำหรับคำพิพากษาของศาลอังกฤษมีตัวอย่างเช่น ในคดี Westcare Investments Inc. v. Jugoiimport-SDPR Holding Co. Ltd., ⁴⁷ ที่มีข้อพิพาทเกิดจากสัญญาที่ปรึกษาสำหรับสัญญาจัดหาอาวุธให้คูเวต แต่มีการผิดสัญญาเรื่องค่าจ้าง และได้มีการอนุญาตตุลาการในประเทศสวิตเซอร์แลนด์โดยกฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญาคือ กฎหมายสวิส ในคดีนี้คณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่าไม่มีเรื่องการทุจริตให้
สินบนตามที่มีการกล่าวอ้าง แต่มีการฉ้อโกง ซึ่งตามกฎหมายสวิส การฉ้อโกงไม่ใช่สิ่งที่ผิดกฎหมาย

ต่อมามีการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศอังกฤษ และ Jugoiimport
ขอให้ศาลปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการโดยอ้างเรื่องการทุจริต

ศาลไฮคอร์ทของอังกฤษ ปฏิเสธข้ออ้างดังกล่าว โดยระบุว่าเมื่อคู่กรณีขอให้บังคับตามคำชี้ขาด
ของอนุญาโตตุลาการที่อยู่ภายใต้บังคับอนุสัญญานิวยอร์กและมีการอ้างเรื่องการใช้พยานหลักฐานเท็จในชั้น
บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ตามปกติศาลจะไม่อนุญาตให้เพิ่มพยานหลักฐานวันแต่เห็นได้
ชัดเจนว่า พยานที่อ้างเพิ่มนั้นมีน้ำหนักที่จะทำให้มีอิทธิพลต่ออนุญาโตตุลาการหากมีการอ้างในชั้นการ
พิจารณาของอนุญาโตตุลาการ และพยานหลักฐานนั้นไม่สามารถอ้างหรือพบได้ในขณะนั้น นอกจากนั้น มี
การกล่าวอ้างเรื่องนี้ในชั้นขอเพิกถอนคำชี้ขาดในศาลสวิตเซอร์แลนด์แล้วแต่ไม่เกิดผล ศาลอังกฤษจึงไม่ควร
อนุญาตให้มีการเสนอพยานหลักฐานนั้นต่อไปในชั้นบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ⁴⁸

Jugoiimport อุทธรณ์คดีนี้ต่อศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธเรื่องการให้สินบนและพิพากษา
ว่าเรื่องการให้สินบนนั้นเป็นอำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการที่ชี้ขาดไปแล้วว่าไม่มีการให้สินบน และชี้ขาด
ด้วยว่าสัญญานั้นไม่ผิดกฎหมาย และไม่มีอะไรแสดงให้เห็นว่าอนุญาโตตุลาการไม่มีความสามารถ และไม่มี
เหตุผลที่จะสงสัยว่ามีการกระทำให้ไม่สุจริตในการทำคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ⁴⁹

ในประเทศอินเดียนั้น การบังคับการตามคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศอาจถูก
ปฏิเสธโดยศาลอินเดียด้วยเหตุแห่งความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ถ้าการบังคับตาม

⁴⁶ W.S.W. Knight, Public Policy in English Law, 38 Law Quarterly Review 207, 209 (1922); Guy
Pendell and David Bridge, Arbitration in England and Wales,
https://eguides.cmslegal.com/pdf/arbitration_volume_I/CMS%20GtA_Vol%20I_ENGLAND%20WALS.pdf, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ก.ค. 2560

⁴⁷ [1988] 4 All ER 570, affirmed by the Court of Appeal in [1999] 3 All ER 864.

⁴⁸ 4 All ER570, 608.

⁴⁹ Ibid, p.887.

ขัดแย้งกับ (1) นโยบายพื้นฐานของกฎหมายอินเดีย หรือ (2) ประโยชน์ของประเทศอินเดีย หรือ (3) ความยุติธรรม หรือศีลธรรม⁵⁰

สำหรับคำพิพากษาของศาลอินเดียในเรื่องนี้มีตัวอย่าง เช่น ในคดี Renusagar Power Plant Ltd. V. General Electric Co. ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่า บริษัทโรงไฟฟ้า Renusagar Power Plant ได้ทำสัญญา กับบริษัท General Electric บริษัทในรัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา โดยบริษัทดังกล่าวต้องจัดหาเครื่องมือและ บริการไฟฟ้า เพื่อจัดตั้งโรงไฟฟ้าพลังความร้อน ในการปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญา General Electric มี ปัญหาล่าช้าในการส่งมอบเครื่องมือและดังนั้น Renusagar จึงจัดการเรื่องระยะเวลาการชำระหนี้ใหม่ และ ไม่ชำระหนี้ในบางงวด

ต่อมา General Electric เริ่มต้นกระบวนการอนุญาโตตุลาการ และคณะอนุญาโตตุลาการทำ คำชี้ขาดให้ฝ่าย General Electric ชนะโดยให้ได้รับค่าเสียหาย และต่อมามีการบังคับตามคำชี้ขาดของ อนุญาโตตุลาการ ฝ่าย Renusagar จึงคัดค้านด้วยเหตุผลหลายประการรวมทั้งคำชี้ขาดขัดต่อความสงบ เรียบร้อยของประชาชนอินเดีย เนื่องจากเหตุผลในการสั่งให้จ่ายดอกเบี้ยและในเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศนั้นขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ศาลสูงอินเดียในคดีนี้สรุปว่า กฎหมายนั้นออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวก ในการค้าระหว่างประเทศโดยการทำให้มีการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการค้าโดยการอนุญาโตตุลาการที่ รวดเร็ว การตีความถ้อยคำหรือวลีใด ๆ ที่เกิดขึ้นควรกระทำด้วยความสอดคล้องกับหลักไวยากรณ์ ตาม ความหมายที่แท้จริง และเป็นไปในลักษณะที่สร้างสรรค์ ด้วยเหตุดังกล่าว ศาลจึงเห็นว่า ความสงบเรียบร้อย ของประชาชนต้องตีความอย่างแคบ โดยจำกัดขอบเขตของหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนว่ามี สาม ประการ คือ เรื่องนโยบายพื้นฐานของกฎหมายอินเดีย ส่วนได้เสียของประเทศอินเดีย และความยุติธรรม และศีลธรรมของประเทศอินเดีย

ดังนั้น ประเด็นต่าง ๆ ในคดีนี้ในเรื่อง การชำระดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ยความเป็นไปได้ที่จะฝ่า พืนกฎหมายเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การชำระค่าเสียหาย และความเป็นไปได้ที่ General Electric จะได้لاميควรได้ นั้นจึงไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนอินเดีย

จากทางปฏิบัติของศาลในประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มที่ศาล ส่วนใหญ่จะตีความอย่างแคบเมื่อมีการอ้างเหตุการณ์ฝ่าฝืนหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชนเพื่อปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ศาลจะไม่ถือว่ามี การฝ่าฝืน หรือละเมิดหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนจนกว่าการฝ่าฝืนนั้นจะมีระดับการฝ่า ฝืนตามที่กำหนดไว้

⁵⁰ IBA Subcommittee on Recognition and Enforcement of Arbitral Awards, Report on the Public Policy Exception in the New York Convention, p.9,

<https://www.ibanet.org/Document/Default.aspx?DocumentUid...> สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ก.ค. 2560

อย่างไรก็ตาม ระดับที่หลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนต้องการจะแตกต่างกันไป การฝ่าฝืนอาจอยู่ในลักษณะ ชัดเจน เห็นประจักษ์ มีหลักฐาน เห็นได้ชัด ชัดแจ้ง เปิดเผยโดยชัดเจน เด่นชัดและเปิดเผยโดยชัดเจน ปรากฏชัด ละเมิดอย่างผิดธรรมดา รุนแรง อย่างไม่สามารถทนทานได้ อย่างไม่สามารถรับได้ เป็นปฏิกิริยาต่ออำนาจทางกฎหมาย เป็นต้น

สำหรับระดับของความสงบเรียบร้อยของประชาชนนั้นประเทศส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้แบ่งแยกว่าจะใช้ความสงบเรียบร้อยของประชาชนในระดับใดในการปฏิเสธไม่รับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ กล่าวคือ ศาลไม่แยกความแตกต่างระหว่างความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนในประเทศ หรือในชาติและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนระหว่างประเทศ หรือระดับข้ามชาติ

อย่างไรก็ตาม การไม่มีความแตกต่างเช่นนี้ไม่ได้หมายความว่าศาลจะรับเอาการตีความอย่างกว้างมาใช้กับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน มากกว่าในประเทศอื่น ๆ ซึ่งแยกความแตกต่างในเรื่องนี้

ในบางประเทศ มีกฎหมายอนุญาโตตุลาการที่แยกความแตกต่างระหว่างการบังคับตามคำชี้ขาดในประเทศและต่างประเทศออกจากกัน เช่นเยอรมัน แต่ในทางปฏิบัติแล้วจะมีความแตกต่างระหว่างความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนทั้งในและระหว่างประเทศ แต่ก็มีมีความแตกต่างเพียงเล็กน้อยและเป็นเพียงเรื่องถ้อยคำเท่านั้น

แต่กระนั้นก็ตาม ก็มีบ้างในบางประเทศที่ศาลอ้างความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนโดยหมายความว่าความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนภายในประเทศ ซึ่งเป็นความหมายอย่างกว้าง และทำให้ศาลสามารถควบคุมเรื่องนี้ได้อย่างเคร่งครัด

นอกจากนั้น ศาลในประเทศส่วนใหญ่ยอมรับว่าหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนมีอยู่ด้วยกัน สองด้าน คือ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในด้านสารบัญญัติ คือ ในเนื้อหาสาระของข้อพิพาท และความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในทางวิธีสบัญญัติหรือวิธีพิจารณาข้อพิพาทของอนุญาโตตุลาการ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้น ในบางประเทศ ศาลจะเน้นให้การพิสูจน์ความสอดคล้องกับหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนจำกัดแต่เพียงส่วนที่เป็นผลหรือส่วนปฏิบัติตามคำชี้ขาดเท่านั้น และจะไม่ขยายไปในส่วนของการให้เหตุผลของอนุญาโตตุลาการหรือกล่าวโดยทั่วไปคือในเนื้อหาแห่งข้อพิพาทนั้น เพราะเป็นสิ่งที่อนุญาโตตุลาการพิจารณามาแล้วและต้องถือว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่หรือดุลพินิจของอนุญาโตตุลาการในการรับฟังพยานหลักฐานจึงไม่ควรที่จะได้รับการตรวจสอบอีก

4. บทบาทของศาลไทยที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ถึงแม้ว่ากฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือในการปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้นมีมาตรฐานสากลเช่นเดียวกับนานาประเทศ แต่ในทางปฏิบัติของศาลนั้นยังไม่ค่อยมีความชัดเจนแน่นอนนัก แม้ว่าโดยทั่วไปศาลค่อนข้างสนับสนุนการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการ แต่ในบาง

คดีมีการวิพากษ์วิจารณ์กันว่าศาลไทยมักปฏิเสธการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่มีผลกระทบต่อส่วนได้เสียของรัฐ เช่น เมื่อหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจไทยแพ้คดี ต้องเป็นลูกหนี้ตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ศาล ทั้งศาลยุติธรรมและศาลปกครอง มักอ้างหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือเพื่อปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

นอกจากนั้นมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ในทางปฏิบัติของศาลไทย ศาลมักตรวจสอบเนื้อหาสาระของคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยตรวจสอบการกระทำหน้าที่ในชั้นพิจารณาคดีของอนุญาโตตุลาการ ทั้งการรับฟังข้อเท็จจริงในข้อพิพาทที่เป็นคดี และตรวจสอบการปรับหลักกฎหมายในการทำคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการว่าอนุญาโตตุลาการใช้หลักกฎหมายถูกต้องหรือไม่

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาทางปฏิบัติของศาลไทย จากคำพิพากษาของศาลยุติธรรมและศาลปกครอง คือ คำพิพากษาศาลฎีกา และคำสั่งและคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดพบว่า มีลักษณะดังนี้

1) คำนียามคำว่าความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการพิพากษาคดีของศาลไทยในศาลยุติธรรมในทุกคดีไม่ได้ให้คำนิยามคำว่าความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่ศาลพิจารณาข้อเท็จจริงในแต่ละคดีและพิพากษาตามพยานหลักฐานที่ปรากฏในแต่ละคดีไป

อย่างไรก็ตาม ในคำพิพากษาของศาลปกครองนั้น ศาลปกครองสูงสุดพยายามกำหนดกรอบของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนในสามคดีที่พอจะระบุได้ว่า ความสงบเรียบร้อยของประชาชนมีลักษณะอย่างไร ดังนี้

อ. 48/2555 บทกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน จะต้องเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองผลประโยชน์ของส่วนรวม คู่กรณีจะแสดงเจตนาเป็นอย่างอื่นหรือยกเลิกไม่นำบทบัญญัตินั้นมาใช้บังคับไม่ได้

อ. 1054-1055/2558 ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า การบังคับตามคำชี้ขาดดังกล่าวจะเป็นการฝ่าฝืนต่อบทกฎหมาย หรือกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของรัฐ เศรษฐกิจของประเทศหรือกระทบต่อความสงบสุขในสังคม กรณีจึงไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนแต่ประการใด จึงขอที่ศาลจะมีคำบังคับตามคำชี้ขาด

อ. 227/2558 ไม่ปรากฏว่า การบังคับตามคำชี้ขาดดังกล่าวจะเป็นการฝ่าฝืนต่อบทกฎหมาย หรือกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงของรัฐ เศรษฐกิจของประเทศ หรือกระทบต่อความสงบสุขในสังคม กรณีจึงไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนแต่ประการใดจึงขอที่ศาลจะมีคำบังคับตามคำชี้ขาด

2) ศาลปรับใช้หลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนกับพฤติการณ์ของแต่ละคดี

ศาลฎีกาหรือศาลปกครองจะปรับใช้หลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยพิจารณาพฤติการณ์แห่งคดีในแต่ละคดีว่าคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการมีการฝ่าฝืนการ

ตีความสัญญาที่พิพาท หรือมีการปรับใช้กฎหมายใดที่ศาลเห็นว่าขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือมีพฤติการณ์ที่ขัดต่อหลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่เป็นธรรมหรือไม่

3) ไม่มีการแบ่งแยกระดับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ในการพิพากษาคดีศาลไทยไม่ได้แบ่งแยกการใช้หลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนว่า เป็นความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนระดับภายในประเทศและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนระดับระหว่างประเทศ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนข้ามชาติ

4) ไม่มีการแบ่งแยกความสงบเรียบร้อยของประชาชนในด้านเนื้อหาหรือวิธีพิจารณา

ศาลไทยไม่ได้แบ่งแยกหรือระบุในคำพิพากษาว่า คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่เป็นปัญหาเพราะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนไทยทางด้านการบัญญัติซึ่งเป็นด้านเนื้อหาสาระของคำชี้ขาด หรือทางด้านวิธีบัญญัติ เนื่องจากการกระทำที่ทำให้กระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการไม่เป็นธรรมต่อคู่กรณีพิพาท แต่ได้พิพากษาไปเลย เช่น ระบุว่า คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการใช้บังคับไม่ได้เพราะเป็นเรื่องที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 เพราะไม่ได้ขออนุมัติในการทำสัญญาจากคณะรัฐมนตรีก่อน ซึ่งเป็นเรื่องความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนทางด้านเนื้อหาสาระของข้อพิพาทอันเป็นเรื่องสารบัญญัติ เช่นตัวอย่าง ดังนี้

อ.349/2549 การไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ถือว่า เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

อ. 2503/2552 พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ เป็นบทกฎหมายเพื่อประโยชน์โดยรวมของประเทศชาติ ซึ่งเป็นบทกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนตามมาตรา 45 (2)

ในส่วนที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนทางด้านวิธีบัญญัติก็เช่นกัน ศาลพิพากษาคดีโดยอ้างหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหากมีข้อเท็จจริงว่าอนุญาโตตุลาการไม่ได้ให้ความเป็นธรรมในกระบวนการพิจารณาคดีหรืออนุญาโตตุลาการปฏิบัติไม่ถูกต้องในการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาท เช่น ตัวอย่าง ดังนี้

อ.676/2554 การวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการที่อยู่นอกขอบเขตแห่งสัญญา อนุญาโตตุลาการเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และการที่อนุญาโตตุลาการมิได้วินิจฉัยชี้ขาดไปตามข้อสัญญา ถือเป็นการวินิจฉัยที่อยู่นอกขอบเขตแห่งสัญญา อนุญาโตตุลาการ

5) โดยหลักศาลไทยจะรับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

โดยหลักแล้ว ในทางปฏิบัติของศาลไทย ทั้งศาลยุติธรรมและศาลปกครองจะรับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการทั้งที่ทำขึ้นในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยไม่เพิกถอนคำชี้

ขาดของอนุญาตตุลาการแม้กระทั่งหน่วยงานของรัฐแต่ก็ในชั้นอนุญาตตุลาการ และเป็นลูกหนี้ตามคำชี้ขาด แม้มีข้ออ้างว่าการบังคับตามคำชี้ขาดจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนก็ตาม โดยศาลอ้างหลัก ดังนี้

-คำชี้ขาดที่เกิดจากกระทำในอำนาจหน้าที่ ไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่มีความผิดปกติ ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

คำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการที่เกิดจากกระทำในอำนาจหน้าที่ของอนุญาตตุลาการ เป็นการใช้ดุลพินิจของอนุญาตตุลาการ คำชี้ขาดไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ไม่มีความผิดปกติในการดำเนินการกระบวนการพิจารณาของอนุญาตตุลาการ ศาลไทยทั้งศาลยุติธรรมและศาลปกครองพิพากษาในทางเดียวกันตลอดมาว่าคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการย่อมใช้บังคับได้ เช่น ตัวอย่าง ดังนี้

อ.108/2553 เมื่อไม่ปรากฏว่าการใช้ดุลพินิจของอนุญาตตุลาการขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย หรือเป็นการใช้ดุลพินิจไม่สุจริตแต่อย่างใด การยอมรับหรือบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ จึงไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

อ.736/2555 การใช้ดุลพินิจในการรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ มิใช่ข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

ถึงแม้จะมีการกล่าวอ้างหลักความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพราะมีการกระทำที่ไม่สุจริตก็ตาม หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ศาลก็บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการให้ เช่น ตัวอย่าง ดังนี้

อ.487/2557 ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการ ซึ่งชี้ขาดว่า ผู้ร้องทั้งหกได้เสนอข้อพิพาทโดยเรียกร้องให้ผู้คัดค้านรับผิดชอบผู้ร้องทั้งหก เนื่องจากผู้ร้องได้ส่งมอบงานตามสัญญาแล้ว แต่ผู้คัดค้าน คือ กรมควบคุมมลพิษไม่ชำระเงินตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา ผู้คัดค้านจึงตกเป็นฝ่ายผิดสัญญาต้องรับผิดชอบใช้ค่าจ้างงานตามสัญญาให้บริษัท วิศวกรภัณฑ์ก่อสร้าง จำกัด และผู้ร้องอื่นๆ และคณะอนุญาตตุลาการทำคำชี้ขาดให้ ผู้คัดค้านชำระเงิน เป็นเงินค่าจ้างงาน ค่าเสียหาย ค่าประกันผลงาน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และต่อมาผู้คัดค้านฟ้องคดีขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ

การที่ศาลปกครองจะพิพากษาให้เพิกถอนคำชี้ขาดได้นั้น ศาลต้องพิจารณาว่าคณะอนุญาตตุลาการได้วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทซึ่งไม่อยู่ในขอบเขตของสัญญาอนุญาตตุลาการและเกินคำขอของคู่พิพาทตามมาตรา 37 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการฯ และคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการดังกล่าวมีเหตุให้เพิกถอนตามมาตรา 40 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อศาลปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า คณะอนุญาตตุลาการได้วินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทซึ่งอยู่ในขอบเขตของสัญญาอนุญาตตุลาการและไม่เกินคำขอของคู่พิพาทและคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการดังกล่าวไม่มีเหตุให้เพิกถอนตามมาตรา 40 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 ศาลปกครองจึงต้องปฏิบัติตามกฎหมาย โดยการพิพากษาให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาตตุลาการ

-ตัวอย่างคดีที่ศาลไม่รับรองคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการ เพราะเหตุความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สำหรับคดีที่ศาลไม่รับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้นจะเห็นได้ว่ามีความบกพร่องที่เกี่ยวกับเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่นคำพิพากษา ทั้งของศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุด ดังต่อไปนี้

ฎ. 7277/2549 ผู้คัดค้านโต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่วินิจฉัยว่า นิติกรรมหรือสัญญาจ้างเหมาออกแบบรวมก่อสร้างโครงการทางด่วนหากมีการทำขึ้นเพราะกลฉ้อฉลก็เป็นเพียงโมฆียะ เมื่อไม่มีการบอกกล่าว ก็ไม่ทำให้สัญญาจ้างดังกล่าวตกเป็นโมฆะนั้นไม่ชอบ โดยผู้คัดค้านอ้างทำนองเดียวกันกับที่ได้ยกข้อต่อสู้ไว้แล้วว่า ในการทำสัญญาจ้างเหมาออกแบบรวมก่อสร้างโครงการทางด่วน มีการทุจริตและประพฤติน่าเกลียด เอื้อประโยชน์แก่ผู้ร้อง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ มีเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมมือกับผู้ร้อง โดยเฉพาะ ศ. ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ว่าการของผู้คัดค้านในขณะนั้นและเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้างดังกล่าวในนามผู้คัดค้านกระทำโดยมิชอบหลายประการ ทั้ง ศ. และเจ้าหน้าที่อื่นและเจ้าหน้าที่รัฐหน่วยอื่น ๆ รับประโยชน์จากผู้ร้อง สัญญาจ้างดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะ เป็นการกล่าวอ้างว่า การใช้อำนาจของ ศ. และเจ้าหน้าที่รัฐคนอื่นดังกล่าวกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 290 ซึ่งเป็นกฎหมายฝ่ายมหาชน เป็นการโต้แย้งว่า คำพิพากษาศาลชั้นต้นในส่วนนี้ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 290 อันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนซึ่งผู้คัดค้านย่อมอุทธรณ์ได้ตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 45 (2) ซึ่งบัญญัติไว้อย่างเดียวกับ พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2530 มาตรา 26 (2) ศ. ช่วยเหลือผู้ร้องโดยเห็นแก่ประโยชน์ที่ผู้ร้องจัดให้จึงถือว่าการใช้อำนาจในฐานะผู้ว่าการการทางพิเศษแห่งประเทศไทยของ ศ. ที่ลงนามในสัญญาจ้างเหมาออกแบบรวมก่อสร้างโครงการทางด่วนเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และขณะเดียวกันการที่ผู้ร้องเพิ่มทุนและจัดสรรหุ้นของบริษัท ท. ให้แก่ ศ. กับเจ้าหน้าที่ของรัฐคนอื่นมีสิทธิถือหุ้นในฐานะผู้มีอุปการะคุณก่อนทำสัญญาจ้างเหมาออกแบบรวมก่อสร้างโครงการทางด่วนถือได้ว่า ผู้ร้องได้ให้ผลประโยชน์แก่ ศ. และเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการทำสัญญาจ้างเหมาออกแบบรวมก่อสร้างโครงการทางด่วนโดยเอื้อประโยชน์แก่ผู้ร้อง

กรณีต้องถือว่า ในการทำสัญญาดังกล่าวของผู้ร้อง ผู้ร้องใช้สิทธิโดยไม่สุจริต สัญญาจ้างเหมาออกแบบรวมก่อสร้างโครงการทางด่วนซึ่งเกิดจากการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่มีผลผูกพันผู้คัดค้าน คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ชี้ขาดให้ผู้คัดค้านชำระเงินให้แก่ผู้ร้องตามสัญญาที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวนั้น หากศาลบังคับให้ตามคำชี้ขาดนั้นย่อมเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและชอบที่ศาลชั้นต้นจะปฏิเสธไม่รับบังคับให้ตาม พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 44 ดังนั้นคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการดังกล่าวจึงฝ่าฝืนต่อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ในคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ ศาลฎีกาเห็นว่า การที่ผู้ว่าการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้แทนของคู่สัญญา และมีฐานะเป็นผู้คัดค้านมีพฤติการณ์ในทางเอื้อประโยชน์แก่ผู้ร้อง เป็นการ

กระทำที่ขัดต่อประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 290 อันเป็นกฎหมายว่าด้วยความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การบังคับการตามคำชี้ขาดดังกล่าวจึงเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นอกจากนั้นศาลฎีกาได้ระบุพฤติการณ์ที่ผิดปกติและมีลักษณะเอื้อประโยชน์ของผู้ว่าการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคลผู้คัดค้านในการทำสัญญาหลักที่อนุญาตให้ตุลาการพิจารณาชี้ขาด และมีการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของผู้เรียกร้อง ถือเป็นการขัดต่อกฎหมายว่าด้วยความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และทำให้การบังคับตามคำชี้ขาดขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

อ. 1259/2559 การวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการต้องพิจารณาตามกฎหมายไทยตามที่กำหนดในสัญญาและมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 โดยใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ซึ่งมาตรา 40 วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะเกิดกรณีพิพาท มีเจตนารมณ์ที่จะให้คลื่นความถี่เป็นทรัพยากรสื่อสารที่ใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ และการจัดสรรต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมาตรา 25 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 บัญญัติให้การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม โดยให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจกำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการโทรคมนาคม รวมทั้งอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามมาตรา 51 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 โดยมาตรา 80 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 บัญญัติให้การประกอบกิจการโทรคมนาคมของคู่สัญญาเดิมต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และมาตรา 26 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้สิทธิประโยชน์ตามสัญญาเดิมเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อมีการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินกิจการที่ดำเนินการอยู่ ซึ่งมีผลทำให้สิทธิของคู่สัญญาเดิมอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมตามที่กำหนดไว้เดิมต้องถูกยกเลิกไป

การที่คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดข้อพิพาทโดยพิจารณาแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนโดยคำนึงถึงความสุจริตยุติธรรมและปกติประเพณีตามมาตรา 368 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นการชี้ขาดข้อพิพาทโดยไม่ได้พิจารณาถึงความสมเหตุสมผลและเป็นธรรมต่อผู้รับใบอนุญาตและความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ขอใช้หรือขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทุกราย อันเป็นการไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ดังนั้น การยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ จึงเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งศาลมีอำนาจเพิกถอนคำชี้ขาดดังกล่าวได้ และศาลต้องปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดดังกล่าว

สำหรับเหตุผลอีกประการหนึ่งในการที่ศาลปกครองเห็นว่าจะใช้หลักสุจริตยุติธรรมและปกติประเพณีมิได้นั้น น่าจะเป็นเพราะในคดีนี้ข้อตกลงอนุญาโตตุลาการมิได้ระบุว่าให้คณะอนุญาโตตุลาการพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทโดยใช้หลักสุจริตและความเป็นธรรม แต่ให้ใช้กฎหมาย จึงมิได้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 34 วรรคสาม แต่ต้องเป็นไปตามมาตรา 34 วรรคสอง (คือ ต้องใช้หลักกฎหมายปรับกับข้อพิพาท) นอกจากนั้นแม้คู่กรณีพิพาทจะระบุให้ใช้หลักสุจริตและความเป็นธรรมตัดสินข้อพิพาทโดยไม่ต้องใช้หลักกฎหมาย แต่หลักดังกล่าวก็จะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนมิได้ และจะเห็นได้ว่าหลักการพิจารณาถึงความสมเหตุสมผลและเป็นธรรมต่อผู้รับใบอนุญาตและความเท่าเทียมกันระหว่างผู้ขอใช้หรือขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทุกราย นั้นเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เช่น มาตรา 25 วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 บัญญัติให้การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

การที่มีเรื่องความไม่สุจริตเข้าไปเกี่ยวข้องนั้นเป็นสิ่งที่ทุกประเทศแม้กระทั่งสหรัฐอเมริกาที่สนับสนุนการอนุญาโตตุลาการอย่างมากก็ไม่สามารถยอมรับได้ และการทุจริต ให้สินบน ใช้พยานหลักฐานเท็จเป็นเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนในทุกประเทศ และในกฎหมายระหว่างประเทศก็เป็นเรื่องร้ายแรงดังจะเห็นได้จากมีสนธิสัญญาในเรื่องการต่อต้านการทุจริต กล่าวคือ อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (United Nations Convention against Corruption, 2003) เพราะนานาประเทศเห็นว่าการทุจริตไม่ใช่เรื่องของประเทศใดประเทศหนึ่งแต่เป็นเรื่องของทุกประเทศที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และจำเป็นต้องมีความร่วมมือกันในระดับระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและควบคุมการกระทำทุจริต⁵¹

6) การตรวจสอบการดำเนินการอนุญาโตตุลาการ

โดยหลักแล้วศาลไม่ควรเข้าไปตรวจสอบการทำความชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ กล่าวคือ ในการรับฟังพยานหลักฐาน การปรับหลักกฎหมายกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในคดี เว้นแต่เห็นว่าเรื่องที่พิพาทหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนอย่างชัดเจน

สำหรับศาลยุติธรรมนั้นในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นในเรื่องการตรวจสอบการดำเนินการในชั้นอนุญาโตตุลาการ ศาลยุติธรรมในบางคดีก็เข้าไปตรวจสอบในการรับฟังพยานหลักฐาน แต่ในบางคดีศาลก็ไม่เข้าไปตรวจสอบ จึงยังไม่ค่อยมีความสอดคล้องกันในทางปฏิบัตินัก

ส่วนศาลปกครองนั้นในทางปฏิบัติ ศาลมักเข้าไปตรวจสอบการรับฟังพยานหลักฐานของอนุญาโตตุลาการ เพราะศาลเห็นว่าเป็นเรื่องที่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะ และในหลายคดีศาล

⁵¹ https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf,

ตรวจสอบเนื้อหาสาระของคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการอย่างละเอียดทั้งการรับฟังพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องข้อเท็จจริงและการปรับหลักกฎหมายกับข้อเท็จจริงของอนุญาโตตุลาการด้วย

5. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากฎหมายและแนวทางปฏิบัติของศาลในนานาประเทศจะเห็นได้ว่าทุกประเทศพยายามปรับปรุงกฎหมายและแนวทางปฏิบัติของศาลภายในประเทศของตนให้ได้มาตรฐานสากล โดยอาจปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหากกฎหมายยังมีความบกพร่องและทำคำแนะนำแนวทางปฏิบัติของศาลให้นำไปใช้ในทางปฏิบัติ โดยมีหลักว่าศาลจะไม่ปฏิเสธการรับรองโดยการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ เว้นแต่กรณีที่เห็นได้ชัดเจนว่ามีการฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยมีการตีความอย่างแคบ

เมื่อพิจารณาทางปฏิบัติของศาลไทย จะเห็นได้ว่า แม้ในทางปฏิบัติของศาลไทยส่วนใหญ่จะมีมาตรฐานในระดับสากลในการเพิกถอนหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ แต่ในบางกรณีข้อกล่าวอ้างบางเรื่องของชาวต่างชาติก็เป็นความจริงและย่อมเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศไทยในประเทศไทย โดยเฉพาะการที่จะดึงดูดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ถูกเลือกให้ดำเนินการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นโดยเป็นศูนย์ในภูมิภาคนั้นก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนควรมีข้อเสนอแนะหรือหนังสือแนะนำการปฏิบัติงานของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่เกี่ยวข้องกับการรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) คำนิยามคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ในเรื่องนี้ควรมีคำนิยามคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนให้ชัดเจน โดยอาจอยู่ในคำแนะนำของศาลที่ใช้สำหรับผู้พิพากษาหรือตุลาการสำหรับการพิพากษาคดี เช่น ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหมายถึงมาตรฐานขั้นพื้นฐานหรือรากฐานของสถานะความเป็นอยู่ของประชาชนที่อยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และในการดำเนินชีวิตโดยปรกติสุข ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จำเป็น อันเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของมหาชนโดยทั่วไป เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประเทศชาติและสังคม เช่น กฎหมาย การเมือง ศีลธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา และสังคม

นอกจากนั้นควรให้คำนิยามคำว่าความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนภายในประเทศ และความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนระหว่างประเทศ โดยอาจใช้คำแนะนำของสมาคมกฎหมายระหว่างประเทศเป็นต้นแบบ

2) แบ่งแยกคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและต่างประเทศ

อาจมีการแบ่งแยกระหว่างคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการภายในประเทศ ออกจากคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ ซึ่งในทางปฏิบัติของบางประเทศ เช่น ฝรั่งเศส ก็มีการแบ่งแยกเช่นนี้ โดยกำหนดให้คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการภายในประเทศอาจถูกคัดค้านโดยการเพิกถอนหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการได้หากการบังคับตามคำชี้ขาดของ

อนุญาโตตุลาการนั้นจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน (ซึ่งเป็นระดับภายในประเทศ) และคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศอาจถูกเพิกถอนหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการได้หากการรับรองหรือบังคับตามเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศ

ส่วนคำนิยามว่าเรื่องใดเป็นเรื่องระหว่างประเทศนั้นก็จะเป็นไปตามบทบัญญัติในกฎหมายต้นแบบ ฯ มาตรา 1 วรรคสาม ที่กล่าวถึงขอบเขตของการใช้บังคับของกฎหมายดังกล่าว ที่ระบุว่า:

การอนุญาโตตุลาการเป็นเรื่องระหว่างประเทศหาก (a) ในขณะที่ทำสัญญาอนุญาโตตุลาการคู่กรณีในสัญญาอนุญาโตตุลาการมีสถานที่ประกอบธุรกิจในประเทศที่แตกต่างกัน หรือ (b) สถานที่ใดสถานที่หนึ่งของสถานที่เหล่านั้นตั้งอยู่นอกประเทศที่คู่กรณีมีสถานที่ประกอบธุรกิจ (i) สถานที่ในการอนุญาโตตุลาการที่กำหนดในประเทศหนึ่ง หรือตามสัญญาอนุญาโตตุลาการ (ii) สถานที่ใดๆ ที่ต้องมีการชำระหนี้ในประเทศนั้นหรือสถานที่ซึ่งข้อพิพาทมีส่วนเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดที่สุด หรือ (c) คู่กรณีได้ตกลงกันอย่างชัดแจ้งว่าข้อพิพาทในสัญญาอนุญาโตตุลาการเกี่ยวข้องกับประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ⁵²

3) แบ่งแยกคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการทางด้านเนื้อหาและวิธีการระงับข้อพิพาท

สำหรับทางด้านที่เกี่ยวกับสภาพของคำชี้ขาดนั้นอาจแบ่งอีกอย่างหนึ่งได้เป็นความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านสารบัญญัติและด้านวิธีบัญญัติ และในบางประเทศก็มีการแบ่งเช่นนี้ เช่น ฝรั่งเศส

สำหรับความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านสารบัญญัตินั้น ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของข้อพิพาท ที่เป็นเรื่องที่ไม่อาจทำอนุญาโตตุลาการได้ เช่น ข้อพิพาทที่เป็นเรื่องสถานะบุคคล เรื่องที่กระทบถึงเศรษฐกิจของประเทศหรือมีการกระทำบางอย่าง เช่น ไม่สุจริต รับสินบน การฝ่าฝืนหลักการที่สำคัญในกฎหมายของนานาประเทศ เช่น หลักสุจริต หลักสัญญาต้องเป็นสัญญา การห้ามคิดค่าเสียหายในทางลงโทษหรือให้ดอกเบี้ยสูง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความคุ้มกันของรัฐ

ส่วนความสงบเรียบร้อยของประชาชนทางด้านวิธีบัญญัตินั้น คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการสามารถคัดค้านด้วยเหตุฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยของประชาชนหากฝ่าฝืนหลักวิธีพิจารณาชั้นพื้นฐานและเป็นรากฐาน เช่น หลักเรื่องสิทธิของคู่กรณีในการเข้าร่วมการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ หลักที่คู่กรณีพิพาทต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน หลักความรับผิดชอบร่วมกันภายในคณะอนุญาโตตุลาการ และการฉ้อฉล การใช้เอกสารเท็จ ในการพิจารณา

4) ความสงบเรียบร้อยของประชาชนในการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและการปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

⁵² http://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/06-54671_Ebook.pdf สืบค้น

เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2560

ในส่วนนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องแบ่งแยกระหว่างการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการกับการปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการว่าต้องใช้มาตรฐานต่างกัน แต่ควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน กล่าวคือ การรับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้น ก็คือ การปฏิเสธการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หรือการยอมรับบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ในขณะที่การไม่รับรองคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ก็คือ การเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือการปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ดังนั้น ก็ต้องใช้มาตรฐานเดียวกันในการรับรองคำชี้ขาดหรือการปฏิเสธการรับรองคำชี้ขาด กล่าวคือ หากเป็นคำชี้ขาดที่สร้างขึ้นในประเทศและมีลักษณะเป็นการภายในประเทศแล้วก็อาจอยู่ภายใต้หลักความสงบเรียบร้อยของภายในประเทศได้ แต่ถ้าเป็นคำชี้ขาดที่สร้างขึ้นในต่างประเทศการปฏิเสธไม่บังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนั้นก็ต้องใช้ความสงบเรียบร้อยของประชาชนในระดับระหว่างประเทศ หรือคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่มีลักษณะระหว่างประเทศ ถึงแม้จะทำการชี้ขาดภายในประเทศไทย การจะเพิกถอนหรือปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการดังกล่าวก็ต้องใช้มาตรฐานความเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในระดับระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตามแม้จะมีการแบ่งแยกตามหลักเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายในประเทศหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนระหว่างประเทศก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติก็อาจตีความคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนทั้งสองประเภทแบบแคบ เพื่อสนับสนุนการอนุญาโตตุลาการ เช่นเดียวกับทางปฏิบัติของหลายประเทศเช่น เยอรมัน

5) ศาลต้องไม่ตรวจสอบเนื้อหาสาระของคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

ในการตรวจสอบของศาลทั้งศาลยุติธรรมและศาลปกครองนั้นควรวางหลักว่าศาลจะไม่เข้าไปตรวจสอบในเนื้อหาสาระของคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ เช่น การรับฟังข้อเท็จจริงของอนุญาโตตุลาการถูกต้องหรือไม่ การปรับหลักกฎหมายเข้ากับข้อเท็จจริงนั้นอนุญาโตตุลาการปรับถูกต้องหรือไม่ เพราะต้องถือว่าอนุญาโตตุลาการมีดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานตามที่คู่กรณีตกลงกันและคำชี้ขาดนั้นมีผลเป็นที่สุดและผูกพันคู่กรณี เว้นแต่เป็นเรื่องที่ร้ายแรงว่าขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่น เห็นได้ชัดเจนจากสิ่งที่ปรากฏในคำชี้ขาด เช่น อนุญาโตตุลาการไม่ยอมใช้หลักกฎหมายปรับกับข้อพิพาทโดยที่ตนไม่มีอำนาจ เนื่องจากคู่กรณีได้ตกลงกันให้ใช้หลักอื่นนอกจากหลักกฎหมายปรับกับข้อพิพาทในคดี

6) บทบาทของศาลในการสนับสนุนการอนุญาโตตุลาการ

ศาลอาจมีบทบาทอย่างสำคัญในการช่วยส่งเสริมการอนุญาโตตุลาการโดยเฉพาะในการสนับสนุน เพราะศาลเป็นองค์กรที่รับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ และเป็นผู้พิจารณาว่าจะยอมรับหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่ลูกหนี้ตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการอ้างเพื่อขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หรืออ้างเพื่อขอให้ศาลปฏิเสธการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ หรือไม่

ในการสนับสนุนการอนุญาโตตุลาการนั้นศาลอาจดำเนินการโดยทำหนังสือแนะนำผู้พิพากษา ตุลาการ ว่า ควรปฏิบัติตนหรือทำหน้าที่อย่างไรในการจะใช้หลักความสงบเรียบร้อยของ

ประชาชน ตั้งแต่ความหมายของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน ประเพณีของความสงบเรียบร้อยของประชาชน และการตรวจสอบคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็น ซึ่งมีการทำในหลายประเทศ เช่น ฝรั่งเศส รัสเซีย สหรัฐอเมริกา

ในบางมลรัฐของสหรัฐอเมริกา มีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อดึงดูดการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ และเมืองต่าง ๆ ได้พยายามทำให้เป็นเมืองที่น่าสนใจสำหรับธุรกิจการอนุญาโตตุลาการรวมทั้งเมืองที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นศูนย์กลางการอนุญาโตตุลาการ เช่น นิวยอร์ก และแม้กระทั่งผู้พิพากษา Jonathan Lippman ซึ่งเป็นประธานศาลของรัฐนิวยอร์ก ก็แสดงความเห็นสนับสนุนให้มีการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ ในนิวยอร์ก และกล่าวว่าศาลของรัฐนิวยอร์กเองให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่อการอนุญาโตตุลาการที่อยู่ภายในเขตอำนาจ เนื่องจากการระงับข้อพิพาทที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นธรรมและเหมาะสม⁵³ และในรัฐอื่น ๆ เช่น ไมอามี ก็ได้มีความพยายามที่จะสนับสนุนให้มีการอนุญาโตตุลาการให้มากขึ้น โดยประสงค์ที่จะให้เป็นสถานที่ระงับข้อพิพาทระหว่างระหว่าง ธุรกิจของ คาริบเบียน อเมริกากลาง และอเมริกาใต้⁵⁴ นอกจากนั้นได้มีการพิมพ์เผยแพร่เอกสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้พิพากษาซึ่งจะตัดสินคดีหรือเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือในการอนุญาโตตุลาการ เช่น หนังสือ ชื่อ International Commercial Arbitration: A Guide for U.S. Judges พิมพ์โดย The Federal Judicial Center ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาและการวิจัยของศาลสหรัฐ⁵⁵

6. สรุป

การเพิ่มขึ้นของการค้า และการลงทุนในประเทศใด ๆ นั้นเป็นสิ่งที่ดีเพราะนำมาซึ่งฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศที่ดีขึ้น แต่ก็มักทำให้เกิดข้อพิพาทตามมาด้วยระหว่างผู้ประกอบการเหล่านั้น จึงจำเป็นต้องมีการระงับข้อพิพาทที่ดีและเป็นที่ยอมรับของคู่กรณีพิพาท

สำหรับวิธีการระงับข้อพิพาททางธุรกิจที่ผู้ประกอบการในนานาประเทศนิยมระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการพาณิชย์หรือธุรกิจระหว่างประเทศ คือ การอนุญาโตตุลาการ หากคู่กรณีฝ่ายใด

⁵³ “Choose New York for International Arbitration”, New York State Bar Association, http://www.chadbourne.com/files/upload/Schwinger_CP_NYSBA-IntlBrochure.pdf, สืบค้นเมื่อวันที่ 29 มิ.ย. 2560

⁵⁴ “Miami’s International Commercial Arbitration Court: What It Is and How to Get There”, <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=ec26aff2-1fc4-4b0f-b82f-1be73349375c>, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิ.ย. 2560

⁵⁵ International Litigation Guide. International Commercial Arbitration: A Guide for U.S. Judges. S.I. Strong. Federal Judicial Center. 2012., <https://www.fjc.gov/sites/default/files/2012/StrongArbit.pdf>, สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ก.ค. 2560

หรือแม้กระทั่งรัฐไม่ยอมใช้การอนุญาโตตุลาการเพื่อระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นหรือไม่สนับสนุนการอนุญาโตตุลาการ คู่กรณีฝ่ายต่างชาติโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในประเทศโลกตะวันตกมักไม่ประสงค์จะทำการค้าหรือการลงทุนด้วย และด้วยเหตุดังกล่าวการอนุญาโตตุลาการจึงมีส่วนในการช่วยและสนับสนุนการค้าและการลงทุนที่เป็นส่วนสำคัญในเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ได้

อย่างไรก็ตามการอนุญาโตตุลาการพาณิชย์ระหว่างประเทศนั้นมักดำเนินการโดยสถาบันต่าง ๆ ในประเทศซึ่งโลกตะวันตกหรือประเทศในเอเชียที่มีชื่อเสียงว่ามีการอนุญาโตตุลาการและสถาบันอนุญาโตตุลาการที่ทันสมัย เช่น ในประเทศสิงคโปร์ ประเทศต่าง ๆ ซึ่งทำให้คู่กรณีจากประเทศที่กำลังพัฒนาหรือพัฒนาน้อยกว่าต้องถูกบังคับให้ดำเนินการอนุญาโตตุลาการนอกประเทศของตน และประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยก็มักถูกบังคับเช่นนั้นจากคู่กรณีฝ่ายต่างประเทศ

การดำเนินการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศภายในประเทศจึงเป็นสิ่งที่ปรารถนาของประเทศที่กำลังพัฒนาหรือพัฒนาน้อยกว่าและแม้กระทั่งประเทศที่พัฒนาแล้วและมีสถาบันอนุญาโตตุลาการที่เป็นที่ยอมรับกันมานานประเทศก็ยังคงต้องการดึงดูดและชักชวนบุคคลต่าง ๆ ให้ไปทำการอนุญาโตตุลาการในประเทศของตนเพราะสามารถทำให้มีการใช้จ่ายในประเทศของตนมากขึ้นด้วย

ประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน การที่ประเทศไทยมีความเติบโตที่เพิ่มขึ้นในการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศมากขึ้นจึงจำเป็นต้องทำให้มีการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศดำเนินการภายในประเทศมีมากขึ้นและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งการที่จะทำให้เกิดดังกล่าวดำเนินการได้ ก็คือการปฏิรูปกฎหมายภายในว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการในส่วนที่ยังมีความบกพร่องและกระตุ้นให้ศาลภายในสนับสนุนกระบวนการอนุญาโตตุลาการโดยเฉพาะเมื่อศาลต้องพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวข้องกับการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการและการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศหรือที่มีลักษณะเป็นระหว่างประเทศ ที่มีการอ้างหลักความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงควรตีความหลักดังกล่าวอย่างแคบ โดยใช้หลักนี้ในระดับระหว่างประเทศ เหมือนประเทศที่พัฒนาแล้ว เพราะแม้ในบางกรณีจะทำให้ฝ่ายไทยแพ้คดีต้องสูญเสียเงินไปจำนวนมาก แต่ก็อาจได้กลับคืนมาในรูปการค้าและการลงทุน ที่ยังคงมีต่อไป และอาจเป็นจำนวนมากกว่าที่สูญเสียไปก็ได้ แต่ถ้ามองไม่มีการแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ กฎหมายและทัศนคติของศาลในการอนุญาโตตุลาการก็จะทำให้ยังไม่สามารถดึงดูดให้มีการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศในประเทศไทย ตลอดจนอาจมีผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนในประเทศ ที่ย่อมมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

บรรณานุกรม

Books

Van den Berg, A. J., The New York Arbitration Convention of 1958, The Hague, the Netherlands: T.M.C. Asser Institute, 1981

Berger, Kaulus Peter. International Economic Arbitration. Deventer, The Netherlands: Kluwer Law & Taxation, 1993

Emmanuel, Gaillard and Domenico Di Pietro. *Enforcement of Arbitration Agreements and International Arbitral Awards*, Great Britain: Cameron May, 2008

Gaillard, Emmanuel & Savage, Fouchard, Gaillard, Golden on *International Commercial Arbitration*, The Netherlands: Kluwer Law International, 1999

Orojo, J. Okakunle and Ajomo, M. Ayodele. *Law and Practice of Arbitration and Conciliation in Nigeria*, Lagos: Nigeria Mbeyi & Associates, 1999

Poudret, J. F., Besson, S. *Comparative Law of International Arbitration*, Second Edition, London: Sweet and Maxwell Ltd., 2007

Articles

Choi, Susan, “Judicial Enforcement of Arbitral Awards Under the ICSID and New York Conventions”, 28 *New York University Journal of International Law & Politics* 175, (1997)

Kaye, Judith and Strong, S.I., “International Commercial Arbitration Coming to a Courthouse Near You”, 53 (3) *The Judges’ Journal* (Summer 2014)

Knight, W.S.M., “Public Policy in English Law”, 38 *Law Quarterly Review*, 207, (1922).

Lew, Julian D., M. “Does National Court Involvement Undermine the International Arbitration Processes?” 24 (3) *American University Law Review* 490, (2009)

Lu, May, “The New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards Analysis of the Seven Defenses to Oppose Enforcement in the United State and England”, 23 *Arizona Journal of International and Comparative Law* 747 (Fall 2006)

Wolff, R., “Public Policy, Article V (2) (b)” in R. Wolff (ed.), *New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, A Commentary* (2012)

ประวัติผู้เขียน

นางนงนุช จันทร์ควง

วุฒิการศึกษา

- ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูพระนคร
- ศีษศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่งวิชาการ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ชำนาญการ

ประสบการณ์

พนักงานธุรการ สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 พนักงานธุรการ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สาขาวิชานิติศาสตร์ สำนักวิชาการ
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ที่อยู่ปัจจุบัน

34 ถนนนวมินทร์ 74 แยก 3-8-7 ถนนนวมินทร์ แขวงรามอินทรา เขตคันนายาว
 กรุงเทพฯ
 โทร 0891238759